

ISSN 0416-2242

9 770416 224000

vaš četrtkov prijatelj
DOLENJSKI LIST

Dolenjski list docela samo svoj

Notranji družbeniki kupili še 26, družba pa 14 odst. poslovnih deležev

NOVO MESTO - Med slovenskimi časopisnimi hišami, ki so bile družbena podjetja, je Dolenjski list prvi prestopil prag, ki ga je ločeval do popolne privatnosti.

Po lastninjenju, končanem leta 1994, je imela družba 29 lastnikov oz. družbenikov. Notranji družbeniki so imeli 60 odst. poslovnih deležev družbe, lastnik 20 odst. je bila Atena Ena, Kapitalski in Odškodninski sklad pa sta imela po 10 odst. poslovnih deležev.

Zadnji trije lastniki so se pred kratkim odločili za prodajo svojih poslovnih deležev v celoti - in tako je enajst notranjih družbenikov kupilo 26 odst., Dolenjski list kot družba pa je z nakupom pridobil 14 odst. lastnih poslovnih deležev. Zdej je torej družba povsem "v rokah" lastnikov, ki so hkrati tudi zaposleni, šest lastnikov pa je bodisi upokojenih ali nekdanjih delavcev Dolenjskega lista.

Odstotek njihovega lastništva sega od nekaj nad 1 odst. poslovnih deležev do "glavnine" lastnikov, ki imajo med 2 do 4 odst., dva lastnika imata malce več kot 4 odst., eden skoraj 8,5, eden pa več kot 14 odst. poslovnih deležev. Pri teh odstotkih lastni poslovni deleži družbe niso šteti; kaj bo z njimi, bo jeseni odločila skupščina družbe.

D. R.

OBLETNICA 1. BATALJONA - V ponedeljek so v novomeški vojašnici proslavili 5. obletnico ustanovitve 1. bataljona 22. brigade Slovenske vojske. Ta bataljon, ki je največja enota v novomeški vojašnici, je sredi junija leta 1992 prevzel zavarovanje vojašnice, kmalu zatem pa so vanj prišli prvi vojaški obvezniki. Osnovna naloga pehotnega bataljona v miru je usposabljanje vojakov za različne dolžnosti. Na slovesnosti, ki je bila hkrati tudi slovo od 16. generacije vojakov, ki so rok služili v tem bataljonu, sta govorila poveljnik bataljona polkovnik Mitja Teropišič in predstavnik Generalštaba Slovenske vojske brigadir Marjan Grabnar. Ob tej priložnosti so predstavili tudi znak te vojaške enote, najboljšemu vojaku zadnje generacije Aljoši Kovaču iz Sežane so podelili zlato medaljo, prehodni pokal pa najboljši ekipi v športnih tekmovanjih. (Foto: A. B.)

Simboličen dotik skrajnih točk

V belokranjskem Damlju je bilo srečanje prebivalcev krajev na skrajnih koncih Slovenije - Pogovor županov s predsednikom državnega zbora dr. Janezom Podobnikom

ČRNOMELJ, DAMELJ - V soboto je bila v Damlju prireditev z naslovom Spoznajmo se, na kateri so se že petič zapored srečali prebivalci štirih slovenskih vasi: najsevernejših Budincev, najvzhodnejših Pinc, najzahodnejšega Robidišča ter najjužnejšega Damlja (pravzaprav je najjužnejši kraj Kot, ki pa ima le nekaj prebivalcev). Gostitelji so bili torej tokrat Belokranjci, tako kot prvič, ko se je tovrstno srečanje na pobudo Jožeta Stegnetja pričelo v Vinici.

Srečanja sta se udeležila tudi predsednik državnega zbora dr. Janez Podobnik in minister za kulturo Jožef Školč. Pred bogatim kulturnim programom predstavnikov iz vseh skrajnih točk slovenske države je spregovoril črnomaški župan Andrej Fabjan. Dejal je, da so v občini že pred časom sprejeli strategijo razvoja manj razvitih območij. V občini se zavedajo, da je razvoj krajev odvisen tudi od krajanov, kar pa so v KS Sinji Vrh, kamor spada tudi Damlj, že večkrat dokazali. Slavnostni govornik dr. Janez Podobnik je poudaril, da je tovrstno srečanje način, kako označiti skrajne meje našega ozemlja. "Hkrati pa ima tudi pomembno vsebino, saj smo se tako simbolično dotaknili vseh štirih skrajnih točk Slovenije in ob tem sem ponosen, da pripadam temu narodu."

Pred srečanjem v Damlju se je predsednik državnega zbora v Črnemlju sestel z belokranjskimi župani. Branko Matkovič je opozoril, da pri državnih razpisih ni posluha za stvari, ki jih potrebujejo v občini ter predlagal, da država občinam vrne nekaj pooblastil. Janko Bukovec je potarjal na

• **Predsednik semiškega občinskega sveta Anton Malenšek je opozoril na težave izobraževanja in zaposlovanja mladih. Veliko jih je namreč brez poklica in ti v glavnem ostajajo v Beli krajini, medtem ko se izobraženci ne vračajo, ampak ostanejo v centrih. Priznal je, da je težko, ker v Beli krajini ni ustreznih šol, vendar pa bi morali po njegovem najprej ustvariti možnosti za zaposlovanje, potem šele pričakovati, da se bodo izobraženci vračali.**

Romi ter spomnil, da je tretjina občine pod okriljem Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov, od česar nima občina nikakršne koristi, prav tako pa še niso dobili niti tolarja odškodnine za škodo, ki jo

je povzročil žled. Andrej Fabjan je gosta seznanil s perečo 15-odstot-

NA SKRAJNEM JUGU - Predsednik državnega zbora dr. Janez Podobnik se je po pogovoru z belokranjskimi župani udeležil v najjužnejši slovenski vasi srečanja prebivalcev krajev na najskrajnejših točkah države (na fotografiji). Ogledal si je tudi Župančičevo rojstno hišo v Vinici in obiskal mejni prehod na Kolpi. (Foto: M. B.-J.)

no brezposelnostjo, in da je 18 odst. Belokranjcev še vedno brez vodovoda. Zato so se vsi trije zavzeli za uresničitev regionalnega projekta vodooskrbe v Beli krajini. Po Podobnikovi oceni je pomembno, da bodo Belokranjci še naprej držali skupaj.

M. BEZEK-JAKŠE

Zažgal hišo, potem pa si je sodil sam

Tragedija na Druščah

SEVNICA - 42-letni Alojz V. z Drušč v sevniški občini je že nekaj časa bolehal na živcih, zaradi katerih se je tudi zdravil v Psihiatrični kliniki v Ljubljani, prav živci pa so ga v petek izdali in ga pahnili v samomor.

Dopolodne so ga videli v Tržišču, ko je kupil 10 litrov bencina, s katerim se je odpravil domov in z njim najprej polil svojo leseno garažo, v kateri je imel parkirane dva juga, nato pa garažo zažgal. Z bencinom je zatem polil in zažgal tudi stanovanjsko hišo, oba objekta pa sta v celoti zgorela. Po tem si je vzel življenje na bližnjem drevesu, kjer so ga našli gasilci, ki so gasili požar.

Alojz, ki je bil bolj samotarski in je bil brez zaposlitve, je v hiši živel sam, še pred leti pa jo je obnovil. Kot so nam povedali domačini, si je že trikrat poskušal vzeti življenje, tako z rezanjem žile kot z obešanjem, ko se mu je strgala vrv, tokrat pa je svojo namero uresničil.

L. MURN

Berite danes

stran 2:

• **Upokojenci proti novim delitvam**

stran 3:

• **Novomeška Tiskarna končno na svojem**

stran 4:

• **Vaščani obupali nad streho cerkve**

stran 5:

• **Je Kočevska "svoj vlak" zamudila?**

stran 6:

• **Zelena luč za Rome na Hudejah**

stran 7:

• **Avšič še naprej poslanec in župan**

stran 10:

• **Razglašeno je župančičevo leto**

stran 11:

• **Po Dolenjskem je požigala strela**

stran 12:

• **Legendarnemu Dancu v Krškem nihče kos**

V LANGENHAGEN NA UČENJE NEMŠČINE

NOVO MESTO - V soboto je v organizaciji Yurene, šole tujih jezikov iz Novega mesta, odpotovala v Langenhagen pri Hannoveru skupina 21 dolenjskih šolarjev, starih od 14 do 19 let, ki jih bodo v novomeški partnerski občini dva tedna gostile tamkajšnje družine. Mladi bodo dopoldan svoje znanje pridobivali na tečaju v dveh skupinah pod vodstvom nemških profesorjev, v prostem času pa naj bi postali del družine in skozi pogovor še poglobljali znanje nemškega jezika. Mlade spremljata Erika in Ivo Semec.

V. D.

Stara glasba bo še združevala

Slovesen začetek 1. festivala Brežice 1997 - Prireditev odprl brežiški župan Jože Avšič, častni gost minister za kulturo Jožef Školč - Festivalu nazdravili še na mnoga leta

BREŽICE - "Čudovita Viteška dvorana Posavskega muzeja je naravnost kričala po tem, da se v njej zgodi nekaj velikega. Zato se zahvaljujem Klemnu Ramovšu, da je festival stare glasbe prenesel v Brežice. Prepričan sem v uspeh festivala in s skupnimi močmi se bomo trudili, da nas bo stara glasba tudi v bodoče združevala," je na otvoritvi 1. festivala Brežice 1997 v soboto, 2. avgusta, dejal domači župan Jože Avšič.

Pokrovitelj festivala je predsednik države Milan Kučan, slavnostni gost na otvoritvenem koncertu pa je bil kulturni minister Jožef Školč. Klemen Ramovš je ob zahvali vsem pokroviteljem (pokrovitelj otvoritvenega večera je bil tudi Dolenjski list) in ostalim, ki so sodelovali in podprli festival, poudaril, da gre za velik korak naprej v razvijanju prave, iskrene umetnosti, ki jo je vedno pre malo.

Ljubitelji stare glasbe so lahko prvi dan festivala v Brežicah v izjemno akustični Viteški dvorani Posavskega muzeja, ki velja za biser baročnega posvetnega stenskega slikarstva na Slovenskem, prisluhnili prvemu izmed devetih

pripeljejo tudi s t.i. festivalskim avtobusom iz Ljubljane. Na vrhunsko prireditev so se dobro pri-

Klemen Ramovš

• Številne obiskovalce je že popoldne privabil srednjeveški utrip na gradu ter kasneje Aronove viteške igre (več o tem na 7. strani), še posebej romantično pa je bilo zvečer, ko so grad razsvetljevale sveče in bakle. Po koncertu so obiskovalci ob veličastnem ognjemetu festivalu stare glasbe v Brežicah nazdravili še na mnoga leta.

koncertov - Bachovim kantatom v izvedbi Accademia Daniel Israel s solisti, ansambla perspektivnih izraelskih glasbenikov za baročno glasbo, ki so vsi že priznani mednarodni solisti. Vstopnice so bile razprodane že vnaprej, čeprav dvorana sprejme 300 obiskovalcev. Ti se do 16. avgusta, ko se bo festival končal, na koncerte lahko

Do konca tedna se bo nadaljevalo poletno vreme s posamičnimi vročinskimi nevihtami in plohami.

EDU TANKU NAJVIŠJE PRIZNANJE

RIBNICA - Dolgoletni tajnik Gasilske zveze Ribnica Edo Tanko je prejel najvišjo nagrado v gasilstvu - kipec Matevža Haceta. Edo Tanko se je že kot šestnajstletnik vključil v Prostovoljno gasil-

ske društvo Nemška vas pri Ribnici. V gasilski organizaciji je opravljal vrsto pomembnih zadolžitev. Od leta 1965 je tajnik Gasilske zveze Ribnica, ki je dosegla vidne uspehe ob sodelovanju vseh dvajsetih prostovoljnih gasilskih društev. Mnogo je storil tudi v pripravi za gradnjo in obnovo gasilskih domov.

KAJ VSE SE JE V RESNICI SPREMEMILO?

Važno je le, da si naš

Ko so dr. Boštjana M. Zupančiča po prihodu iz Amerike na TV vprašali, kaj je po njegovem pokopalo prejšnji družbeni sistem, je brez pomišljanja odgovoril: "Negativna kadrovska selekcija, ki je odrinila politično drugače misleče, h krmlilom lasti pa zrinila poslušne povprečnejše." Zanimivo bi ga bilo slišati, kako danes kot ustavni sodnik ocenjuje razmere, ki so glede tega kvečjemu še slabše, kot so bile. Konec koncev je takratna ZKS imela mnogo širšo kadrovsko bazo, kot jo ima danes katerakoli stranka ali celo več strank skupaj. Poleg tega, roko na srce, se je velika večina ljudi, tudi drugače mislečih, prilagodila takratnim razmeram in po družbeni lestvici priplezala svojim sposobnostim primerno visoko. Da je to res, najbolj zgovorno dokazujejo zamenjave na oblasti, ki jih dr. Jože Mencinger, "otrok iz družine razrednih sovražnikov", odkrit in pošten kot je, takole ocenjuje: "Tako nedostojne oblasti, kot jo imamo zdaj, Slovenija ni imela vse od let po drugi svetovni vojni."

Zato bi se morala širša javnost takemu, vse bolj izrazitemu strankarskemu kadrovanju (zadnji primer iz bančništva), ki arogantno podcenjuje strokovno znanje in sposobnosti ljudi in ki ga skušata v vse večjem obsegu uveljavljati vladajoči stranki, z vsemi močmi in enotno postavo uveljavljati. Toliko težje je zato razumeti v Uri evropske resnice zapisan poziv k novemu ločevanju in izločanju ljudi, "slabih dečkov", tako imenovanih kontinuirancev, po tistem zloglasnem (Omanovem) načelu, da ni važno, ali je nekdo pismen, važno je le, da je naš. Na ta način se ne bomo nikoli približali Ricardovemu načelu, da bomo imeli vsi največ, če bo vsak posameznik počel tisto, kar počne najbolje.

MARIAN LEGAN

Čar poletnih prireditev

Poletje je na vrhuncu in morje, gore, zdravilišča, kopališča in drugi turistični kraji so polni počitka željnih. A ankete kažejo, da bo doma preživela dopust skoraj polovica Slovencev. Dovolj velik razlog torej, da je za druženje poskrbljeno tudi pri nas, konec koncev pa tudi tisti, ki na morju ali kje drugje letujejo teden ali kak dan dlje, del dopusta preživijo še doma. Če je še pred časom veljalo, da je bilo poletje čas gasilskih veselic, ki so poleg zabave poskrbele tudi za bolj polno blagajno krajevnih gasilskih društev, zadnja leta vse bolj dobivajo na pomenu prireditve, ki poleg glasbe, zabave, plesa ter dobre kaplje in hrane ponujajo še kaj več. In pravzaprav je na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju tudi poleti, torej v času, za katerega velja, da je bolj mrtvo, kar precej prireditev; od kmečkih iger do športnih, kulturnih in zabavnih prireditev, tako da lahko tisti, ki poleti potujejo družabno dogajanja, če ne v domačem kraju pa malo dlje od doma najdejo, kar želijo. Ali pa tudi ne. In kaj o prireditvah menijo naši bralci?

EDO TEKAVČIČ, zaposlen v Riko Kor Ribnica: "Takšnih prireditev, ki imajo neko vsebino in ki ljudi povezujejo ter jim omogočajo druženje in spoznavanje, ni nikoli preveč. Važno je namreč, da se nekaj dogaja in da ljudje lahko izbirajo, kam bodo šli. V Šalki vasi, kjer živim, in ob bližnjem jezeru so večkrat kakšne prireditve in če le morem, se jih udeležim."

JURE MALINGER, dijak trgovske šole iz Brezic: "Imam občutek, da je letos prireditev manj kot pretekla leta, sicer pa so še te namenjene odraslim, zato se jih ne udeležujem, edino kar je za mlade, je koncert Michaela Jacksona v Ljubljani, kamor sicer ne bom šel. In zato, ker prireditev za mlade ni, moramo za zabavo s prijatelji poskrbeti sami."

ANDREJ VIDE, član šentjernejskega turističnega društva iz Dolenje Stare vasi: "Naše društvo je pred kratkim na Topliški noči v Dolenjskih Toplicah pripravilo šentjernejski večer. Še posebej so bili nad našim prikazom kmečkih opravil, ki so potrebna, da pride od zrna do kruha, navdušeni hotelski gostje. Zato menim, da so takšne poletne prireditve dobrodošle, morda jih je še premalo."

MITJA BERCE, akademski slikar in kmetovalec iz Slepška pri Mokronogu: "Opažam, da razne gasilske in podobne veselice v naših krajih sploh niso več tako dobro obiskane kot nekdanj. Verjetno je po sredi tudi gmotna stiska posameznikov, ki bi morda radi prišli, a si tega ne morejo privoščiti. Slabši obisk takih prireditev pa je morda tudi posledica nedomiselne, zgolj zabavljajske ponudbe."

BRANKO AMERŠEK, kmetovalec iz Žabjeka pri Sevnici: "Nimam kaj dosti časa za zabavo, če utegnem, grem pa rad z družino na zabavne in športne prireditve. Nazadnje smo bili preteklo soboto v Krškem na velikem spektaklu ob 50-letnici AMD Krško in gostovanju najboljših speedwayistov na svetu. Za mene je zabavnih prireditev čisto dovolj, dobro pa bilo, da bi bile raznovrstnejše."

BRANKO BUČAN, električar in kinooperater iz Metlike: "Veselice mene privlačijo, toliko bolj pa resne prireditve. Že drugo leto službeno spremljam kulturno poletje, a če me ne bi veselilo, se ne bi odločil za to. Po dobrem obisku sodeč ljudje takšne prireditve potrebujejo. Na marsikateri veselici bi bili veseli, če bi bilo toliko ljudi kot na enem večeru kulturnega poletja."

DIRK HEIJ, akademski kipar iz Dragatuša: "Rad imam veselice in kulturne prireditve. Metliške poletne kulturne prireditve so na visokem nivoju, zato jih rad obiščem. Prav tako tudi črnomaljske, čeprav še nimajo takšne tradicije. Zahtevnejše prireditve so poleti dobrodošle, saj razgibajo poletno zaspanost. Dokaz, da dosežejo svoj namen, pa je tudi dober obisk tovrstnih prireditev."

BOŠTJAN KOZOLE, uslužbenec v Evrosadu iz Krškega: "Letošnje poletje je v Posavju res veliko prireditev, tako športnih, kulturnih kot zabavnih, torej je poskrbljeno za vsak okus. To je tudi prav, saj se večina ljudi odpravi na dopust za teden dni, poletje pa je daljše. Sicer pa sam prireditev skoraj ne obiskujem."

PAVLA HITI, zaposlena na AMZS Kočevje: "Živim v mestu in v Kočevju takšnih prireditev ni. Drugam ne hodimo, zato se jih ne udeležujem, vendar pa jih podpiram. Menim, da jih je celo premalo. Veliko več bi jih moralo biti poleti, predvsem pa bi moralo biti med počitnicami več prireditev za otroke."

Podobnikov poziv k strpnosti in spoštovanju

S proslave na Ogenjcah

LOŠKI POTOK - V soboto, 2. avgusta, se je na proslavi ob 55. obletnici tragedije partizanske bolnišnice in ranjencev v Ogenjcah zbralo približno tisoč domačinov in gostov, med njimi vsi župani sosednjih občin.

Slavnostni govornik je bil predsednik državnega zbora dr. Janez Podobnik. Rdeča nit njegovega nastopa je bilo pozivanje k strpnosti in medsebojnemu spoštovanju. Ko se je spominjal tistih daljnih dogodkov, pa je dejal, da Ogenjce ne moremo ocenjevati zgolj skozi izdajstvo, pač pa tudi skozi predhodno pomoč in solidarnost.

Govor potoškega župana Janeza Novaka je bil usmerjen predvsem v sedanja dogajanja in želje občine po hitrejšem napredku. Dr. Podobniku je izročil skulpturo tesača, ki je, kot je dejal, simbol potoškega človeka.

O takratni tragediji v kraški jami je spregovoril še edini živeči izmed ranjencev v jami Ivan Mulec. Ob njegovih preprostih besedah pa se je orosilo marsikatero oko. O delovanju partizanov in njihovem neenakopravnem boju sta govorila Nace Karničnik v imenu kočevskega odreda in Jože Levstek v imenu KO ZZB Loški Potok.

Kratek kulturni program so pripravili učenci osnovne šole dr. A. Debeljaka pod vodstvom Jožeta Lovka in Vinka Košmerla.

A. KOŠMERL

DESET ČLANOV IZSTOPILO IZ SDS

ŠENTJERNEJ - Obveščamo člane, simpatizerje in volilce Socialdemokratske stranke, da smo 8. julija izstopili iz OO SDS Šentjernej in iz članstva SDS naslednji člani: Darja Kovačič, Klara Žnidarčič, Anton Simončič, Jožica Verstovšek, Marjan Medved ml., Branko Ruden, Jožica Zoretič, Franc Bratkovič, Ivanka Murn in Blanka Novak. Volilcem se zahvaljujemo za izkazano zaupanje na lokalnih volitvah, stranki pa želimo predvsem veliko politične modrosti.

ŽUPAN ŽE VE...

METLIKA - Metliško grajsko dvorišče je kar drhtelo od navdušenja obiskovalcev petkovnega kulturnega večera, na katerem je nastopil orkester Music Express Canada Premier Show Band iz Kanade. Če ne prej, so se najbolj zadržani predali valju navdušenja potem, ko je po dvournem igranju orkester kot dodatek zaigral Avsenikovo "Slovenija, od kod lepote tvoje". Pevka je sicer pela v slovenščini, a je priznala, da ne ona ne nihče od 42 članov orkestra ne zna niti ne razume besedice slovensko. Metliški župan Branko Matkovič je, sedeč pod arkadami na koncu grajskega dvorišča, to komentiral z besedami: "Ni tako hudo, če ljudje ne vedo, kaj pojejo, hujše je, če ne vedo, kaj govorijo." Matkovič že ve, saj je član državnega sveta...

NAVDUŠILI PUBLIKO - Od 183 nastopajočih na letošnjem metliškem kulturnem poletju jih je bilo oz. jih bo 96 iz tujine. Med njimi tudi 42 članov orkestra Music Express Canada Premier Show Band iz Kanade. Tokrat se je prvič zgodilo, da so na poletnih prireditvah nastopili gostje, ki so prišli z druge strani Atlantika, a niso naše gore list. Zato pa med metliško publiko niso naleteli na nič manj pristržen sprejem. Nasprotno, glasbeniki so zagotovo, da jih s takšnim navdušenjem niso sprejeli še nikjer v Evropi. (Foto: M. B.-J.)

Upokojenci proti novim delitvam

Tako je na srečanju društev upokojencev Dolenjske in Bele krajine v Šentjerneju poudaril Vinko Gobec - Ko se odloča o upokojencih, se odloča tudi o mladi generaciji

ŠENTJERNEJ - Minulo soboto je bilo na šentjernejskem hipodromu srečanje društev upokojencev Dolenjske in Bele krajine. Ze tradicionalnega srečanja se je tokrat udeležilo okrog 3.500 upokojencev, kar je največ do sedaj. Srečanja so se udeležili tudi: šentjernejski župan Franc Hudoklin, ki je bil skupaj z Dolenjsko banko pokrovitelj srečanja, podžupan novomeške občine Alojz Zupančič in predsednik Zveze društev upokojencev Slovenije Vinko Gobec.

Na začetku se je predstavil šentjernejski konjeniški klub, ki je posebej za upokojence pripravil kasaške dirke. Sledil je kulturni program, ob katerem je navzoče najprej pozdravil predsednik Zveze društev upokojencev novomeške občine Mijo Kurpes in zatem pa še župan Franc Hudoklin. Slavnostni govornik je bil predsednik Zveze društev upokojencev Slovenije Vinko Gobec, ki je povedal, da se z ustavnim sporom, ki so ga že pred letom in pol sprožili pred ustavnim sodiščem proti zakonu, ki je bil v

državnem zboru sprejet na silo in je upokojence v desetih mesecih precej prikrajšal pri pokojninah, do sedaj še ni nič zgodilo, sta pa pred kratkim vlada in državni zbor pisno zagotovila, da bosta svoje obveznosti izpolnila.

Poudaril je tudi, da je pomembno, da predlog spremembe zakona, ki ga je predlagal poslanec Ivo Hvalica, ni bil sprjet, saj so bile predlagane spremembe le navidezno v korist upokojencev. Izrazil pa je upanje, da bo sprejet predlog zakona, o katerim naj bi razpravljali v jeseni, saj po nje-

govem mnenju celovito rešuje problem upokojencev. "Pri sprejemanju tega zakona pa se bo pokazalo, katere stranka resnično

Vinko Gobec

SREČANJE UPOKOJENCEV V ŠENTJERNEJU - Čeprav je bila sredi kulturnega programa huda nevihta, se je večina upokojencev zadržalo na hipodromu še cel popoldan. V bogatem kulturnem programu so nastopili: šentjernejska godba, šentjernejski vinogradniški oktet, Zagriški fantje iz Šentlovrenca pri Trebnjem, pesnica Amalija Povše iz Semiča in Trebanjske vesele pletilje. (Foto: J. D.)

Slovenska pesem iz kanadskih ust

Kanadski orkester je s filmsko glasbo poskrbel za doživetje metliškega kulturnega poletja - Presenečenje večera: Avsenikova pesem Slovenija, od kod lepote tvoje

METLIKA - Če bi obiskovalce mednarodnih poletnih kulturnih prireditev, ki že vrsto let prihajajo na dvorišče metliškega gradu iz vse Bele krajine in tudi z druge strani Gorjancev vprašali, kaj je tisto, kar jih navdušuje, da se vedno znova vračajo v Metliko, bi bil gotovo najbogusjši odgovor prijetno vzdruže in pester program.

Za to pa ne gre zasluga le primernemu ambientu, temveč tudi obiskovalcem. Ti z veseljem razkrijejo svoja čustva in ne varčujejo z izrazi navdušenja, ki ga nekateri nastopajoči sploh niso navajeni. Med slednjimi je tudi 42 članov kanadskega orkestra Music Express Canada Premier Show Band, ki so minul petek nastopili na metliškem kulturnem poletju Pridi zvečer na grad.

Ta amaterski orkester, ki izvaja filmsko glasbo in je julija in avgusta na turneji po Evropi, je po zaslugi Tonija Gašperiča, ki je bil letošnjega maja z ansamblom Tonija Verderberja na turneji po Kanadi in Ameriki, prišel gostovat tudi v Metliko. Po odzivu glasbenikov, pevcev in dirigenta Ernesta Guernada sodeč jim ni bilo žal. Ne le, da sta nastopajoče že pred nastopom toplo sprejela metliški župan Branko Matkovič in pred-

sednica prireditvenega odbora kulturnega poletja Anica Kopinič, temveč je bil tudi odziv poslušalcev tako prisrčen, da na kaj takega po zagotovilih dirigenta niso naleteli še nikjer v Evropi, celo na

Kitajskem ne. Metliška publika nikogar ne spusti z odra, preden ne zaigra vsaj enega podaljška. Seveda so gostje naleteli na veliko odobravanje, ko so - tokrat prvič javno - zaigrali in zapeli Avsenikovo Slovenija, od kod lepote tvoje. V slovenščini, seveda.

M. BEZEK-JAKŠE

Mariborsko pismo

Nogomet vrača Mariborčanom zaupanje vase

Odkrijte v Bohovi

MARIBOR - V teh dopustniških dneh je v Mariboru ponovno v središču pozornosti nogomet. Mariborčani so nadvse ponosni, da so nogometaši Maribora Teatnica prejšnji teden ugnali irski Derry City in se tako uvrstili v naslednji predkrog tekmovanja za pokal evropskih nogometnih prvakov. Če bodo Mariborčani uspeli premagati tudi turški Beşiktaş, potem se bo Maribor Teatnica uvrstil v ligo evropskih prvakov. To pa pomeni, da bodo v tem primeru v Ljudskem vrtu v Mariboru gostovala najboljša nogometna moštva Evrope.

Zdi se, da Mariborčanom, ki so se v zadnjih letih naučili izgubljati na vseh frontah, uspehi nogometašev vračajo izgubljeno samozaupanje. O uspehih nogometašev se v teh dneh v mestu toliko govori, kakor se je včasih denimo govorilo o izvoznih uspehih Tama, Metalne, Elektrokovine, Hidromontaže, Ferromota, Cevovoda in številnih drugih podjetij, ki so propadla in jih ni več. Če se bo Maribor Teatnica uvrstil v ligo evropskih prvakov, bo postal eden največjih izvoznikov v mestu. Uefa namreč vsakemu moštvu za uvrstitev v ligo takoj izplača 2 milijona mark, za vsako zmago pa še 1,5 milijona mark. Z zmago nad irskimi prvaki so si mariborski nogometaši že doslej prislužili 310 tisoč mark, ki jim jih bo Uefa izplačala prihodnje poletje.

Med mladimi Mariborčani pa uspehi nogometašev rojevajo novo obliko lokalpatriotizma. Navijači Maribora Teatnica že nekaj dni pred tekmami in po tekmah svojih ljubljencev hodijo z vijoličastimi šali in transparenti po mestu in vzklikajo lokalpatriotična gesla, med katerimi se velikokrat sliši tudi tisto: "Hvala bogu, da sem Štajerec!"

Sicer pa so Mariborčani in drugi Štajerci, ki se v svoji državi velikokrat počutijo kot deseti brat v družini, letos poleti dobili nov dokaz, da so zares nekaj posebnega. Arheologi so namreč v Bohovi pri Mariboru našli staroslovansko naselbino. Hiše, ki so jih gradili predniki Mariborčanov, so zelo podobne zgradbam, ki so jih gradili Slovani na območju današnje Poljske in Nemčije, medtem ko so staroslovanske naselbine v južnih predelih Slovenije bolj podobne nekdanjim naselbam z območja južne in jugozahodne Ukrajine. Po mnenju nekaterih strokovnjakov se različni vplivi iz staroslovanskih časov še danes poznajo v slovenskih dialektih.

TOMAŽ KŠELA

SMETI I - Še nezazidano stavbno parcelo na elitnih Re-grških košenicah so razni gradbeni podjetniki, med njimi tudi tujerodni, spremenili v deponijo odpadnega materiala. Ljudje, ki imajo boljši pregled nad takimi stvarmi, ugibajo, če se podjetniki ne zgledejo po slovitim Prepihu in bodo tam tudi uredili lokal, teniška igrišča, parkirišča in še kaj. Sicer pa vplivni mogočnik, ki se rad v najvišji družbi kaže na teniških igriščih, živi prav blizu tega za sedaj še navadnega črnega odlagališča.

SMETI II - Črno smetišče je nastalo tudi v gozdu tik ob cesti pri Kočevskih Poljanah. To je tako rekoč razstveni eksponat, saj se po cesti, ki povezuje Dolenjsko in Belo krajino, vsak dan vozi tudi vse več turistov. Vprašanje, zakaj ljudje ob urejenem odvozu in poudarjeni skrbi novomeške Komunalne za te stvari kar naprej odlagajo odpadke v gozdove, jih odmetujejo v potoke in drugim v naravo, pa sodi na področje psihološke patologije. Tudi v takih primerih pa naj bi najprej veljalo to "bolezen" poskusiti "zdraviti" z visokimi kaznimi.

SREČKE - Na srečanju dolenjskih in belokranjskih upokojencev zadnjo soboto v Šentjerneju so pripravili tudi srečevalov. Srečke so prodajali po 300 tolarjev. Nekdo pa ni čakal, da se mu bo sreča nasmehnila s srečko, ampak je stvari vzel v svoje roke. "Srečke" v zaprtih kuvertah je prodajal po 1000 tolarjev in vse kuverte so bile prazne.

JERNEJEVO - Za Jernejevo, praznik šentjernejske občine, namerava tamkajšnje turistično društvo povabiti na praznovanje tudi prebivalce Šentjernejske ceste iz Novega mesta. Za to priložnost bodo novomeške goste z "njihove" ceste tudi simbolično obdarili. Lepa prijateljska poteza gostoljubnih Šentjernejanov. Prebivalci Novomeške ulice v Šentjerneju pa kaj takega od Novomeščanov ne morejo pričakovati. Novomeška občina nima svojega praznika. Pravzaprav ga ima, saj starega, 29. oktobra, niso ukinili, samo nova oblast ga, ker je povezan z NOB, demonstrativno ne praznuje, za novega se pa v razcepljenem občinskem svetu ne morejo dogovoriti.

Ena gospa je rekla, da je letošnje poletje kot državni proračun - še prav se ni začelo, pa ga je že konec.

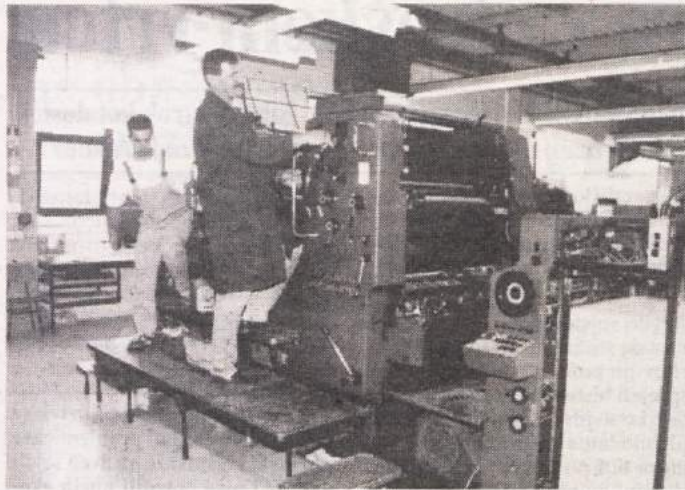
Suhokranjski drobiž

UTIHNILA SIRENA - Dvorskim gasilcem se je pred dnevi pokvarila sirena. Pri preizkušanju zvoka sirene je skorajda razpadla, saj je stara več kot trideset let. Sedaj je gasilski dom brez sirene, gasilci pa že iščejo denar za novo ali pa za popravilo stare.

NOVE ASFALTIRANE POTI - Vaščani Mačkova in Skopje so te dni dobili novo asfaltno prevleko, ki bo nadomestila prašne makadamske poti. Zaslužno pri tem ima KS Dvor in tudi občani, ki v teh dopustniških dneh ne mirujejo. Ceste so bile predvidene za posodobitev v referendumskem programu 1994-1999.

NAJBOLJŠE PRI ROJCU - Mladi gospodar Franci Rojc je prevzel krmilo gostilne na Laščah že pred leti. Gostilna Pri Rojcu je že večkrat slovela po dobrih klobasah in odlični postržbi, sedaj pa slovi še po nečem. Franci Rojc peče tudi odlične odojke in sedaj, ko je sezona na vrhuncu, se pečejo kot po tekočem traku. (Na sliki Franci Rojc)

SODOBNA TISKARNA - Od leta 1991 v Tiskarni Novo mesto pospešeno skrbijo za posodobitev tehnološke opreme. Med drugim so kupili tudi sodobne tiskarske stroje in tako zaradi nakupa stavbe ne bodo zaostali za drugimi boljšimi grafičnimi hišami. (Foto: A. B.)

BLAGODEJNA ZAPORA - Po zgraditvi obvoznice in mostu čez Sušico v Dolenjskih Toplicah so končno lahko zaprli Zdraviliški trg za promet. Tako je ta lepi in urejeni trg postal oaza za pešce in zdraviliški gosti, obiskovalci ter domačini se mirno in brezskrbno sprehajajo in na njem posedajo. (Foto: A. B.)

OBNOVA ZAPUŠČENE HIŠE - Hiša na Glavnem trgu 8 ob novomeškem rotovžu je že več let prazna in zapuščena. Sedaj se je njena lastnica, družba Krka Zdravilišča, odločila, da jo obnovi za prodajo na trgu. Vsega skupaj je 609 m² prostora, hišo pa nameravajo obnoviti od kleti do podstrešja. V prtiličju sta predvidena gostinski in še en lokal, v prvem nadstropju bodo uredili tri poslovne prostore, v drugem nadstropju in na podstrešju pa 140 m² veliko komfortno stanovanje. Po prvem tednu objave je zanimanje precejšnje, predvsem za lokala v prtiličju in za poslovne prostore. Če bo zanimanje tudi dovolj resno, bodo začeli delati že letos.

Novomeška Tiskarna končno na svojem

Skoraj po 40 letih je Tiskarna le prišla do svojih prostorov - Med najboljše opremljenimi - Največ ustvarijo z grafično dejavnostjo, Založništvo peša - Dividende

NOVO MESTO - Tiskarna Novo mesto sodi med srednje velike slovenske grafične hiše, po opremljenosti pa je med najboljšimi. Eden večjih problemov Tiskarne, ki deluje že skoraj 40 let, so bili vseskozi prostori. Kar štirikrat so se novomeški tiskarji selili, nazadnje in najbrž zadnjič letos spomladi.

"Konec lanskega leta smo kupili stavbo nekdanje novomeške Tovarne obutve v Bršljinu, ki je šla v stečaj," je povedal direktor Tiskarne Dušan Jarc. "Kupnina je znašala 235 milijonov tolarjev, gradbena dela za prilagoditev prostorov našim potrebam in delna sanacija stavbe pa je v 40-tih dneh kvalitetno in cenovno konkurenčno opravilo novomeško podjetje PAM." Tako je celoten zalogaj Tiskarno stal okoli 300 milijonov tolarjev in od začetka maja ta 85-članski kolektiv končno dela v svojih prostorih. In ne samo to, od 4.000 m² prostora v stavbi zaseda Tiskarna 2.500 m², ostalo pa so dali v najem firmi Inter Tob, ki s 130 zaposlenimi nadaljuje proizvodnjo obutve.

Tiskarna Novo mesto ima tri dejavnosti. Največja, ki ustvarja 45 do 60 odst. celotnega prometa, je grafična, v okviru katere grafično pripravijo in tiskajo razni proskpektno reklamni material, brošure, knjige in tudi najzahtevnejše monografije; druga dejavnost, ki ustvarja do 40 odst. prometa, je proizvodnja potiskane embalaže za farmacevtsko, kozmetično, prehransko in drugo industrijo; z založništvom pa ustvarijo 3 do 10 odst. prometa. "Naši največji in stalni poslovni partnerji so tovarna zdravil Krka, Revoz, Lek, Ilirija, kamniški Titan, ministrstvi za kulturo in ob-

rambo, Bramac, Kolpa, zavarovalnici Triglav in Tilia, Dolenjski muzej, Labod, Dolenjska banka in še kdo," našteva Jarc. Tiskarna se

Dušan Jarc

pospešeno pripravlja na izpolnitev zahtev za pridobitev certifikata ISO 9001 in še letos naj bi imeli presojo.

"Naš interes je razvijati grafični del naše dejavnosti in z več znanja ter z enakim številom zaposlenih povečati produktivnost. Kar se prostora in urejenosti proizvodnje tiče, imamo sedaj vse pogoje, skrbimo pa tudi za izobraževanje

zaposlenih," pravi direktor. Zaradi vse manjšega povpraševanja po knjigah in manjše pomoči države in pokroviteljev pri izdajanju knjig pa so prisiljeni to dejavnost

• Zaposleni in drugi tako imenovani notranji lastniki imajo v lasti 60 odst. Tiskarne, 40 odst. pa skladi. Na 2. skupščini konec julija so že drugič namenili del dobička za dividende. Vrednost firme, ki zadnja leta dobro posluje in ni bila niti dan blokirana, in s tem delnic se je močno povečala, še posebej z nakupom in ureditvijo nove stavbe.

kričiti. Tako bodo letos namesto dosedanjih 30 naslovov na leto izdali le 13 novih knjig.

A. BARTEJL

KNJIGE IZ BUKVARNE PO SIMBOLIČNI CENI

NOVO MESTO - Novomeška knjižnica Mirana Jarca zaradi hude prostorske stiske ponuja knjige po simbolični ceni 200 tolarjev za knjigo. Prodaja bo potekala na ploščadi pred vhodom v knjižnico na Rozmanovi 28 vsak delovni dan od 4. do 31. avgusta od 8. do 15. ure. V primeru slabega vremena bo prodaja potekala v avli.

Šentjerneji želi več turizma

Janez Selak

ŠENTJERNEJ - Šentjernejsko turistično društvo ima že dolgoletno tradicijo, bolj delavno pa je postalo pred petimi leti, ko se je članstvo podvojilo in danes šteje 80 članov. "Naše društvo skrbi za promocijo Šentjerneja, saj se v občini prizadevamo, da bi kaj več iztržili tudi od turizma," pove predsednik društva Janez Selak.

Vsako leto organizirajo 26. decembra Stefanovo - to je žegnanje konj in 23. avgusta Jernejevo, ki ga bodo Šentjernejci letos že tretjič zapovrstjo praznovali kot občinski praznik. Sicer pa zelo radi popeljejo goste po Šentjerneju in okolici. Poka-

žejo jim šentjernejsko cerkev, božjepotni Lurd nad Staro vasjo, Kartuzijo Pleterje, gradove, vinsko cesto, povedo o konjskih dirkah, sejmu, pridelovanju cvička in še o marsičem. Med gosti je bilo do sedaj največ Gorenjcev. "Že sedaj zelo dobro sodelujemo s Čateškimi Toplicami. Na mesec se k nam pripelja od 4 do 5 avtobusov ljudi," pove Selak.

Na Jernejevo bodo predstavili kmečka opravila z naslovom Od zrna do kruha, s katerimi pa so se že predstavili na Topliški noči. Prireditve za Jernejevo bodo potekale več dni, glavnina pa bo potekala v petek 22. in v soboto 23. avgusta. V petek bo potekal nogometni, rokometni in teniški turnir ter tek po ulicah Šentjerneja, po večernem koncertu pa bo razglasitev športnih rezultatov. V soboto pa bo v farni cerkvi celodnevno čaščenje, na sejmšču bo živinjski sejem, cel popoldan pa bodo potekale v okolici občinske stavbe kulturne prireditve.

"Na predstavitev društev na Jernejevo bi v bodoče radi vključili tudi naše obrtnike in podjetnike, v načrtu pa imamo tudi organiziranje obrtniško-podjetniškega sejma v Šentjerneju," pove Selak. Načrtov in zagnanosti v društvu ne manjka, še posebej pa so zavzeti, odkar imajo svojo občino.

J. DORNIŽ

V pripravi zbornik Žužemberški grad

Odbor za obnovo gradu spodbudil nadaljevanje del, pripravlja pa tudi knjigo v obliki zbornika, ki bo trajne vrednosti - Prošnja za denarno pomoč pokroviteljev

ŽUŽEMBERK - Odbor za obnovo žužemberškega gradu bo, kot je javnost na kratko že obveščena, hkrati s prvimi obnovitvenimi pripravami in posegi, ki so nadaljevanje pred leti začelih del, izdal tudi zbornik, v katerem bodo poleg prispevkov o gradu in njegovi zgodovini tudi publicistični zapisi o Suhi krajini nasploh. Pripravlja ga uredniški odbor, ki ga vodi Marjan Legan, urednik Dolenjskega lista.

Zbornik bo imel dva vsebinska dela. V prvem bodo prispevki o gradu, med katerimi naj še posebej omenimo obsežen zapis vodilnega slovenskega kastelologa in avtorja knjige Gradovi na Slovenskem dr. Ivana Stoparja, ki je preskrbel tudi nekaj originalnih skic in fotografij, še nikjer objavljenih. Svoj prispevek pripravlja tudi arhitektka Špela Valentincičeva, ki je vodila prvo obnovo gradu in je še danes živo zainteresirana, da bi nadaljevanje potekalo po doslednih strokovnih načelih varovanja naše kulturne in naravne dediščine. V tem delu bo tudi nekaj zanimivih novinarskih zapisov in zgodovinskih pregledov oz. refleksij, med njimi naj omenimo prevod ameriškega pisanja o nastanku ene najbolj slavni fotografij iz druge svetovne vojne, posnetek zavezniškega letalskega napada

na Žužemberk 13. februarja 1945. leta.

V drugem vsebinskem sklopu zbornika bodo, kot rečeno, prispevki, ki so le posredno povezani z gradom. Med njimi naj na prvem mestu omenimo študijo o gibanju površine kmetijskih zemljišč, števila prebivalstva in živine v Suhi krajini izpod peresa agrarnega ekonomista in direktorja Kmetijskega inštituta Slovenije Slavka Glihe, ki je tudi predsednik odbora za obnovo gradu. Napisan je že tudi prispevek mag. Jelke Mrvar, ravnateljice OŠ Žužemberk, o šolstvu suhokranjskem nekoč in danes, v pripravi pa so tudi obsežnejši članki o delu in življenju krajevne skupnosti Žužemberk v preteklosti in danes, o možnosti razvoja turizma, o spodbujanju vinogradništva, o obrti v preteklosti, gostilnah v Žužemberku in še

nekateri. Če bo vse potekalo po načrtih, bo širša Suha krajina, ki je pred sto leti štela še približno 20.000 ljudi, zdaj pa jih nima več 13.000 (ožja Suha krajina je od 7.500 nekoč nazadovala na sedanjih 4.500), dobila ob koncu tega leta ali začetku novega leta in bogato ilustrirano ter koristno knjigo.

M. L.

• **PROŠNJA ZA POMOČ** - Odbor za obnovo ima že za letos objavljeno denarno pomoč ministrstva za kulturo, nekaj denarja pa je zbral tudi s pomočjo pokroviteljev, različnih firm, ki bodo imele v zborniku objavljena svoja reklamna sporočila oz. logotipe. Še je čas, da podjetja in ustanove, lahko pa tudi obrtniki in drugi, prispevajo svoj delež h koristni družbeni akciji, ki jo je minister za kulturo ob zadnjem obisku v Novem mestu dajal za zgled drugim. Ziro račun odbora je št. 52100-645-50230, z oznako "Za grad", na naslov KS Žužemberk (odbor za obnovo žužemberškega gradu), Grajski trg 33, Žužemberk.

OBNOVA JEZU NA ŽAGI - Pred dnevi je novomeško Vodnogospodarsko podjetje začelo obnavljati novomeški jez "na žagi", ki je bil že precej načet in "skrbast". Jez bodo obnovili in zatesnili in tako se bo gladina Krke nad njim dvignila za okoli 30 cm. Dela bodo stala 25 milijonov tolarjev, denar je zagotovilo ministrstvo za okolje in prostor, dela pa naj bi bila končana do začetka septembra. Energetska izraba jez "na žagi" ni predvidena. (Foto: A. B.)

Metlika zelo težko čaka na ratifikacijo

Neenakopravni Slovenci

METLIKA - Metliška občina ima kar 65 kilometrov državne meje s Hrvaško, od tega 20 kilometrov po Kolpi, ostalo pa po kopnem. In prav ta kopenska meja je vsa leta, odkar je Slovenija samostojna država, povzročala nemalo težav.

Ob vsaj tej državni meji je namreč le en mejni prehod, kjer lahko ljudje legalno prehajajo iz ene države v drugo. A medtem ko sosedje Črnomalci, ki jih s Hrvatji loči le reka Kolpa, natančno vedo, kje poteka meja, je Metličanom meja na kopnem marsikaj zabrisala. Metliški župan Branko Matkovič je mejo mlo označil kot nepraktično, tisti, ki so imeli zaradi nje že precej težav, pa bi zanjo gotovo našli ostriše besede. Zaradi razgibane meje se namreč nemalokrat zgodi, da se človek znajde v drugi državi, ne da bi sploh vedel za to. Samo nekaj kilometrov ceste, ki pelje od Bušinj vasi proti Radovici, šestkrat seka državno mejo. In tako se zgodi, da nič hudega slutečega slovenskega občana hrvaški organi odpeljejo v Jastrebarsko ali Zagreb, kjer mora prebiti celo noč, nima pa niti te možnosti, da bi domačim iz tujine sporočil, kje je.

Takšne in podobne pripetije, ki so mučne za prebivalce na obeh straneh meje, so poskušali rešiti tudi z mislijo dobre volje, a z izjemo ob lanskem dnevu spomina na mrtve niso bili najbolj uspešni. Zato si Metličani veliko obetajo prav od maloobmejnega sporazuma, ko bo seveda ratificiran. Sedaj lahko upajo le, da se bo to zgodilo čim prej. Ne nazadnje gre krivda za to, da se reševanje maloobmejnosti s Hrvaško v šestih letih skoraj ni premaknilo z mrtve točke tudi temu, da je slovenska politika tem vprašanjem namenjala premalo pozornosti. Kar pa je, gledano z oči politikov, razumljivo, saj takšne stvari ne prinašajo političnih točk. Žal so politične točke mar predvsem ljudem, ki ne živijo ob meji, medtem ko se morajo ljudje na periferiji in za povrh še na jugu države, spopadati s težavami, ki se zde gospodom v beli Ljubljani ne le nepraktične, ampak celo smešne.

Razmišljanja o neenakopravnosti Slovencev pa so v tem primeru lahko že primerna snov za drugo temo.

M. BEZEK-JAKŠE

• V slovenski politični miselnosti je očitno nekaj manihejskega. Življenje in ljudi se deli črno-belo, na slabe in dobre, na naše, torej dobre, in nenaše. Sam demokracijo razumem na sobivane več resnic. (Kučan)

Vaščani obupali nad streho cerkve

Romarsko cerkev sv. Trojice na Vinjem Vrhu so lani po sedmih letih začeli znova prekrivati s skodlami, a dela niso končali - Čemu zidarski odri in kdaj nadaljevanje prekrivanja

VINJI VRH - Okrog podružnične cerkve sv. Trojice na Vinjem Vrhu pri Semicu že od začetka lanskega novembra stojijo zidarski odri, vendar pri devetih mesecih na njej niso opravili nikakršnih del. Kot je povedal semiški župan Janko Bukovec, so oder postavili na občinske stroške, ker so nameravali prebeliti fasado. Potem pa je bila sprejeta odločitev, da bodo prekrili zvonik, za kar pa bodo morali postaviti višji kovinski oder.

Medtem ko so lani zamenjali skodle na osrednji kupoli, naj bi jih letos poleg zvonika še na prezbiteriju. Kot je povedala Marinka Dražumerič z Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto, naj bi mojster začel polagati skodle konec avgusta. Dela ima za dva meseca in če bo ugodno vreme, bodo cerkev jeseni lahko še prepletkali.

Prebivalci okoliških vasi Praproti, Krupe, Stranske vasi, Moverne vasi, Brstovca in Vinjega Vrha pa o strehi cerkve, ki je bila zgrajena v 18. stol kot manjša kopija cerkve v Novi Štifti in sodi v vrh slovenske sakralne arhitekture, nočejo več nič slišati. Ko je namreč leta 1963 na znani vinjevrški romarski cerkvi izbruhnil požar, so jo na novo prekrili s ploščevino. Pozneje so krajani kupili tegolo, ki pa po mnenju

Grobarji in še kaj

Amaterski film to soboto na grajskem dvorišču ob 21. uri

METLIKA - V šestdesetih letih je deloval v Metliki Foto - kino klub Fokus, katerega člani so poleg pripravljanja razstav posneli tudi nekaj amaterskih filmov. Šestnajstmilimetrsko kamero jim je posodil Belokranjski muzej, magnetofon pa osnovna šola Metlika. Zagnani fantje so spravili vkup burlesko Grobarji, dokumentarec o vrvarjih v Bušinj vasi ter humoristični filmček Proslava, ki pa se je žal izgubil. Njihovo delo nadaljujejo zadnja leta Matjaž Rus, Danilo Orlič, Janez Vraničar - Luigi in še kdo, ki so posneli za novomeški Vaš kanal že kar nekaj duhovitih in odmevnih filmčkov. Pri njihovih naprezanjih jim pomagata Maja Weiss in Peter Bratz, zakonski režiserski par, ki je na filmskem področju dejaven tudi v Nemčiji. Domačinka Maja Weiss je prejela pred časom za svojega Balkanskega revolverša Badjurino nagrado, Peter Bratz pa se poleg filmskih uspehov ponaša še s CD ploščo, na kateri se preizkuša kot pevec.

Metliški amaterski film bo predstavljen na grajskem dvorišču v okviru poletnih kulturnih prireditev Pridi zvečer na grad to soboto ob 21. uri. Gradivo je zbral in uredil Matjaž Rus, ki je skupaj s snemalcem Danilom Orličem posnel tudi izjave ustvarjalcev metliškega amaterskega filma, vse skupaj prenesel na videokaseto in izdelal bo na velikem platnu ponujen na ogled obiskovalcem, ki verjetno še niso pozabili Rusove Operacije Griblje, filmčka, ki ga lahko mirne duše uvrstimo med najcenejše izdelke slovenske filmske industrije.

T. G.

Več prostora v otroškem vrtcu

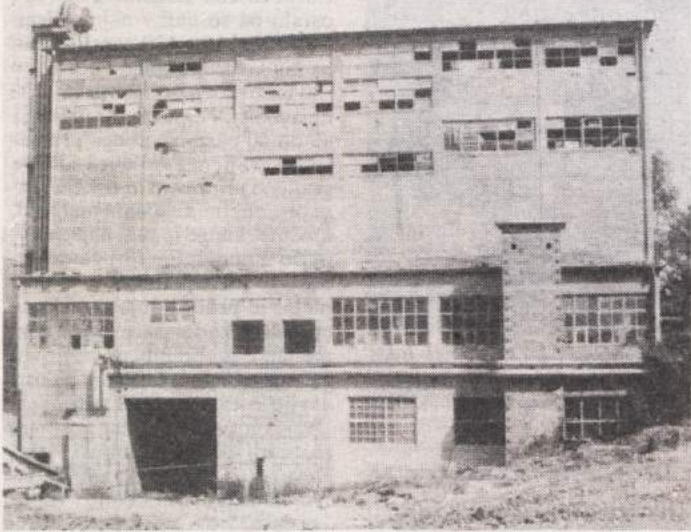
To pa še ne pomeni, da bodo lahko v metliški vrtec sprejeli bistveno več otrok kot doslej, ker mora biti po novem v skupinah manj otrok - Nov program "Korak za korakom"

METLIKA - Decembra lani so začeli k metliškem otroškemu vrtcu graditi prizidek, v katerem naj bi se prihodnji mesec že igrali otroci. Tako so pridobili dve veliki igralnici, garderobo z večnamenskimi prostorom, knjižnico, pisarno in sanitarije. S tem naj bi bila prostorska stiska rešena.

Po besedah ravnateljice vrtca Branke Hauptman bo, če se bo

PROSLAVA PRI VRANOVIŠKEM MOSTU

ČRNOMELJ - V spomin na napad na italijansko stražo, ki so ga belokranjski partizani izvedli v noči z 11. na 12. avgust 1941 pri železniškem nadvozu v bližini Vranovičev, praznuje črnomaljska krajevna skupnost svoj praznik. V spomin na ta dogodek bo v ponedeljek, 11. avgusta, ob 10. uri pri vranoviškem mostu spominska proslava s kulturnim programom.

KMALU V ZGODOVINO - Ob urejanju površine rudnika se mora umakniti tudi nekaj objektov, ki so bili sicer nujno potrebni, ko so še izkopavali premog. Tako sta že padla tekoči trak za premog in separacijski bunker. Za to fotografijo pa lahko rečemo, da bo kmalu zgodovinska, kajti še ta mesec naj bi porušili stavbo za separacijo, ki je na fotografiji. (Foto: M. B.-J.)

Na rudniku nastaja poslovna cona

Rudnik Kanižarica v zapiranju poleg zapiralnih del v jami ureja tudi rudniško površino - Na voljo 24 parcel za poslovne objekte, ki jih bo moč kupiti letošnjo jesen - Tudi muzej

KANIŽARICA - Konec lanskega julija so v Kanižarici začeli zapirati rudnik, zadnji premog pa so že v okviru zapiralnih del pripeljali iz jame letošnjega januarja. Do konca leta 1999 bo jama zaprta, na vrhu vpadnika pa bo betonski pokrov. Potem bodo morali zaradi ugrezjanja sanirati le še del površine rudnika.

Sedaj opravljajo v jami zapiralna dela in sicer demontirajo opremo ter zapirajo vzhodni revir, medtem ko sta južno polje in čelo že zaprta. Da pa na rudnik po

zaprtju ne bi povsem pozabili, bodo na površini na približno enem hektarju uredili rudarski muzej, ohranili pa bodo tudi stolp, ki bo urejen tudi za razgled ter

strojnico.

Na površini rudnika urejajo tudi poslovno cono. S tem bodo hkrati sanirali površino in zagotovili nadomestna delovna mesta. Sedaj parcele za graditelje poslovnih objektov komunalno urejajo.

• 1. januarja 1996, ko je bil ustanovljen Rudnik Kanižarica v zapiranju, je bilo na plačilnem seznamu 178 ljudi, danes pa jih je le še 79. Načrtujejo, da bo, ko bo steklo delo v vseh 24 poslovnih objektih, ki jih bodo zgradili na območju rudnika, dobilo v njih delo 250 ljudi. Vendar pa bodo imeli pri zaposlovanju v poslovni coni ob enakih pogojih prednost rudniški delavci.

Načrtujejo, da bo na voljo 24 parcel, kupiti pa jih bo moč letošnjo jesen. Zanimanje za te parcele je precejšnje, vendar pa z Rudnika Kanižarica v zapiranju še vedno vabijo vse, ki jih tovrstne naložbe zanimajo, da se oglašijo. Ureditveno območje bo veliko 25 ha, vendar bodo najprej uredili 12 ha.

Ob rudniku je že nekaj dejavnosti. Tako je od lanske pomladi tam carinarnica pa poslovalnici Intereurope in Startransa. V bivši remontni delavnici rudnika pa od srede julija poteka proizvodnja v obratu Saturnusa iz Ljubljane. 6 zaposlenih, od tega 5 bivših delavcev rudnika, izdeluje kovinsko embalažo. Kot je povedal direktor Rudnika Kanižarica v zapiranju Silvo Grdešič, je to šele začetek, obstajajo pa možnosti, da se proizvodnja še razširi. Od začetka letošnjega marca pa obratuje tudi podjetje Pion, ki je zaposlilo 9 nekdanjih rudniških delavcev, od tega 8 invalidov. Izdelovanje strešnih oken in stopnic sedaj sicer še poteka zunaj rudniškega območja.

M. BEZEK-JAKŠE

delek, ki ga bodo odprli letos, pa vzgojiteljico in pomočnico.

Za začetek novega programa "Korak za korakom" bodo poskusno uvedli v dveh oddelkih redne priprave otrok na šolo. Poudarek pri tem programu je na

• V metliškem otroškem vrtcu se srečujejo z velikimi problemi, ker občinski svetniki že na dveh sejah zapored niso potrdili novih ekonomskih cen, tako da še vedno veljajo ekonomske cene iz lanskega januarja. Zaradi tega so imeli v vrtcu ob polletnem obračunu že za 4,7 milijonov tolarjev izgub, čeprav varčujejo, kjer je le mogoče.

posameznem otroku in na večjem sodelovanju s starši. Prostor v vrtcu bodo uredili tako, da bodo otrokom omočili, da se razvijajo in učijo na svoj način. Sicer pa je, za boljše sodelovanje z družino, predviden celo obisk vzgojiteljice in njene pomočnice na domu. Starši, stari starši, a tudi drugi pa bodo lahko prihajali prostovoljno pomagat v vrtcu.

M. BEZEK-JAKŠE

S piškoti do denarja

Prizadevne kmečke žene iz Adlešičev si precej pomagajo same

ADLEŠIČI - Aktiv kmečkih žena Adlešiči obstaja že pet let, januarja letos pa se je registriral kot društvo. Takrat je postala njegova predsednica Slavica Jankovič, prav v letošnjem letu pa je delo društva tudi bolj zaživelo. Združuje 60 članic iz sedmih vasi.

Jankovičeva pravi, da dobro sodelujejo s krajevno skupnostjo, ne pozabi pa omeniti tudi pomoči črnomaljske kmetijsko-svetovalne službe ter zlasti svetovalke Mojce Črnič. "Samo letos smo sodelovale na prireditvi na velikonočno soboto v Intersparu v Ljubljani, maja pomagale pri pogostitvi belokranjskih cerkvenih pevskih zborov, prodajale domače pecivo na srečanju upokoencev na Veliki Plešivici in ob 50. obletnici lovske družine Adlešiči. S prodajo peciva, predstavitev domače obrti in petjem smo sodelovale tudi na nedavni Topliški noči v Dolenjskih Toplicah, prav tako pa tudi v Radencih," našteva Jankovičeva, pri tem pa omeni še več predavanj ter izlet v Benetke.

Članice društva kmečkih žena Adlešiči so spomladi pripravile tudi odmevno prireditev "Adlešičko prelo", načrtujejo pa še nekaj drugih izvirnih prireditev. Pri tem seveda ne gre brez denarja, ki ga ženske v glavnem zaslužijo s prodajo peciva, nekaj denarja pa primakneta tudi občina in krajevna skupnost. "Sodelovanje v društvih je za kmečke ženske zelo dobrodošlo, saj se na njih spoznavamo in izmenjavamo izkušnje," je zadovoljna Jankovičeva, ki ne pozabi pohvaliti tudi svojih prizadevnih in požrtvovalnih članic.

M. B.-J.

Slavica Jankovič

Črnomaljski drobir

ZAMUDA - Predsednik državnega zbora dr. Janez Podobnik je na sobotni pogovor v Črnovelj prišel z zamudo. Čakajoči so pričakovali, da bo za to našel kakšen izviren izgovor, saj so tisti o slabih cestah že preveč navajeni. A tudi Podobnik se je izgovoril na slabe ceste. Seveda ne zato, ker ni želel biti izviren. Bil je pač realen. V Damlju, kamor je nadaljeval pot, pa kljub zamudi ni govoril o slabih cestah. Čeprav je cesta proti Vinici vse prej kot dobra, pa voznikom državnih avtomobilov očitno ni delala prevelikih preglavic ali jih ovirala pri hitri vožnji. Še sreča, da ob cesti ni bilo policistov z radarjem.

POLICIJA - So pa bili zato toliko bolj začuden nad množico policistov nizozemski turisti, ki so po osmih letih prišli dopustovat v Vinico. Gotovo so se po njihovih glavah že motale misli o strašni policijski slovenski državi. Kar oddahnili so si, ko so izvedeli, da so policisti samo zato, ker sta Vinico obiskala predsednik državnega sveta Podobnik in kulturni minister Školc.

PRIZNANJE - Počitnikarji, ki vsako leto obiskujejo viniški kamp, so bili začuden, zakaj je Valentin Papež, direktor črnomaljskega podjetja Gostinstvo Bela krajina, ki upravlja z omenjenim kampom, dobil letošnje priznanje Dolenjske turistične zveze. Po njihovem se v zadnjih letih za dobrobit letoviščarjev v kampu namreč ni prav nič spremenilo, zato jih prav zanima, kakšna merila za podeljevanje priznanj ima Dolenjska turistična zveza.

POLETJE V ČRNOMELJU - Minulo soboto se je tudi v Črnovelj pričelo kulturno poletje, ki ima precej skupnega z metliškim: dogaja se na grajskem dvorišču, ob otvoritvi je bil navzoč tudi župan. Razlika pa je v tem, da Črnomaljci obiskujejo prireditev v Metliki, medtem ko Metličanom na črnomaljske (skoraj) ni.

Semiške tropine

"ZNAKOŽER" - Po semiški občini očitno pustoši bitje, ki bi ga lahko imenovali "znakožer". Stevilni prometni znaki so namreč tako čudno nagriženi, da je za nekatere že težko ugotoviti, kaj so zapovedovali ali prepovedovali, ko so bili še celi. V Ameriki so dva mladenci in mladenka, ki so iz oblastnosti prestavljali prometne znake in s tem povzročili smrt treh mladih ljudi, kaznovali s po petnajstimi leti zapora. Če bo Semičanom uspelo dobiti v roke znakožera, bi bilo dobro, da mu jih naložijo vsaj nekaj na zadnjo plati.

HRUP - Deset stanovalcev Snojeve hiše v Semicu je na občino naslovilo pritožbo zaradi neznoznega hrupa in onesnaževanja zraka z izpušnimi plini v bližini hiše. Vsak večer se namreč na bližnjem avtobusnem postajališču, ki sploh ne služi več svojemu namenu, zbirajo motoristi, ki tudi še po polnoči stanovalcem kratijo spanec. Stanovalci so prepričani, da bi si motoristi lahko našli zbirališče tudi kje drugje, vprašanje pa je, če bi bilo tudi motoristom brnenje motorjev v takšen užitek, ko bi vedeli, da s tem nikogar ne vznemirjajo.

STRATEGIJA - Strategija razvoja Kočevske, ki jo je pripravil župan Janko Veber skupaj z delavci občinske uprave, je po mnenju mnogih občinskih svetnikov še daleč od popolnosti. Lahko sicer služi kot osnova za nadaljnje delo, vendar pa bi jo bilo morda treba spremeniti že v temeljih. Kaj sicer to pomeni, da je lahko osnova, če pa so že temelji napačni, vedo le "posvečeni" - teh pa je v kočevskem občinskem svetu vedno več.

VIDEN PREDSTAVNIK - Med tistimi v kočevski občini, ki vedo o vsem vse, je tudi občinski svetnik Vinko Pintar. Zelo čudna bi bila seja sveta, če ne bi skoraj pri vsaki točki dnevnega reda stopil za govorniški oder najmanj enkrat. Rad govori in resnici na ljubo, pove tudi marsikaj pametnega, pri čemer pa se ne omejuje le na pred nedavnim uveden govorniški oder. Vendar pa zanj tako značilnega "oglašanja iz kopi" drugič - predvsem pa predstavnikom ZLSD - ne dopušča. Tako je na zadnji seji sveta minulo sredo zahteval tišino, dokler, kot je dejal zase, "govori eden vidnih predstavnikov LDS-a". Veliko vprašanje pa je, ali bodo drugi svetniki sedaj kaj bolj pametni in bodo dojele, kdo ima pravico delati kar hoče in kdo ne. Končno je mož jasno povedal, kar jim je sicer prikrito dopovedoval že dve leti.

Ribniški zobotrebc

JEZERO - Po legendi o velikani in zlati ribici, ki govori o nastanku Ribnice, je bilo nekod na območju današnje Ribnice veliko jezero. Danes se "jezero" pojavljajo le še od časa do časa v deževnih mesecih in ob obilici padavin na poplavljenem dolnjevaskem polju, sicer pa o legendarnem ribniškem jezeru ni ne duha ne sluha. Vendar pa bi Ribničanom v teh vročih poletnih dneh jezero prišlo še kako prav. Če bi ga namreč imeli, bi lahko mnogi Ribničani prihranili za bencin, ki ga sedaj porabijo za pot do Kočevja in nazaj.

POBUDE - Ribniška občinska uprava je na štiri ministrstva naslovila štiri različne pobude, katerim je bil skupen enak opis težkega gospodarskega in socialnega položaja ribniške občine. To so storili zato, da bi politične veljake, vlado in širšo javnost opozorili nase, s tem pa tudi, kot pravijo, na celotno regijo, ki ima več ali manj podobne težave. Mahjen problem je le v tem, da o tej dobronamerni skrbi za celotno regijo, brez pomoči katere, kot pravijo v Ribnici, ne bodo uspeli, v Kočevju ne vedo še nič oziroma le to, kar lahko preberejo v časopisih.

Krpanova kobila:

"Sem slišala, da ni asfaltirane tistih 4,2 km ceste do Roba in da zato ni tu avtobusa samo zato, ker ne da soglasja za asfaltiranje le en občan in to prav tisti, ki najbolj zahteva avtobusno zvezo s svetom. Tega pa skoraj ne bi verjela."

Laški sel

PRIHODNJE LETO KANALIZACIJA - Projekti za gradnjo kanalizacije na območju Velikih Lašč so v delu in se bo v gradnjo začelo že v prihodnjem letu. Za nadaljevanje proti Rašici ne bo denarja.

AVTOBUS DO ROBA? - Prebivalci vasi Rob in okoliških naselij se pritožujejo, da avtobus vozi preko Turjaka in Lašč najmanj vsako uro, včasih celo na četr ure, skozi Rob pa niti enkrat na dan, čeprav bi lahko podaljšali proro iz Iga preko Zapotoka do Roba. Prevozniki pa se te proge branijo, ker cesta ni asfaltirana v dolžini 4,2 km. Župan Milan Tekavec je na naše vprašanje o tem odgovoril, da je izšel javni razpis za prevoz na progi do Roba in da zdaj zbirajo ponudnike, nato pa se bodo odločili.

JUBILEJ ŽUPNIKA - Prijubljeni župnik Vinko Šega iz Roba je pred kratkim praznoval 80-letnico življenja. Farani so mu čestitali za jubilej in se mu zahvalili za vse opravljeno delo, ki ni majhno.

ODLIČNI KONJENIKI - Na konjeniški prireditvi v Novi vasi, ki jo je organiziralo tamkajšnje Konjersko društvo, so sodelovali tudi konjeniki iz območja Velikih Lašč in osvojili prvo mesto, saj so od skupno petih tekmovalnih panog zmagali kar v treh.

PREGLED KOBIL IN NARAJČAJA - Letni pregled kobil in naraščaja ter sprejem žrebic in kobil v rodovnik bo 22. avgusta ob 8. uri pri Perhaju v Malih Laščah. Ob pregledu je potrebno predložiti rodovniški list kobil, ki pa morajo biti noriške ali slovenske hladokrvne oziroma haflinške pasme.

Ribnica: letos bo obnovljen le en zvonik

Zapleta se pri denarju

RIBNICA - Letos spomladi je začel inštitut Irma iz Ljubljane obnovo Plečnikovih zvonikov na ribniški župnijski cerkvi. Sprva so načrtovali le delno obnovo obeh zvonikov, zanju naj bi porabili okoli 20 milijonov tolarjev. Sedaj razbijajo posamezne piramide in stebre, v katere je pronicala voda in pustila razpoke. Globinska obnova močno poškodovanih zvonikov pa ni poceni, končni znesek zelo zahtevne naložbe se zato suče okoli 32 milijonov tolarjev.

Prvotna oblika zvonikov bo sestavljena iz treh delov. Poleg vrhne plasti bodo vsak zvonik na novo "oblekli" in utrdili z boljšim gradivom. Poslej voda ne bo več prodirala v stebrične piramide. Pri obnovi bodo zvonike zaradi potresne varnosti z jeklenimi vrvmi povezali z obzidjem cerkve. Tudi zaradi tega bodo letos zanesljivo obnovili le en zvonik, drugega pa prihodnje leto. Država (zagotovila bo polovico denarja), občina in župnija (zagotovili bosta po četrtno denarja) ne bodo mogli vsega denarja zbrati letos. Župnišče naproša župljane in darovalce od drugod, da po svojih zmognostih pomagajo pri obnovi tega sakralnega in kulturnega spomenika. Številka žiro računa je 51300-621-11006-05-1321110-2384749 (Denar za obnovo zvonikov).

M. G.

OBNOVLJENA CERKEV V NEMŠKI VASI

RIBNICA - V nedeljo, 10. avgusta ob 10. uri, bo ljubljanski škof Alojz Uran blagoslovil obnovljeno podružno cerkev sv. Lenarta v Nemški vasi pri Ribnici. V zadnjih desetih letih so v ribniški župniji s pomočjo župljanov obnovili skoraj vse podružne cerkve, prav tako pa tudi vse kapele. Pri delih je veliko pomagala slikar Alojz Čemažar.

Iz KS Kostel

SPET ŠOLA IN SPUST - Turistično športno društvo Kostel organizira v sodelovanju s firmo Sport Skok od 11. do 16. avgusta kajak kanu šolo na mirnih vodah. Prijave sprejemata ZTKO Kočevje in TSD Kostel. Šolnina znaša za otroke 4.000, za odrasle pa 8.000 tolarjev, po simbolični ceni pa si je možno izposoditi tudi opremo za to šolo. Razen veslanja na mirnih vodah se bodo udeleženci naučili tudi krpanja čolnov.

TEKMOVANJE ZA NAJLEPŠE - 1. avgusta je komisija, ki jo vodi Marko Mikuletič iz Arboretuma Volčji potok, ocenjevala ocvetljenje stavb in njihove okolice na območju Kostela, rezultati ocenjevanja pa bodo znani jeseni, ko bodo podeljene tudi nagrade za najlepše okrašene stavbe.

TRI ŠOLE NAPRODAJ - Na območju Kostela so naprodaj šolske zgradbe v Kužlju, Banji Loki in Vasi, v katerih tudi že po več let ni pouka. Kupcev ni, stavbe pa propadajo, najbolj tista v Kužlju. J. P.

Do 2003 bo čistilna naprava za vse

S postopno razširitvijo čistilne naprave bodo v Kočevju pričeli že letos - Izgradnji fekalne postaje bo sledil nakup linije mineraliziranega blata

KOČEVJE - Čistilna naprava v Kočevju je premajhna in že več let preobremenjena. Nanjo je priključenih le okoli 2.500 gospodinjstev in 133 podjetij, kar je le približno polovica mesta Kočevje. S postopno razširitvijo čistilne naprave, s katero bodo pričeli že letos, pa bodo do leta 2003 nanjo lahko priključili vseh 5.300 gospodinjstev in 368 podjetij, kolikor jih je trenutno v kočevski občini.

Vse čistilne naprave v Sloveniji čistijo oglikove spojine, po novi zakonodaji, ki se ji bodo morali postopoma prilagoditi v vseh slovenskih občinah najkasneje do leta 2003, pa bodo v čistilnih napravah morali čistiti tudi dušikove in fosforjeve spojine. V obstoječih projektih za razširitev kočevske čistilne naprave zato ta zakonska določila že upoštevajo. Celotna investicija bo vredna od 3,5 do 10 milijonov mark, odvisno od rešitve, za katere se bodo odločili. Kočevska čistilna naprava bo čistila od 20 do 40 tisoč enot, tako da bo nanjo lahko priključeno celo mesto in vsa primestna naselja, prav tako pa bodo nanjo dovažali tudi mulj iz greznic in malih čistilnih naprav. Te bi lahko bile primerna rešitev predvsem za manjša naselja s približno petimi gospodinjstvi in kot pravi vodja Čistilne naprave Bojana Klepac, je to tudi ena od možnosti, o kateri v Kočevju razmišljajo.

Je Kočevska "svoj vlak" zamudila?

Poročilo o delu župana Janka Vebra v preteklem letu je vzbudilo medsebojne očitke - Deljena mnenja o tem, kaj se za Kočevsko še lahko naredi

KOČEVJE - Na zadnji seji sveta minulo sredo so občinski svetniki ob obravnavi poročila o delu župana in občinske uprave v preteklem letu največ pripomb namenili predlagani parkovni ureditvi Kočevske, strategiji razvoja Kočevske in nerazčiščenim odnosom s skladom kmetijskih zemljišč in gozdov.

"Kočevska je danes v stanju, ko si sama razvojno ne more pomagati," je poudaril Vinko Pintar ob prebiranju pripomb, ki jih je naselil na prednosje predsednika parkovnega društva za vvedbo parka zapisal predsednik ekološkega foruma pri LDS Kočevje Ciril Štrumbelj. Menil je, da so župan in občinska uprava storili premalo, da bi na Kočevskem zaživel naravni park. Župan je na njegov očitek odgovoril z vprašanjem, "kaj je bilo s Kočevsko včeraj" in dejal, da "danes" največ očitkov prihaja od tistih, ki so, tako kot denimo tudi Ciril Štrumbelj, sami vrsto let aktivno sedelovali pri tem, da je Kočevska postala to, kar je danes. Da bi se svetniki morali poenotiti in brez medsebojnega strankarskega oboževanja povedati, kaj je tisto, kar za kočevsko občino želijo, je nakazal že v svojih odgovorih na očitke o parku, povsem jasno pa je to povedal v odgovoru predstavniku

SLS Jožetu Hobiču. Hobič je kot član sveta kmetijskih zemljišč in gozdov županu očital, da zavajajoče in nepopolno predstavlja delo sklada. Dejaj, da direktorica sklada Lukačičeva ni "blefiral", ko je županu "zagotovila", da bo sklad vrnil občini stavbna zemljišča, ko bo občina dostavila spisek zemljišč, ki naj bi jih vrnil. To naj bi storila prav na Hobičev predlog, nanašalo pa naj bi se na nekatera zemljišča, ki jih je na sklad prenesel Snežnik, češ da pogodba o prenosu Snežnikovih zemljišč dopuščata možnost, da sklad ne sprejme tistih zemljišč, ki so stavbna. "Sklad se zakonsko ne more odreči zemljiščem v korist ene občine," je dejal Hobič in dodal, da bi bil MKG, ki je bil pred ustanovitvijo sklada lastnik zemljišč, prav gotovo prvi, ki bi zahteval pravico, da bi ta zemljišča lahko prodajal. Poudaril je, da je "vlak za kočev-

ske občino že odpeljal" in da zato v občini "ne bi smeli riniti z glavo skozi zid". S tem pa se župan ni strinjal. Dejal je, da si kot po-

Na pripombo Vinka Pintarja, da je sklad sedaj lastnik zemljišč in da ni moč pričakovati, da jih bo občina dobila nazaj, je župan dejal, da nekaterih svetnikov ne razume, češ da po eni strani od nje-ga zahtevajo, da stori vse, kar je možno "za" kočevsko občino, po drugi pa mu narekujejo, naj "stvari pusti takšne kot so". Svet-nike je zato pozval, naj se končno odločijo in mu povedo, kaj je tisto, za kar naj se kot župan in poslanec v državnem zboru zavzema.

slanec prizadeva prav za to, da bi se te zadeve zakonsko uredile tako, da bi bil prenos zemljišč na občino možen.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Izgubljena še ena turistična sezona!

Sredi glavne turistične sezone lahko v Kočevju že mirne duše ugotavljajo, da so izgubili še eno leto in zapravili še eno priložnost, da bi od turizma iztržili več kot v preteklih letih. Na to je župan Janko Veber že konec maja opozoril občinske svetnike, ko so ti po predlogu dveh matičnih odborov umaknili z dnevnega reda predlog obravnave odloka o ustanovitvi javnega gospodarskega zavoda Turistični informativni center Kočevje. V teh vročedeževno poletnih dneh pa se žalostna ugotovitev za kočevske turistične delavce kaže med drugim tudi v manjšem številu gostov v hotelu Valentin, kot so jih ti optimistično pričakovali pred pričetkom turistične sezone po podpisu obetavne pogodbe z eno izmed italijanskih turističnih agencij.

Naloga novega turistično informativnega centra, ki bi ga v začetku financirala občina, potem pa bi postal samostojen, bi bila, da bi organiziral sodelovanje kočevskih turističnih ponudnikov na sejmih, sodeloval bi na borzah in posredoval pri razgovorih s predstavniki države in njenih ustanov. Skrbel bi tudi za propagandno dejavnost, poleg tega pa bi center nudil tudi plačano pomoč domačemu turističnemu gospodarstvu.

Vendar pa je bilo 13 tisoč mark, kolikor jih je za pokritje odpratih terjatev zahtevalo Turistično društvo Kočevje za to, da bi občini za sedež novega turistično informativnega centra odstopilo hišico na TZO 66, kjer je deloval turistični biro, očitno preveč. Druge, bolj tehtne razlage za to, da so se zavestno odpovedali vsemu sistemu, kar bi lahko občina kot celota pridobila z ustanovitvijo turistično informativnega centra, namreč ni. Dejstvo, da svetniki ne vedo, koliko denarja je občina dosedaj porabila za spodbujanje razvoja turizma in kakšni so, če sploh so, rezultati, namreč ne bi smelo vplivati na to, da bi v prihodnje lahko bilo bolje - seveda, če so vsi v občini prepričani, da jim to "bolje" lahko prinese ustanovitev turistično informativnega centra. V kolikor v to niso prepričani, pa so namreč popolnoma odveč tudi vsa slepomišljenja in skrivanja svetnikov za navidezno skrbjo o tem, kakšna bo bodoča organizacijska oblika turistične dejavnosti v občini in kakšna bo vsebina dela novega centra oziroma delo bo v njem delal in kako. Pomembno bi namreč moralo biti le to, da bi delal!

MOJCA LESKOVŠEK-SVETE

Potrdili direktorja Hydrovoda in člane komisije za ZD

Določili tudi naloge

KOČEVJE - Na predlog občinske komisije za volitve in imenovanja so občinski svetniki prejšnjo sredo brez razprave dali soglasje k imenovanju Antuna Gašparca, diplomiranega inženirja gradbeništva, za direktorja javnega podjetja Hydrovod Kočevje - Ribnica in potrdili šest članov strokovne komisije za analiziranje in predlaganje ukrepov za rešitev problema poslovanja kočevskega zdravstvenega doma. Razpravi pa so se izognili tudi ob odločanju o nepreklicnem odstopu Boruta Hočevčarja s funkcije predsednika komisije za romsko problematiko. Ker je Hočevčar podal svojo obrazložitev odstopa, v kateri kot glavni razlog navaja, da "v občinskih službah, ki bi lahko največ naredile pri reševanju problemov Romov, ni pripravljenosti za resno delo", šele na seji sveta, so svetniki sprejem ugotovitev sklepa o odstopu vrtili v ponovno obravnavo in dokončno potrditev komisiji za volitve in imenovanja.

Za člane strokovne komisije, ki so jo ustanovili po nedavno sprejetem sklepu občinskega sveta, da bodo zdravstvenemu domu, ki ga bremeni izguba še iz preteklih let, pomagali najti ustrezne rešitve, so imenovali: Tona Koširja z ministrstva za zdravstvo, direktorico kočevskega zdravstvenega doma Andrejo Rako, Nado Volf z občinske uprave in občinske svetnike Urbana Dobovška, Matijo Jerbiča in Vincenca Janšo. Sedmega člana iz vrst zdravnikov in zobozdravnikov zasebnikov bo določila komisija za volitve in imenovanja. Vsi člani komisije bodo za svoje delo, ki ga bodo morali opraviti do 31. decembra letos, prejeli sejnino, njihova naloga pa bo, da bodo na podlagi primerjav z drugimi slovenskimi občinami, s katerimi se lahko kočevska primerja po velikosti, številu prebivalcev in narodnem dohodku, pripravili predloge za ustrezno rešitev problematike zdravstva v kočevski občini.

M. L.-S.

ENO LETO NA PREIZKUŠNJI

DOBREPOLJE, STRUGE - Tehnični prevzem čistilne naprave v Potiskavcu v Strugah, prvi in edini čistilni napravi v občini Dobrepolje, je opravljen. Zdjaj bo čistilna naprava leto dni poizkusno obratovala in če bo preizkušnja dobro prestala, bo dobila uporabno dovoljenje. Pri tehničnem prevzemu ni bilo posebnih pripomb, zdaj pa je mamljevo vzorce očiščene vode in jih analizirajo, da bodo ugotovili, če je treba še kaj izpopolniti.

OTROCI SOCIALNO OGROŽENIH OBISKALI KOČEVJE - V ponedeljek dopoldan se je z muzejskim vlakom v Kočevje pripeljalo okoli 400 otrok iz socialno ogroženih družin iz Ljubljane, Sežane in Litiše z okolico. Enodnevni izlet otrok, s katerimi je bilo 50 vzgojiteljev, je organiziral Klub prijateljev mladine v društvu Interes ob pomoči Slovenskih železnic in okoli 30 pokroviteljev. Ob številnih družabnih igrah, praktičnem prikazu dela z vojaškimi psi pripadnikov specialne brigade Moris, zabavi z 12. nasprotjem, Tofo in še nekaterimi so otroci preživeli prijeten dan pri bnanici v Dolgi vasi. Od tu so se nekaj pred peto uro popoldan odpravili nazaj na železniško postajo, kjer so njihovo vrnitev s vlakom v Ljubljano s pozdravom pospremili nekateri kočevski otroci in njihovi starši, ki so tudi sicer prisostvovali prireditvi namenjeni otrokom, ki si predvsem zaradi finančnih težav njihovih družin drugačnih počitnic letos ne bodo mogli privoščiti. (Foto: M. L.-S.)

Začeta največja investicija

Septembra že zdrava pitna voda - Vihar poškodovale ceste, viseči most in polja s koruso - Turistov je dovolj kljub slabemu vremenu

OSILNICA - Župana najmanjše slovenske občine Antona Kovarča smo vprašali, kaj je novega v teh dneh na območju Osilnice. Odgovoril je:

Začeli smo izvajati največjo letošnjo investicijo v občini, se pravi gradnjo vodovoda za območja od Bezgarjev, Bezgovice, obeh Čačičev, Križmanov in Padovega, ki bo potekal do Osilnice.

Kasneje pa pride na vrsto še območje Ribjeka, Bosljiwe Loke in Grintovca, ki bo oskrbovano iz svoje vrtnice. Zgrajeni bosta novi zajetji. Vse bo projektno urejeno, kar doslej ni bilo. Po pogodbi bodo dela končana v 100 delovnih dneh, se pravi do konca septembra. Veljala bodo 51 milijonov tolarjev.

Vihar je naredil minuli teden kar precej škode, največ na cestah in ob njih pa še na njivah. Pri Grintovcu je poškodovale viseči most preko Kolpe. Podrtega je bilo tudi nekaj drevoja. Največ škoda pa je bilo na poljih s koruso. Škodo ocenjujeta občinska komisija pa tudi kmetijski inšpektor, ki hkrati ugotavlja, kako lastniki vzdržujejo svoje kmetijske površine (njive, košenice itd.); in kdor jih ne, ga lahko doleti kazen.

Škodo zaradi viharja popravljajo delavci javnih del, ki so te dni postavili po občini 13 kazipotov, ki kažejo vstopo na markirane peš poti in dostope do drugih zanimivosti. Kazipote je naročila občina, izdelal jih je kipar Marjan Leš iz Gerova, veljali pa so okoli 500.000 tolarjev.

Te dni potekajo na območju Osilnice in drugih krajev meritve, ki so potrebne za izdelavo CRPOV, se pravi za odločitev, čemu bodo posamezna območja, zemljišča itd. lahko namenjena in čemu ne.

J. PRIMC

Izmerili Pohorje

Trebanjski pohodniki

TREBNJE - Rekreativno društvo Dan iz Trebnjega je v juliju organiziralo dvodnevni izlet po Pohorju, ki se ga je kljub črnim vremenskim napovedim udeležilo 28 Trebanjcev.

Prvi dan smo v nočnih urah dosegli Kremžarjevo kočjo in tam prenočili. Naslednje jutro smo se podali na 30 km dolgo peš pot do kočje na Pesku. Srečno smo prešli pravi naravni pragozid in močvare pri Lovrenških jezerih, med vzpenjanjem proti Rogli pa smo opazovali oddaljene vrhove in pokrajino. Zadnji planinski dan na Pohorju je zaznamovala dolga tura proti Mariborski koči. Komaj smo odštevali kilometre in nobena nevihta nas ni ujela. Pozabljali smo na žulje in težke nahrbtnike in namesto tega poslušali žuborenje potokov, gledali odtise srnjadi v mehkem blatu, vsake toliko časa pa smo se okrepčali, da nam ni zmanjkalo energije. Ob prihodu domov nas je pohvalil voditelj Alojz, še posebno pa dva najmlajša pohodnika, 9-letnega Gregorja in 10-letnega Nejca.

MARINKA SILA

REJCI DROBNICE NA STROKOVNI EKSKURZIJI

TREBNJE - Društvo rejcev drobnice in Kmetijska svetovalna služba Trebnje vabita člane društva in ostale kmetovalce na strokovno ekskurzijo, ki bo v soboto, 16. avgusta, z odhodom ob 5.30 z avtobusne postaje v Trebnjem in ob 5.45 iz Mokronoga. Ogleдали si bodo ovčerejsko kmetijo Zagožen v Vologu v Savinjski dolini, kmetijo in predilnico Goltlik v Podgorju pod Peco na avstrijskem Koroškem; po kosilu si bodo ogledali še predilnico Srblin v Selnici ob Dravi ter vinski klet in se zadržali na degustaciji na kmetiji Papež na Morju pri Framu, ob vrnitvi proti domu pa bodo še večerjali. Prijave zbira Kmetijska svetovalna služba Trebnje, tudi po telefonu (068) 44-942, do ponedeljka, 11. avgusta.

Tomaž Lovše

Po 2000 dnevih Stilles iz blokade

Sevniški Stilles bo v 5 mesecih zmanjšal dolg s 15 na 2 milijona mark s pomočjo novele zakona o prisilni poravnavi - Slovenska razvojna družba verjame v dober program

SEVNICA - Sevniški Stilles je v zadnjem obdobju, razen nekaj mesecev, vedno posloval z izgubo iz tekočega poslovanja. To pomeni, da se je praktično dnevno povečevala izguba in zadolženost. Zato je nastopil trenutek, ko je bilo treba narediti odločen rez.

"Veliko lažje se je bilo odločiti za prisilno poravnavo, ker vemo, da ima Stilles krasen program, da ima družba dobre izdelke, da so ti cenjeni. Naposled to, da ima Stilles kupce, kot so ruski predsednik Jelcin, tenorist Luciano Pavarotti, no pa tudi slovenska vlada ima pohištvo Stillesa, je dovolj resen argument, da smo zadevo resno proučili in se odločili za tisto opcijo, ki je zelo odločna - to se pravi, da bo Stilles šel s 15 na 2 milijona nemških mark dolga," je povedal pooblaščenec Slovenske razvojne družbe v Stillesu, Tomaž Lovše.

Novela zakona o prisilni poravnavi, ki je bila objavljena v Uradnem listu 12. junija letos (sam zakon pa je iz leta 1993!), pravi, da imajo družbe, ki so nesolventne, nelikvidne, možnost,

Knjige Mondene na Mali Ilovi Gori

Založba Mondena in Frbežarjevi iz Grosupljega nevsakdanje predstavili štiri nove knjige - Svetovi narave ter Najboljše šale o blondinkah, o odvetnikih...

MALA ILOVA GORA - Na družinski domačiji Frbežarjevih na Mali Ilovi Gori je Založba Mondena iz Grosupljega v prijetnem okolju na novinarski konferenci prijetno presenetila ne le s predstavitvijo kar štirih novih knjig, ampak tudi s prislovnično dolensko gostoljubnostjo.

Frbežarjevi so goste postregli kar na trati pred hišo z domačim zdravilnim čajem, domačim zelenim pelinkovcem, okusnim kislim mlekom, pehtranovo potico, cvičkom, komur pa še ni bilo dovolj

metrskimi zgibljivimi panorami svetovnih habitatov Svetovi narave. Mondena želi s to knjigo konkretno pomagati ekologiji pri nas. Frbežar bo svoje politično delo pri Zeleni alternativi precej zmanjšal, znova pa se bo bolj posvetil ustvarjanju, posebej še poeziji. Svetovi narave so stvar kooperacije z založbo Dunacan Baird Publishers, Ltd., Velika Britanija, natisnili pa so jo na Slovaškem.

Direktor Mondene K. K. (Kreativne komunikacije), Jean J. Frbežar, pa je zatem spregovoril o novi zbirki. Najboljše šale o blondinkah je naslov prvega zvezka, s katerim Založba Mondena začneja z izdajanjem knjižne zbirke Dionysos. Če se šale o blondinkah lotevajo umskih zmognosti plavalok, se Najboljše šale o odvetnikih ponorčujejo iz njihove govorne zvitosti, lakomnosti, nesramnosti in tudi iznajdljivosti. Številno šal, ki so jih v uredništvu Mondene nabrali na temo Muja in Hasa, pa je tolikšno, da bo kmalu izšel še drugi del. Letos bodo v tej zbirki izšli vsaj še trije zvezki, ki se bodo šalili na račun zdravnikov in medicinskih sester, šole in učiteljev.

P. PERC

MONDENA IN FRBEŽARJEVI - Na domačiji Frbežarjevih na Mali Ilovi Gori se je zbralo na novinarski konferenci veliko predstavnikov sedme sile, med njimi tudi naš dolgoletni sodelavec, domala že legenda dolenskega žurnalizma Tone Gošnik in eden najbolj priljubljenih programskih sodelavcev na nacionalnem radiu Sašo Hribar itd. (Foto: P. P.)

Zelena luč za Rome na Hudejah

Občinski svetniki v Trebnjem sklenili, da bo občina odkupila vsa zemljišča (okrog 3 ha) na Hudejah, kjer je naseljeno okrog 150 Romov - Bojazen pred priseljivanjem

TREBNJE - Občinski svet je marca lani sklenil, naj občinska uprava pridobi podatke, koliko denarja bi potrebovali za odkup zemljišč v največjem romskem naselju v občini, na Hudejah. Svetniki so 30. julija letos, brez večjih pomislekov sklenili, da bo občina odkupila vsa zemljišča na Hudejah, na katerih so nastanjeni Romi (gre za približno 3 hektare!), za ceno okrog 4.500.000 tolarjev.

vrnitvi premoženja v naravi. Tega bi nato odprodali občini in si na ta način pridobili odškodnino v denarju.

Ker je trebanjska občina vsekar zainteresirana, da pridobi

S tem sklepom je trebanjska občina prizgala zeleno luč za legalizacijo naselitve Romov na tem prostoru. Svetnik Anton Zaletel (SLS) je povedal, da je njegova stranka proti širitvi romskega naselja na Hudejah in v tem podpira svet krajevne skupnosti Račje selo, čeprav se zaveda, da je tudi po drugi inačici (po prvi naj bi odkupila občina samo 2 ha zemljišč, ki se nahajajo v okviru urbane območja, na katerem so nastanjeni Romi!) zajeto le okrog 90 odstotkov obstoječih hišk in kolib Romov.

Predsednik sveta KS Račje selo, Milan Kovačič, nam je povedal, da so za takšno ureditev, da se bo v občinskih prostorskih dokumentih in v zemljiški knjigi natančno vedelo, kje so meje romskega naselja Hudeje z okrog 150 prijavljenimi Romi. Najodločneje pa krajan nasprotujejo ideji, da bi na

tem ozemlju naselili vseh okrog 200 Romov iz trebanjske občine. Na srečo krajanov se Romi iz različnih naselij v občini sploh ne razumejo najbolje, zato se tudi oni ne ogrevajo za tako rešitev.

Vsa zemljišča, ki so poseljena z Romi, so predmet postopka denacionalizacije. To pa pomeni, da zemljišča niso v pravnem prometu, oziroma, da zanje velja prepoved sklenitve kakršnegakoli pravnega posla. Prejšnji lastniki teh zemljišč in bivše opekarne, oziroma njihovi pravni nasledniki njihovo vrnitev odklanjajo, ker so vsa poseljena z Romi, zahtevajo pa plačilo ustreznih odškodnin.

V postopku denacionalizacije lahko prejšnji lastniki kot upravičenci oziroma njihovi dediči uveljavljajo le odškodnino v delnicah ali obveznicah, katerih zavezanec za plačilo je Slovenski odškodninski sklad, so pojasnili iz urada trebanjskega župana Alojzija Metelka. Dediči prejšnjih lastnikov odvetega premoženja so zato na zadnji ustni obravnavi pri Upravni enoti Trebnje izkazali interes po

lokaciji za Rome, je oktobra lani obvestila Upravno enoto Trebnje, da se bo o možnostih odkupa zemljišč opredelila, ko se bo seznanila s cenitvami zemljišč. Majda Ivanov je povedala, da so celo leto trajali pogovori z okrog 300 denacionalizacijskimi upravičenci, ki se strinjajo s cenitvami kmetijske in gozdarske stroke, zataknilo se je pri cenitvi izvedenca gradbene stroke za ostanke bivše opekarne.

P. PERC

ZA SPOMINSKO OBELEŽJE

STUDENEC - KO Društvo izgnancev Studenec želi tistim izgnancem, ki so umrli v nemških taboriščih, postaviti spominsko obeležje, zato vabijo vse svoje, znanec in prijatelj preminulih, naj pri svojem poverjeniku (odborniku) najkasneje do 10. avgusta izpolnijo prijavo "Vprašalnik". Tako bodo lahko dostojno počastili umrle, hkrati pa jim bo ta prijava tudi koristila pri prijavi vojne škode.

STILLES ZA JELCINA IN PAVAROTTIJA - Stillesov program barok, ki je na tržišču že okrog 30 let, in bidermajer (na posnetku v Stillesovem salonu), s katerim Sevničani osvajajo trg v zadnjem desetletju, sta po nedavnem gostovanju slavne Luciana Pavarottija v Ljubljani za nepoznavalce ponovno "odkrivala Ameriko". Moje hotel in dobil mizo s šestimi stoli in dvosed, to je pohištvo, ki si ga je ljubljanski Lev sposodil iz enega izmed dveh lani opremljenih predsedniških apartmajev portoroškega hotela Emona Bernardin. 8 podobnih apartmajev je Stilles opremil tudi za srečanja predsednikov držav srednje Evrope. Stilles bo letos izvozil za okrog 8 milijonov mark pohištva, predvsem v Nemčijo, Francijo in Rusijo. Tam veliko delajo, saj so za predsednika Jelcina opremili klub v rezidenci Valda, direkcijo centralne banke Ruske federacije nasproti Kremlja itd. (Foto: P. P.)

Krjavljeve iskrice

VIKENDARJI, OPROSTITE! - Kot smo že poročali, so ivanski svetniki na 29. seji obravnavali vikendarje, ki se zvečne izmikajo plačevanju davkov. Grosupeljsko podjetje Geosvet je ugotovilo, da od 1345 doslej popisanih počitniških hišic le 429 lastnikov let-teh plačuje davčne obveznosti. Zato so svetniki sklenili, da jih bodo tudi z odločno javno besedo opozorili na njihove obveznosti. Po branju županovega uvodnika in tajnikovega poročila v zadnji številki občinskega glasila Klasje pa dobimo vtis, da se je Županstvo (spet) s premehkoro roko lotilo urejanja tega vprašanja in da se bolj opravičuje vikendarjem, ker je dregnilo v osinamesto da bi jim nedvomno zagrozilo, da gre tokrat zares.

TOŽBA? - Klasje in njegovega honorarnega urednika, Andreja Agniča, bi ivanski ekologij najraje kar "pomlatili". Predsednik Regijskega društva ekološkega gibanja Ivančna Gorica, Franc Hegler, resno razmišlja, da bi Klasje oz. njegovega urednika celo tožili, ker so objavili, da je Karel Lipič, generalni tajnik Slovenskega ekološkega gibanja, izrekel priznanje Livarju za njegov prispevek k čistejšemu okolju. In to ravno v času, ko je 449 Ivančanov podpisalo petico, v kateri zahtevajo, da naj v IMP Livarju takoj prično celovito ekološko sanacijo. Agniča, ki mu je to urednikovanje bolj za kratkočasje kot za zaslužek, saj je imel kot upokojeni fotoreporter Delavske enotnosti srečo, da je poddeval veliko zemljišča v Srebrničah pri Novem mestu, zavoljo takih groženj ne boli glava.

Trebanjske iveri

JAK (MOČAN) OPOMIN - Trebanjskemu svetniku desusovcu Janezu Antonu Kovačiču (J. A. K.) so po dobro razvitih glasilkah in pljučih, ki mu omogočajo, da ga med razpravami zelo dobro slišijo tudi nekoliko naglušni svetniki, kolegi nadlemed Gromovnik. Take gromoglasne osebe, pa se na zadnji seji trebanjskega občinskega sveta predsednik dr. Marjan Peter Pavlin prav nič bal opozoriti, da je dobila opomin. Pavlin ni natanko pojasnil, zakaj se je prvokrat, odkar ima vendarle tudi trebanjski svet svoj poslovnik, odločil za takšno discipliniranje. Le domnevamo lahko, da zato, ker se Kovačič ni prilagodil k razpravi, ampak je kar sam posegel vanjo, ko je skušal zvrtni več denarja iz proračuna za upokojenje in čebelarje. Na Kovačiča je opomin vsekakor devaloval kot hladna prha. Na koncu se je protestiral nad takim načinom vodenja seje in da bi zato opomin prisluhli kvečjemu predsednik. Ta je po Kovačičevi protiofenzivi opazno zardel, rekel pa ni nobene.

RAKOVNIŠKO POLJE - Polkical nas je (vele)kmet Alfonz Jaki iz Brinja pri Sentupertu, češ da naj pridemo poslikat, kako žalostno propadajo meliorirana zemljišča na Rakovniškem polju, ker ni vzdrževanja melioracijskih jarkov. Prihajamo, v direktni!

Sevniški paberki

MEGA IN MINI - Mega novico, da se je Stilles vendarle izvil iz 2000 dnevne blokade, smo zvedeli čisto slučajno - ker je pač slavni tenorist Luciano Pavarotti na vsak način želel odpeljati iz svojega apartmaja v ljubljanskem Levu domov v Bologno Stillesovo pohištvo. Ko smo se pogovarjali z direktorjem trženja, Stefanom Teražem, smo zvedeli podrobnost, ki kaže, da ne znamo izkoristiti ponujenih priložnosti. V Stillesu so ob predstavitvi programa Styling pred leti zasnova, da bi naj bila na vsakem kosu tega vrhunskega stilskega pohištva z dvema vijačkoma pričvrščena tudi medeninasta ploščica elipsaste oblike z besedami Stilles Styling Slovenija. Zaradi zagat in izgube Stillesa so šli po vodi še mnogi večji dobri načrti, kot je ta ploščica. Toda te ne bi zlepa zbrisala s Stillesovega pohištva v Pavarottijevo vili njegova čistilka, kot se bo to gotovo zgodilo z neuglednim "pidkom" taiste firme...

HMEJLJ - Na hmeljarskem prazniku pred tremi leti v Braslovcah so za hmeljarskega starešino izbrali Sevničana Ivana Možica. To častno funkcijo je Možič dobro opravil, zato so se njegovi predhodniki in nasledniki radi udeležili srečanja v sevniški občini. Zadovoljni so bili z ogledom zanimivosti in z zaključkom pri Dolinški na Vrhu pri Boštanjju, s tesnobo v srcu pa so se spominjali propadajočega obrata v Loki...

PATRON KRŠKEGA DVIG-NIL PRITISK - Stadion Matije Gubca je v soboto blestel, saj so se po tamkajšnji stezi zakadili najboljši speedwayisti sveta. In kdo bi si mislil, da je prav na tej jubilejni dirki kar nekaj negotovanja med nestrpnimi gledalci povzročil nihče drug kot nič krivi Janez Evangelist, patron Krškega, ki je sicer na starem grbu mesta Krško, del grba pa je tudi v znaku AMD-ja. Kipec sta ob 50-letnici društva AMD Krško in 40-letnici speedwaya v Krškem iz rok župana dobila tudi društvo in predstavnik svetovne speedwayске zveze. Patron, ki je v rokah držal speedwaysko stezo, je sprožil kar nekaj pripomb v slogu "... je osla prodal in si motor kupil". Saj gre vendar v korak s časom.

DOM TOŽI - Nekdanji "rešitelj" Tama Janez Lah, ki se je med drugim aktivno ukvarjal tudi z revizijo gradnje doma starejših občanov v Krškem, se je pred kratkim predstavil tudi z lično brošuro, ki jo je izdala njegova založba. V njej je mogoče videti, kdo vse je sodeloval pri gradnji, kakšni so bili postopki in sploh, kako je dom narejen. V omenjeni brošuri pa je spregovoril tudi dom sam. Da, prav ste prebrali. Tako zvezo v uvodniku z naslovom "Govorica objekta", da je že "svečano obložen in pripravljen za življenje", da sta njegova "oče in mati narazen, eden v Ljubljani, drugi v Krškem. Tisti iz Ljubljane je menda namenil nekaj denarja, menda pa je vedno pozabil povedati tudi komu in zakaj. Tako se je denar hitro in skoraj brez sledu izgubil". Pa tudi to ve dom, da je ta v Krškem v želji čimprej oživitve doma plačal celo vnaprej, kar je po domovem mnenju sicer dobro, dokler tudi sam ni pozabil kaj, komu in koliko je plačal. Tega pa bi bile celo mojstrice najstarejše obrti vesele.

Novo v Brežicah

ŠE V DVOJNI VLOGI - Jože Avšič ni le brežiški župan, pač pa tudi poslanec in prav opravljanje dveh funkcij je svetnike iz vrst ZLSD tako motilo, da so župana pozvali, naj odstopi, saj po njihovem mnenju tako ena kot druga funkcija zahtevata celega človeka. Župan je očitke opozicije zavrnil, še več: prav v dvojni funkciji je razkril tudi dobre strani za brežiško občino. Avšič po glasovanju svetnikov ostaja na obeh funkcijah, glede na možna nadaljnja prerokanja, da dvojna vloga le ne prenese tako težkega "scenarija", pa predlagamo sedaj moderno rešitev: kloniranje.

SPET NOVA TAKSA - Zdaj pa imate! Ker niste hoteli sprejeti ponujenega samoprispevka, boste plačevali posebno komunalno takso za ureditev skupnega regijskega odlagališča odpadkov. Tako nekako je bilo razumeti županovo pojasnilo ob predlogu uvedbe nove komunalne takse. Večina svetnikov sicer ni imela nič proti, vseeno pa je bilo pri nekaterih čutili bojazen, da del tako zbranega denarja ne bo prišel v prave roke, saj je nekdo omenil, da se na mejnih prehodih pobere letno dosti več takse, kot pa je je prikazano v prihodkih proračuna.

SREDNJEVEŠKE BARBIKE - V soboto, na drugi dan velikega srpnja 1997. leta Gospodovega, je ondotni gospod vitez Viljem Rovtarski dovolil v brežiškem grajskem dvorišču postaviti srednjeveško tržnico, ki je ponujala vse, kar nanjo sodi. Ob vrsti rokodelcev, medicinarjev, strojiteljev, kož, orožarjev, kovačev, glumačev, požiralcev ognja, in da, celo pravi rabelj je na sredi trga vzbujal pravi strah med nepoštenimi, je bilo nekaj korakov stran opaziti tudi stojnico s pravimi tokrat novoveškimi Barbikami in ostalo kičasto plastiko. Škoda, da je ni opazil tudi rabelj!

V času od 24. julija do 1. avgusta so v brežiški porodnišnici rodile: Jožica Lubšina iz Podvinj - Dušana, Anuška Kernulc iz Artič - Jana, Irena Znidaršič iz Brežic - Klaro, Anita Vuković iz Šamobora - Katarino, Kristina Štefanič iz Jesenic na Dol. - Mateja, Mojca Lubšina iz Dobove - Lucijo, Suzana Bobnarčič iz Dobove - Janjo, Marija Podpečan iz Kapel - Nino, Marija Kelher iz Dobove - Klavdijo, Irma Ambrožič iz Cerkelj ob Krki - Barbaro, Matejka Rožman iz Artič - Davida, Martina Škofljanc iz Jesenic na Dol. - Daniela.

Čestitamo!

Mladino v zapor!

Nekdanje brežiške zapore bodo preuredili v center za mlade

BREŽICE - Kocka je padla. Bodoči center za mlade, ki naj bi ga v prihodnosti v obliki javnega zavoda ustanovili v Brežicah, bo deloval v nekdanjih zaporih na Levstikovi ulici, v bližini Gimnazije. Tako so na zadnji seji sklenili svetniki brežiškega občinskega sveta in s tem končali razpravo, ki se je vlekla in prelajala že nekaj časa. Nekaterim pa bi ustrezalo, da do odločitve ne bi prišlo pred jesenjo.

Predlog za umik te točke z dnevnega reda ni bil podprt z dovolj velikim številom glasov in na koncu so se svetniki le odločili tako, kot smo že zapisali. Zapletlo se je pravzaprav zaradi trditve ljudi iz občinske uprave, da bi bila naložba v preureditev nekdanjih zaporov predraga, saj je stavba že zelo stara in slaba. Zaradi obilice potrebnih obrtniških del bi tako preureditev zaporov stala okoli 16 milijonov tolarjev, medtem ko bi bila inačica, ki jo je ponudila občina, mnogo cenejša. Po njihovem bi bilo delovanje centra v nekdanjem domu JLA, ki še 6 let po vojni in pregonu JLA iz Slovenije nima drugačnega imena (kar gre tudi na dušo občinskim svetnikom), neprimerno cenejše in takoj rešljivo. Zato so bile vse trditve nasprotni strani, projektne odbora za mlade, da mladina ne sodi na obrobje, ampak v središče mesta, dolgo časa zaman. No, vsaj do takrat, ko so občinski možje nekako priznali, da so stare zapore že obljubili skupini geodetov, ki naj bi tam ustanovila geodetsko službo.

Na takšna in podobna prikrižanja resničnih vzrokov pa so tudi kot kaže brežiški svetniki močno občutljivi in tako bo nekdanji dom JLA še naprej "nekdanji dom JLA". Vsaj dokler si zanj ne bodo izmislili primernejšega imena.

E. SEČEN

BOGATEJŠI ZA PRENOVLJENO CESTO

KRIŽE - V petek, 8. avgusta, ob 18. uri bodo v krajevni skupnosti Pečice - Križe v brežiški občini svečano odprli preplasteno cesto od domačije Simonišek proti Križam z avtobusnimi postajališči. Po otvoritvi bo družabno srečanje z ansambлом Ivana Puglja.

Avšič še naprej poslanec in župan

Poziv svetniške skupine Združene liste županu, naj odstopi, ostal le pri pozivu - Jože Avšič zavrača vse očitke, tudi to, da naj bi bil kriv za razpadanje občine

BREŽICE - Svetniška skupina Združene liste socialnih demokratov je že 9. junija opozorila na probleme v občini, stanje pa lahko po njihovem mnenju le še poveča razdvojenost župana, ki je postal z državnoborskimi volitvami tudi poslanec. Župan je zavrnil vse očitke, po več kot dveurni razpravi pa so svetniki z glasovanjem (kljub temu, da 6 svetnikov vladajoče koalicije ni bilo v dvorani) potrdili Avšičevo nepoklicno opravljanje županske funkcije.

Jože Avšič je že ob kandidaturi za poslanca jasno povedal in volilcem obljubil, da ne misli zapuščati županske funkcije, prav v dvojni vlogi pa vidi vrsto prednosti, saj je imel prej, ko je bil le župan, veliko težav prav s tem, kako priti do najodgovornejših oseb v vladi.

"Pred prejšnjo sejo smo se sestali tako s podžupani kot z vstopom občinskega sveta in se dogovorili, kako nadaljevati z delom v občinski upravi in občinskem svetu. Ocenjujem, da ni razlogov, da ne bi svoje delo, vezano na opravljanje nalog v občini, uspešno tudi nadaljeval, morda celo bolje, ko bo šlo za državne projekte, ki se bodo izvajali v naši občini. Vsa pooblastila sem prenesel na tajnika občine," je med drugim dejal Jože Avšič, ki je zavrnil tudi očitke ZLSD, da v občini praktično ni več dosegljiv, časa za drobne probleme ljudi in za probleme krajevnih skupnosti pa da nima. Stranke namreč sprejema celo ob sobotah, manjkal pa je vsega skupaj le na dveh sejah občinskega sveta.

Opozicija je tudi prepričana, da občina razpada, nezadovoljni so z občinsko upravo, ki je po njihovem mnenju v nasprotju z županovim navajanjem dejstev preob-

PRVA OCENA ŠKODE PO TOČI

KRŠKO - Zadnje julijsko soboto je po krški občini puštošilo neurje s točo. Občinska komisija za oceno škode po naravnih nesrečah je naredila prvo oceno škode, ki znaša 220 milijonov tolarjev. Komisija sporoča, da lahko prizadeti na občini še prijavijo škodo.

MIRO ROBEK, vodja raziskovanja pri Klubu jamarjev Kostanjevica, ki je poleg Mihe Rukšeta, Andreja Gašperiča in Marka Pavlina iz novomeškega kluba gonilna sila pri raziskovanju. (Foto: T. G.)

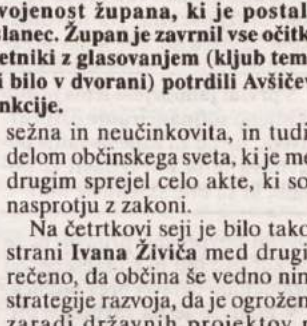
FRANCI POŽAR RIBIŠKI CAR

Na pobudo tekmovalne ekipe Ribiške družine Brežice so člani istoimenske družine v soboto, 3. avgusta, na ribniku Prilipe organizirali tekmovalno priložnost za izvolitev prvega CAR-ja Ribiške družine Brežice. Pogoj za pridobitev tega naslova je bil ulov najtežje ribe. To je uspelo Franciju Požarju, ki je ulovil 2,49 kilograma težko ribo in za eno leto prevzel naslov prvega carja. Njegova spremljevalca sta Stiven Kadič in Drago Gerjevič. Tekmovanje je potekalo v športnem vzdušju pod strogimi očmi sodnika Edmunda Vrvega. (Foto: Oskar Gerjevič)

Francij Požar s svojo najtežjo ribo.

Jože Avšič

Jože Avšič

V jami odkrili tudi tekočo vodo

Znanih še novih 400 metrov Kostanjeviške jame - Naprej brez potapljačev ne bo šlo ali pa bo potrebno počakati na nižji nivo vode - Tudi žlebiči, ki so sicer le na površju

KOSTANJEVICA NA KRKI - Jamarji Jamarskega kluba Novo mesto in Kluba jamarjev Kostanjevica nadaljujejo s serijo uspehov pri odkrivanju novih razsežnosti najdaljše kraške jame na Dolenjskem. 13. julija so namreč prebrdili jezero in odkrili še dodatnih 400 metrov podzemlja, prvič pa so v jami naleteli tudi na tekočo vodo, podzemni tok potoka Studena.

Po odkritju so imeli jamarji še štiri akcije, med katerimi so opravili meritve in nove dele fotodokumentirali, pa tudi na teh že odkritih 400 metrih jih čaka še precej dela. Jama je v nadaljevanju še občirnija, kot je bila do sedaj, v prvi dvorani se močno sliši šumenje vode (prav zaradi te je bil tudi odkrit novi del jame), na drugi strani dvorane pa je približno 30 metrov globok kanjon, po katerem teče potok.

Novi deli so polni blata, zaradi vode zlizanih sten, pa tudi sigastih tvorbc. Ponekod je veliko majhnih ponvic, raznobarnih in zanimivih oblik kapnikov, ki predstavljajo najlepši del novo odkritih predelov Kostanjeviške jame. Jamarji so odkrili tudi žlebiče; kraški pojav, ki je zelo značilen in pogost na površju, zelo redko pa je viden v jamah in prav Kostanjeviška jama je ena redkih izjem, ki ima tudi to kraško značilnost.

Jamarji želijo raziskati podzemlje v smeri toka podzemne vode, saj je med tem novoodkritim tokom vode in izvrom Studene 500 metrov zračne linije, poveza-

va pod zemljo pa še ni znana, podali pa bi se radi tudi proti toku

Jamarjem sta se vztrajnost in trdo delo obrestovala. Če je bilo še v letu 1994 znano, da Kostanjeviška jama meri 627 metrov, je ta kraška jama z novimi odkritji že dosegla preko 2000 metrov dolžine.

podzemne vode. Prav v tej smeri so naleteli na zalite dele, kar pa ne pomeni, da se tam jama konča, tako da bo potrebno potapljanje, za kar pa v novomeškem in kostanjeviškem klubu ni usposobljenih

DO NOVIH DELOV PREKO ŠTEVILNIH OŽIN IN OVIR - Novi deli so se kostanjeviškimi in novomeškimi jamarjem odkrili šele, ko so uspeli prebrditi številne ovire, pri tem pa niso ostali suhi in čisti. (Foto: dokumentacija Kluba jamarjev Kostanjevica)

Vabil je Viljem Rovtarski

Na brežiškem gradu je zavod Moj Aron poskrbel, da je vnovič zaživel srednjeveški duh

BREŽICE - Ob vohodu je stala straža in pazila, da so v grad vstopali le poštteni ljudje. Na grajskem dvorišču je zaživela srednjeveška tržnica z devetimi obrtniki, ki so v srednjeveških oblačilih in času primernem obnašanju predstavljali obrti tistega časa: lectarji, medicinarji, kovači, zeliščarji, rezbarji, strojilci kož in drugi. Številni glumači so zabavali goste: zanimivi so bili požiralci ognja, veliko dela je imel birič, ki je v poduk vsem klepetavim ženskam uklenil opravljivko v srednjeveško peslico, tatiča, ki je ukradel kovanec, pa je kot opozorilo vsem nepripravljenim ujel in uklenil v srednjeveško kladlo. Dvorni norček ne nosi kar tako svojega imena. Grajska gospoda se je sprehajala po tržnici in si ogledovala izdelke ter srednjeveške igre, kot sta met podkve in hoja po hoduljah. Mnogo občudova-

nja so bili deležni vitezi bojevniki skupine Uquites, ki edina v Sloveniji obuja stare srednjeveške bojevnike igre. Proti večeru so se z zvoki fanfar v grajskem parku začele Aronove viteške igre. Na slavnostno pripravljanih konjih so se pomerili prav tako slavnostno pripravljani vitezi, v rokah pa so imeli meče, turnirske sulice ipd. Množica jih je navdušeno spremljala. Po fanfarah je birič goste odpeljal na ogled srednjeveške tržnice in kasneje v Viteško dvorano na koncert.

Vse to so doživeli mnogi, ki so se odzvali vabilu Viljema Rovtarskega in se odločili drugi dan velikega srpnja v letu Gospodovem 1997 preživeti v srednjeveškem duhu na gradu viteza Brežiškega, na otvoritvenem spektaklu 1. festivala Brežice 1997.

L. MURN

BRUHALCI OGNJA - Predvsem mlajši so radi opazovali bruhalce ognja, ki so hodili na hoduljah. Tudi mnogi obiskovalci so se radi preizkusili v tem. (Foto: L. M.)

ideje o novih občinah v mejah sedanje pojavljale že preden je župan postal Avšič, pa tudi to, da ima občina Brežice statut s kar nekaj pomanjkljivostmi, o čemer bo beseda tekla na naslednji seji, ko bodo govorili tudi o učinkovitosti občinskega sveta.

T. GAZVODA

Gostov več kot kdajkoli prej

Nočitvene kapacitete polno zasedene - Konec septembra končana obnova hotela Terme - Število tujih gostov narašča, tudi takšnih, ki se odločijo, da tam preživijo dopust

ČATEŽ OB SAVI - Poletje je sicer bolj kislo, kar se odraža tudi v večini slovenskih turističnih krajev, to pa se, kot kaže v Termah Čatež niti ne bo poznalo. Hoteli in počitniško naselje so polni, v preteklih dneh so dosegli celo rekord 2.600 nočitev, kopalcev pa je

• Sicer pa sedaj v Termah obnavljajo hotel Terme, ki bo ponovno odprl vrata konec septembra, zadovoljil pa bo tudi najzahtevnejše goste. V samem hotelu bodo dvignili standard sob in dodali nove ponudbe: od zunanega in notranjega bazena, ki bo v sklopu bazena, na voljo bodo fitnes, masaža, solarij, savna, rimske kopeli in še kaj, kar je pomembno za zdravje in lepoto, hotel pa bo vključeval tudi kongresno-seminarsko dvorano z vso tehniko, ki je pomembna za to dejavnost.

manj le ob slabem vremenu, pa še ti imajo alternativo - zimsko termalno riviero. Do konca tisočletja

bodo Čateške Toplice svojo ponudbo povečale še z eno zimsko riviero in mega centrom, ki pri nas ne bo imel para.

V sedmih mesecih letošnjega leta so v Termah Čatež zabeležili 250 tisoč nočitev, kar je več kot lani, do konca leta pa želijo to število dvigniti na 450 tisoč. Če v bungalovih, kampu in zdraviliškem domu prevladujejo domači gostje, je v hotelih Terme in Toplice kar polovica gostov tujcev, v hotelu na Mokricah pa ti predstavljajo več kot 90 odstotkov gostov.

Število Slovencev, ki se odločajo za obisk Čateških Toplic, se ni zmanjšalo, narašča pa število tujih gostov, tudi takšnih, ki se odločijo

v Termah preživeti dopust. Opazno je povečanje števila hrvaških turistov, saj so k sosedom usmerjene tudi promocijske aktivnosti Term. Čateške Toplice v povprečju obišče 6 do 7 tisoč kopalcev dnevno.

T. G.

tradicionalni 47. GORENJSKI SEJEM

- za vsakogar nekaj
- večerni zabavni program

! KRANJ, 8. - 17. 8. '97!

Še dve vladni uredbi

Novo s področja državnih intervencij v kmetijstvo in CRPOV

Pred sprejemom državnega proračuna za leto 1997 je vlada izdala še dve uredbi, ki urejata intervencije v kmetijstvo in celostni razvoj podeželja za prvih devet mesecev tega leta.

Subvencioniranje kmetijstva bo še naprej potekalo v okvirih, ki so veljali za prvo polovico leta. Ker smo te finančne intervencije podrobneje predstavili že v 5. številki Dolenjskega lista, tokrat omenjamo samo nekaj novosti, ki jih prinaša nova uredba o uvedbi finančnih intervencij za ohranjanje in razvoj kmetijstva.

Uredba ponovno uvaja pomoč pri zbiranju mleka na odročnih gorskih predelih, predvideva pa tudi podporo zadrugam pri organiziranju pridelave pšenice in rži ter pokrivanje 50 odst. stroškov analiz kakovosti odkupljene pšenice Zavodu RS za blagovne rezerve. Tokratna novost za kmete je, da je mogoče uveljavljati regresiranje realne obrestne mere za financiranje tekoče proizvodnje poleg ostalih dejavnosti (goveji pitanci, prašiči - pitanci, sladkorna pesa, krompir, koruza, pšenica, rž, ječmen in oljnice) tudi za sadjarstvo. Višina priznanega posojila za vzdrževanje proizvodnje v sadjarstvu je 392.000 SIT na hektar regresira pa se samo realna obrestna mera (r), vendar največ do višine 8 odst. letno.

Na podlagi uredbe, ki ureja finančne intervencije za celostno urejanje podeželja in obnovo vasi (CRPOV) za prvih devet mesecev tega leta, pa so izšli tudi javni razpisi za nepovratna sredstva iz naslova intervencij za celostno urejanje podeželja in obnovo vasi za leto 1997. Nepovratna sredstva se lahko pridobivajo za različne namene. Za določene namene, na primer za pripravo dokumentacije in izvedbo projektov celostnega urejanja podeželja, za vinske ceste in kmetijsko infrastrukturo, lahko kandidirajo le občine ali krajevne ali vaške skupnosti, za komasacije pa na primer komasacijski odbor. Posamezni pridelovalci pa lahko, če izpolnjujejo v razpisu določene pogoje in imajo zahtevano dokumentacijo, kandidirajo predvsem za nepovratna sredstva za namakalne sisteme in agromelioracije. Nepovratna sredstva se dodeljujejo v določenem deležu od predračunske vrednosti, na primer za agromelioracije do 75 odst., za akumulacije do 100 odst., pri namakalnih sistemih pa država do 100 odst. financira stroške napeljave vode

do parcele; pripravo objekta za zbiranje in odzvem vode, sistem distribucije do območja namakanja vključno s hidrantom in napravami za grobo čiščenje vode. Roki za oddajo vlog so razmeroma kratki: za agromelioracije je na primer rok 25. avgust, za namakanje pa 30. avgust.

Vlagatelji, ki so vložili vloge za nepovratna sredstva za namakanje in akumulacije v lanskem letu in jim sredstva niso bila dodeljena, morajo vloge obnoviti.

mag. TANJA STRNIŠA

BORZNI KOMENTAR

Izjemno ugodni tečaji velikih

Sedaj je čas za nakupe - Na borznem trgu se čuti optimizem - Tekstilci so zelo nizko cenjeni

Počitniški utrip se iz dneva v dan bolj čuti tudi na borznem trgu. Le-ta bo letos nekoliko krajši kot v preteklih letih. Če si je kdo, so si borzniki letos počitnice prav gotovo zaslužili. Julij je bil najpomembnejši mesec, tako za investitorje kot tudi za borznike. To potrjuje tudi borzni promet v juniju, saj je bilo sklenjenih več poslov kot v vseh ostalih mesecih obstoja Ljubljanske borze. Bolj kot visok promet so investitorje razveselili izjemni ugodni tečaji večjih delnic. Kljub temu, da beležimo zadnje dni minimalne korekcije tečajev navzdol, čutimo pri vseh udeležencih na trgu optimizem.

Tako ste v ponedeljek lahko iztržili za delnico Petrola okoli 24.000 tolarjev, Leka preko 35.000, Kolinske okoli 4.200, Istrabenza okoli 3.200, Luke Koper okoli 2.050, Mercatorja okoli 5.700 ter Krke G preko 24.500 tolarjev.

Nekoliko manj ste iztržili za bančne delnice, saj se je gibal tečaj SKB okoli 2.500 tolarjev, Probanke pod 22.000 ter Dolenjske banke okoli 24.000 tolarjev za redne delnice. Če je res, kar so banke same poročale o doseženih rezultatih poslovanja v letošnjem letu, navedeni tečaji niso zaskrbljujoči. Prav gotovo je sedaj čas za nakupe in ne za prodajo. Predvsem so podcenjene

delnice Dolenjske banke.

Nič boljše se ne godi delnicam Term Čatež, Radenske in Rogaske. Za Terme Čatež je bilo mogoče iztržiti le 12.300 tolarjev, Radenske 1.900, medtem ko ste delnico Rogaske kupili za manj kot 200 tolarjev, kar je posledica relativno visoke izgube. Razveseljivi niso niti tečaji tekstilnih podjetij. Delnice Lisce nihajo okoli tečaja 700 tolarjev, tečaj delnic Loke iz Škofje loke pa je prav skromen in sicer 100 tolarjev.

Na svoj račun so prišli imetniki državnih obveznic, saj so vsi tečaji že zavidljivo visoki, njihovi donosi pa seveda nekoliko manj ugodni. Na to ima vpliv rastoča marka, saj jih večina glasi na to tujo valuto.

Borza je uvedla s prvim avgustom novost - trgovanje s svežnji vrednostnih papirjev. Tako je mogoče prijaviti preko borze tudi tiste poslovne aranžmaje, ki imajo zaradi teh ali onih poslovnih interesov drugačne tečaje, kot jih je mogoče realizirati preko borze. Vrednost posameznega svežnja ne sme biti manjša od 15.000.000 tolarjev.

LJUDMILA BAJEC, dipl. oec.
Dolenjska borznoposredniška družba, d.o.o.

Glavni trg 10, 8000 Novo mesto
Tel.: (068) 323-553, 323-554,
faks: 323-552

GORJANCI AVTOBUSNI PROMET V STEČAJ

NOVO MESTO - Nadzorni svet novomeškega podjetja Gorjanci - avtobusni promet je v ponedeljek, 4. avgusta, na svoji seji sklenil, da za podjetje predlaga stečaj. Med vzroki, ki so nadzorni svet privedli do te odločitve, so plačilna nesposobnost podjetja, ki ima za 10 milijonov tolarjev neplačanih zapadlih obveznosti, več mesecev blokiran žiro račun, s plačami zamujajo dva meseca, prav tako pa še niso izplačali regresa.

V ČATEŠKIH TOPLICAH VEČ TISOČ KOPALCEV NA DAN - V Čateških Toplicah je v prvih sedmih mesecih nočilo 7 odstotkov več gostov kot lani, ob lepem vremenu pa se tudi v bazenih kar tre kopalcev. (Foto: T. G.)

Ob Krki razveseljuje še Revoz

Na lestvici slovenskih podjetij Krka prva, Revoz pa štirinajsti

Agencija za plačilni promet je pred kratkim objavila podatke o poslovanju slovenskih podjetij v letu 1996, med katerimi je po čistem dobičku tako kot pred letom na prvem mestu novomeška Krka s 3,1 milijarde tolarjev dobička, sledijo pa ji Lek, Telekom, Petrol in Kompas MTS. Od podjetij z našega konca je Revoz s 947 milijoni tolarjev dobička štirinajsti, med prvimi stotimi po dobičku pa so še Terme Čatež na 56. mestu, črnomaljski Danfoss Compressors je 75., Bramac na 94. mestu, medtem ko je brestaniški Tespack 102.

Razmere na trgu so kemični in farmacevtski agenciji še vedno zelo naklonjene, zato ni čudno, da sta Krka in Lek že tradicionalno po uspešnosti uvrščeni najvišje, precej težje pa je podjetjem na področju avtomobilske industrije, kjer razveseljuje visoka uvrstitev Revoza, ki je minulo leto zaključil v zanku rekordov - izdelali so

89.229 avtomobilov, povečali promet za 24 odstotkov, dobiček pa kar za 26 odst.

Krka je največja tudi na borzi, saj je prva tudi po tržni kapitalizaciji rednih delnic na organiziranih trgih ljubljanske borze vrednostnih papirjev, kjer so čateške Terme dvanajste, Dolenjska banka pa sedemnajsta. Zanimivo je, da Krka ni povsem pri vrhu med podjetji z največ sredstvi, kjer je dvanajsta; na vrhu je Družba za avtoceste, Nuklearna elektrarna Krško je peta, Revoz pa dvajseti.

Je pa Krka letos po raziskavi agencije Kline & Kline, v kateri je sodelovalo 900 direktorjev slovenskih podjetij, finančnikov in borznih posrednikov, trenutno tudi najuglednejše slovensko podjetje. Sledijo ji Lek, Pivovarna Union, Petrol trgovina in Radenska. Zanimivo je, da je bila Krka po enaki raziskavi pred letom šele osma.

I. V.

Vse več dolgo trajno brezposelnih

Brezposelnost na Dolenjskem in v Beli krajini se le zmanjšuje - Od lanskega decembra do maja se je zmanjšala za 8 odst. - Več kot polovica potreb po delavcih za določen čas

NOVO MESTO - Novomeška območna enota Republiškega zavoda za zaposlovanje sporoča, da je bilo konec maja na Dolenjskem in v Beli krajini 5.804 brezposelnih ljudi, kar je skoraj za 3 odst. manj kot mesec poprej in za skoraj 8 odst. manj kot v lanskem decembru. Brezposelnost se je v primerjavi z lanskim decembrom najbolj zmanjšala v črnomaljski upravni enoti oz. v črnomaljski in semiški občini, in sicer za 15 odst.

V primerjavi z aprilom se je v maju med brezposelnimi povečal delež žensk na skoraj 49 odst., za dober odstotek pa je višji tudi v primerjavi z lanskimi podatki. Povečal pa se je tudi delež brezposelnih, starejših od 40 let. Maja

• Število prejemnikov denarnega nadomestila oz. denarne pomoči se zmanjšuje. Denarno nadomestilo je maja prejelo 1.713 brezposelnih in denarno pomoč 300.

lani jih je bilo okrog 35 odst., v letošnjem maju pa kar 41. Med brezposelnimi se povečuje tudi število dolgo trajno brezposelnih, teh je bilo maja že več kot 60 odst. vseh brezposelnih. Na novomeškem zavodu so bili maja brez-

• S prvim januarjem letos je bilo ukinjeno sofinanciranje pripravništva, zavod za zaposlovanje poravnava le še obveznosti iz pogodb, ki so bile sklenjene lani.

poselni povprečno prijavljeni že več kot dve leti in tri mesece, od tega najdlje delavci brez poklica.

V maju se je na zavodu v primerjavi z mesecem poprej precej

povečalo tudi povpraševanje po delavcih. Delodajalci so prijavi 805 potreb po delavcih in pripravnikih, kar je 62 odst. več kot v aprilu. V primerjavi z lanskim majem je bilo teh potreb za skoraj 4 odst. več. Od tega je bilo dobrih 65 odst. potreb za določen čas. Sicer pa se je v letošnjih prvih

petih mesecih v primerjavi z istim obdobjem lani število potreb zmanjšalo za več kot 7 odst. Na zavodu so v maju tujcem izdali 154 delovnih dovoljenj, od tega 94 na novo.

V maju pa so prvič izvedli tudi program funkcionalnega izpopolnjevanja z naslovom Odrasli se učimo drugače. To usposabljanje pa je namenjeno brezposelnim, ki se želijo prekvalificirati v drug poklic ali želijo nadaljevati šolanje in potrebujejo konkretna znanja o drugačnih pristopih k učenju.

J. D.

SKOZI PERU PO JAGENJČKE - Pri pokopališču v Vinici stoji prav zanimiv kažipot. Popotnike vabi, naj, ko zapuščajo Vinico, zavijejo na desno. In kdo bi se temu vabilu sploh lahko uprl, ko pa je le tri kilometre od tam že Peru. Res je, da je s pomočjo modernih komunikacijskih sredstev svet postal veliko manjši, a le kdo bi si mislil, da se je Peru približal Vinici na vsega nekaj kilometrov. In le dva kilometra naprej se dobijo janci (tako Belokranjci pravijo jagenjčkom). (Foto: M. B.-J.)

NOVOTEHNA

	4% popust za MKZ	4% popust za MKZ		4% popust za MKZ
BTV SAMSUNG			MMC Rx70	74.600,80 71.616,77
CK 5073/51	52.076,20	49.993,15	RADIOKASETOFON SAMSUNG	
BTV GRUNDING			RCD 1240	26.929,13 25.851,96
55-731 TTX	67.944,85	65.227,05	RADIOKASETOFON DAEWU	
VIDEOREKORDER PHILIPS			ARC-3060	5.006,88 4.806,60
2 GLAVI, VPS	38.900,11	37.344,11		
VIDEOKAMERA JVC				
GR-A x 210, ZOOM 14	89.688,68	86.101,11		
GLASBENI STOLP SAMSUNG				
MAX 445	51.995,02	49.915,22		
GLASBENI STOLP SONY				

RES UGODNO V AVGUSTU

V Novem mestu, Trebnjem,
Krškem, Kostanjevici in v Gradcu

MOŽNOST NAKUPA NA 12 OBROKOV

MERKUR

WALKMAN GRUNDING		
GVX-20		3.498,23
WALKMAN GRUNDING		
GV-AT 25 Z RADIEM	5.996,13	5.756,28
KASETE PHILIPS		
Fx 60		149,22
KASETE PHILIPS		
Tx 90		149,29
VIDEOKASETA SONY		
VF-180		499,97
VIDEOKASETA SONY		
VF-240		698,13

Tudi letos brez pomoči po toči

Nekaterim šentjernejskim kmetom je toča vzela skoraj ves pridelek - Za državo premajhna škoda - Iz občinskega proračuna kar 4 milijone tolarjev za regresiranje semen

ŠENTJERNEJ - V šentjernejski občini je 1773 gospodinjstev, od tega je kar 1200 kmečkih. Odkar imajo svojo občino, jim del njihovih težav pomaga reševati tudi njihova občina, toda kaj ko je proračunskega denarja vedno premalo. V proračunu šentjernejske občine predstavlja kmetijstvo okrog 3,5 odst. delež, kar pomeni, da za kmetijstvo na leto namenijo okrog 10 milijonov tolarjev.

V kmetijski resor sodi vzdrževanje gozdnih cest, priprava turistične vinske ceste, program celostnega razvoja podeželja in obnove vasi, subvencioniranje obrestne mere, potem subvencioniranje semen ter pomoč pri izobraževanju. Iz državnega proračuna in iz pristojbin dobi občina namenski denar za vzdrževanje gozdnih cest, letos so v Šentjerneju za to dobili 1,3 milijona tolarjev, kar pa je premalo denarja za vse ceste na Gorjancih in na kostanjeviškem koncu. Letos so že uredili cesto od Cerovega Loga proti Krvavemu kamnu in cesto na Uštras, kamor so napeljali 500 m³ peska in očistili jarke in jaške.

Program urejanja turističnih vinskih cest urejajo v Šentjerneju skupaj s posebnim koordinacijskim odborom. Računajo, da ga bo podprlo tudi kmetijsko minist

stvo. Občina je za projekt že namenila 450 tisoč tolarjev. Poleg tega projekta že drugo leto teče in se končuje tudi program celostnega razvoja podeželja in obnove vasi, ki ga vodi podjetje Topos.

Iz proračuna subvencionirajo tudi obrestno mero za kredite, za nakup kmetijske mehanizacije in za gradnjo kmečkih poslopij. V

ZA TABOR SLS V SLOVENJ GRADCU

ŠENTJERNEJ - Slovenska ljudska stranka, podružnica Šentjernej, bo organizirala prevoz na 9. strankarski tabor, ki bo v nedeljo, 17. avgusta, v Slovenj Gradcu. Prijave in informacije na tel. 81-453.

letšnjih šestih mesecih so za to namenili 600 tisoč tolarjev. Za regresiranje nakupa semena pšenice, koruze, ječmena, krompirja

• Ker je konec junija, pred žetvijo ječmena, nekaterim kmetom toča uničila skoraj ves pridelek, se mnogi obračajo po pomoč tudi na občino. Na občinski upravi pravijo, da za to v proračunu nimajo predvidenega denarja, so pa se za pomoč obrnili na državo, vendar so tako kot lani tudi letos ostali praznih rok, saj bi bili po državnih merilih upravičeni do pomoči le, če bi toča v občini povzročila škodo vsaj v vrednosti 10 odst. njihovega proračuna.

in trsnih cepljenk bo občina namenila okrog 4 milijone tolarjev. J. DORNJŽ

DOMAČ HMELJ V ZATONU?

VRH NAD BOŠTANJEM - Hmeljarski starešina izpred treh let Ivan Možic iz Sevnice je konec minulega tedna povabil v to posavsko mesto vse preostale starešine in kmetijske strokovnjake za to plemenito rastlino. V gostišču Vrh pri Martinu Dolinšku so se zbrali na družabnem srečanju. Obujali so tudi spomine na ugodno razvijajoče se hmeljarstvo v sevniški občini. Hmelj so tukaj uspešno zasadili pred 20. leti. Denacionalizacija je opravila svoje, površine pod hmeljem so se zadnja leta zmanjšale za več kot 60 hektarjev. Tudi nasploh tej stroki ne kaže najbolje. V skladiščih imajo namreč še lanski hmelj. Med hmeljarskimi starešinami je bil tudi dr. Lojze Četina. A. Ž.

ŽELI KONOPLJO

BREŽICE - V petek, 1. avgusta, so kriminalisti in brežiški policisti opravili hišno preiskavo v hiši Marije R. v Hrastju pri Cerkljah, kjer živi njen 33-letni sin Jože. Našli in zasegli so 9 posušenih 1,5 metra visokih sadik, podobnih mamili canabis, vrečko z 931 grami prav takšnih posušenih rastlinskih delov, na vrtu pa so imeli pravo žetev 32 enakih tudi meter in pol visokih sadik. Ugotovili so, da je sadike vzgajal in sušil Jože R., zato bodo zoper njega podali kazensko ovadbo zaradi neupravičene proizvodnje in prometa z mamili.

Z NOVOMESKE TRŽNICE

Ponedeljkova tržnica je bila zelo bogato založena z najrazličnejšimi pridelki, značilnimi za ta čas: bučke so bile po 100 tolarjev kilogram, čebula po 200, kumarice za vlaganje od 150 do 200, kumare od 70 do 100, paprika od 200 do 250, krompir po 70, glavna solata po 300, endivja po 200, radič od 200 do 300, korenček in koleraba od 150 do 200, česen po 500, stročji fižol od 150 do 200, rdeča pesa od 150 do 200, zelje po 80, črna redkev po 200, šopek blitve po 50. Breskve so prodajali po 150 do 200 tolarjev kilogram, nektarine po 250, hruške po 160, slive po 100, jabolka od 100 do 130, kozarec borovnic po 600, liter domačega žganja po 800, 1,5 l domačega kisa po 200, kozarec kuhanega masla po 600 in jajčka po 25 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmišču so imeli naprodaj 120 do 3 mesece starih prašičkov, 60 v starosti od 3 do 5 mesecev in 30 starejših. Prvih so prodali 75 po 355 do 390 tolarjev, drugih 40 od 310 do 390 tolarjev, tretjih pa 10 od 215 do 220 tolarjev kilogram žive teže.

HMELJARJI SO IMELI SVOJ VRH V SEVNICI - Na povabilo hmeljarskega starešine, Ivana Možica iz Sevnice, ki je bil 25 let vodja Mercatorjevega obrata hmelja v Luki, so si prejšnji teden ogledali loška hmeljišča, HE Vrhovo in zbirke na sevniškem gradu hmeljarski starešine, predstavniki Hmeljarskega inštituta in drugi gostje (na sonektu pred gradom). Možic je izrazil bojazan, da bi se sevniškemu zelenemu zlatu navček, kajti površine v Luki so zmanjšali za 60 ha, svetovne zaloge hmelja pa zadoščajo za enoletno proizvodnjo pivovarn. Dolgoletni vodilni mož mednarodne hmeljarske organizacije dr. Lojze Četina nam je povedal, da je zelo nevarno, da se tudi pri nas cela panoga zruši, kar se je zgodilo na Češkem in se dogaja na Poljskem. Zatorej kaže strniti naše hmeljarje in bolje promovirati naše sorte hmelja na tržnih nišah po svetu kot nekaj posebnega. (Foto: P. P.)

Končno se le obetajo nove sorte hrušk

Že v naših drevesnicah

Sortni izbor hrušk se nenavadno počasi spreminja, mnogo počasneje kot pri drugih sadnih vrstah. Vodilno evropsko sortno konferenco so Angleži vzgajali že v prejšnjem stoletju, znamenito in pri nas še kako priljubljeno viljamovko pa celo leta 1770 (!). Zato bo sadjarje presenetilo, da se vendarle obetajo nekatere novosti, ki prihajajo iz ZDA in Kanade in ki v prihodnosti lahko nadomestijo železni repertoar: viljamovko, konferans, boskovo, fetelovo, pakhamovo, družstvenko in krasanko.

Čeprav zaenkrat te nevarne bolezni pri nas še ni, je pomembno, da so nove sorte bolj ali manj odporne proti zloglasni ognjevki. Ker trg ta čas zahteva sorte z gladko zeleno kožico, so zanimive zlasti naslednje: verdi, concord in dalacomi, med sortami z rdečo kožico plodu, ki tudi postajajo vse bolj priljubljene, pa cascade, sensation, rdeča viljamovka, californija, reimer red, rosired in rogue red. Nekatere izmed teh sort je mogoče dobiti že tudi v naših drevesnicah, kako se obnesejo, pa še ni preučeno. -n

VINOGRADNIKI!

NOVO MESTO - Vse vinogradnike, ki jih zanima varstvo vinske trte pred boleznimi in škodljivci ter tekoči ukrepi v vinogradih, novomeška enota Kmetijskega zavoda Ljubljana, območje Straža vabi na terenski ogled v ponedeljek, 11. avgusta, ob 15. uri v Novo goro v vinograd Ivana Slapničarja, ob 17. uri pa bo ogled v Lubancu v vinogradu Ivana Janca. Ogled bo vodil inž. Jože Maljčič, svetovalec za vinogradništvo iz Kmetijskega zavoda.

NI GA ČEZ DOBER NASVET - Nov lovilec os

Izboljšave inž. Pirca

Vabljeni zoreči plodovi v sadovnjaku in vinogradu so pravi eldorado za ose, sršene in še nekatere žuželke. V letih prekomerne namnožitve (biološke hiperprodukcije), ki jo izzovejo naklonjene naravne razmere, postanejo strah in trepet sadjarjev in vinogradnikov. S svojimi ugrizi ne poslabšajo le kakovosti plodov, ampak odpirajo tudi pot gnilobnim bakterijam in glivicam. Skropljenje z insekticidom ni smotno, pa tudi ne več možno (karenčna doba), zato pride v poštev le lovljenje z vabami ali preprečevanje dostopa žuželk do plodov (mreže). V naših sadovnjakih, predvsem pa vinogradih je moč videti obešene plastične steklenice, ki imajo v zgornjem delu izvrtane štiri luknje, na dnu pa vabljivo sladkorno raztopino, ki izhlapeva in s svojim vonjem privablja škodljivo žuželko, ki se potem utaplja v njej. Vendar ne vse, saj si previdnejše in močnejše znajo poiskati izhod in se rešiti smrtosne vabe. Kot poroča inž. Alojz Pirc v zadnji številki revije Sad, je to mogoče preprečiti, če namesto običajnih luknjic v steno plastenke vrežemo osmerokrake zvezde, preostanek pa upognemo navznoter, kar prepreči, da žuželke ne morejo več pobegniti. Tako pripravljene pasti so dale petkrat večji ulov kot običajne. -n

• Zakonodajalci in revolucionarji, ki hkrati obljublajo enakost in svobodo, so fantasti ali šarlatani. (Goethe)

Trgatev je praznik in delovni dan

Sadne arome (po jagodičevju, črnih češnjah, murvah itd.) so predvsem odlika mladih rdečih vin in to tistih, ki jih uživamo že prvo leto po trgatvi. Rdeča vina imajo še kaj drugega pokazati v okusu: sladke, tople, žametaste tanine, ki predstavljajo, poleg barve njihov najbolj opazen razpoznavni znak. Bela vina bi bila s taninskim okusom nesprejemljiva. Torej bela vina šele potrebujejo aromo grozdja, brez nje so prazna in manj zanimiva. Še vedno je preveč belih vin, ki ne nudijo lepih vonjev po cvetju, predvsem belem (bezeg, akacija, lipa, beli trn...) in sadju (jabolko, hruška, limona, kutina, ananas...). Ali bo naše vino tako privlačno dehtelo, je odvisno predvsem od našega dela ob trgatvi in v času alkoholnega vrenja. Ob trgatvi je vedno v grozdju, prevsem pa v jagodnih kožicah, toliko aromatičnih snovi, da bi vino ob normalnem delu moralo dišati po omenjenem cvetju ali sadju. Izjemoma grozdje ne vsebuje dovolj teh dragocenih snovi, če je pridelek po trti prevelik in če jagodna kožica ni dosegla vsaj minimalne zrelosti.

Kako postopamo ob trgatvi, da bi bilo čim več arome v vinu?

V enem od zadnjih člankov sem pisal, da že 2 kg jagod na hektoliter mošta med vrenjem, če gre za aromatično sorto (muškato, traminec, sauvignon, tudi chardonnay) pusti vinu toliko arome, da je le-ta dovolj zaznavna. Zopet se uveljavlja stara praksa, da jogodnih kožic

ne ločijo takoj od jagodnega soka, temveč jih pustijo čez noč (8 do 10 ur) še skupaj. Seveda mora biti grozdje popolnoma zdravo, vse gnile jagode je treba prej odstraniti. Tolikšno namakanje naj bi bilo pri nižji temperaturi, do 15° C, saj le-ta zadostuje za prehajanje aromatičnih snovi iz jagodne kožice v mošt. Pri nizki temperaturi tudi v desetih urah ne začne mošt vreti sam od sebe. Takšno razpepljeno belo drozgo delno zažveplamo (približno 1 del 5% žveplaste raztopine na tri hektolitre drozge). S tem žveplanjem toliko razkužimo mošt, da zadržimo bakterije in divje kvasovke. V strokovni literaturi se ta postopek predelave grozdja imenuje predfermentativna hladna maceracija. S to staro-novo tehnologijo si v svetu obetajo vrniti belim vinom več karakterja in tako povečati sortne razlike v vonju in okusu.

Po prešanju se odvija normalen postopek. Od preše je odvisno, glede na bistrost mošta, ali je potrebno mošt razsluziti ali ne. Sledi dodatek vitalnega kvasnega nastavka in vodeno alkoholno vrenje. Boljše pa je, da ne dopustimo segretje mošta čez 20° C. Pojavlja se vprašanje, ali se istočasno s aromatičnimi snovmi obogati beli mošt tudi s taninskimi. Ne! Temperatura je prenizka, da bi se raztopilo preveč taninov, deset ur je tudi kratek čas. Kolikor pa pride taninskih snovi v mošt, se le-te v večji del vežejo s proteini (beljakovinami) in se sesedejo. Pri rdečih vinih je drugače. Tanini se zelo radi in hitro vežejo na rdeča barvila (antociane) in ostanejo v vinu. Antocianov v belih vinih ni, zato se tanini hitreje izločajo.

(Nadaljevanje sledi) dr. JULIJ NEMANIČ

EVROSADU NITI ZADNJA TOČA NI PRIZANESLA - V največjem slovenskem sadnem nasadu družbe Evrosad iz Krškega so te dni zaključili z obiranjem breskev, ki jih je letos precej manj zaradi spomladanske pozebe, tako da se je prvič zgodilo, da so uspeli breskve obrati samo s tam zaposlenimi. Obralci so začeli že obirati zgodnje sorte jabolk, v kratkem pa bodo tudi hruške. Zaradi pozebe bodo v Evrosadu nabrali kar dve tretjini manj sadja od načrtovanega, svoje pa je naredila še sicer ne debela, a gosta toča konec prejšnjega meseca.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek Vsestransko uporabna sončnica

Sončnica ali sončna roža je enoletna rastlina, ki so jo v Evropo prinesli iz Južne Amerike. Sprva so jo gojili kot okrasno rastlino, nato pa je postala pomembna kulturna rastlina za pridobivanje kakovostnega sončničnega olja. V številni vrsti olj, kot so bučno, oljčno, sojino, repično in druga, ki jih uporabljamo v naši prehrani, ima sončnično olje pomembno mesto zaradi visoke hranilne vrednosti in prijetnega okusa.

V semenih je od 21 do 37 odstotkov olja, v samih jedrcih pa 35 do 63 odstotkov mastnega olja, kar je v primerjavi s količino mastnega olja v bučnem in oljčnem olju precej več. V sončničnem olju je zelo veliko alfa in beta linolne kisline, precej oljnih kislin, do devet odstotkov zasičenih kislin, lecitina, ogljikovih hidratov, fosfatov, nekaj voska in sterinov. V olju sončnice je tudi vrsta sestavin, ki sodelujejo pri naši presnovi. To so fosfatidi, ki

se nahajajo v celičnih membranah in v živčnih vlaknih. Sodelujejo pri prehrani možganov, živčevja, krepijo presnovo, izboljšujejo krvni obtok, utrjujejo kosti in krepijo odpornost telesa. V olju sončnic so pomembna tudi rastlinska barvila, ki so obarvana rdeče ali rumeno. Iz njih nastaja vitamin A, ki pomaga pri zdravljenju nekaterih očesnih bolezni, nočni slepoti, slabem vidu, krepiti odpornost pri okužbi dihal in krepiti odpornost kože. Olje vsebuje tudi vitamin E,

V tem času bomo v sončnično olje lahko namočili tudi cvetove ognjiča, šentjanžovke in arnike, pripravke pa uporabljali kot domače zdravilo pri manjših poškodbah. Olje sončnic ne postane hitro žarko, kar je prednost pred ostalimi olji. Za pripravo hrane olje vedno odmerimo in ga nikoli ne dodajamo po občutku. Ena jedilna žlica olja je 12 g, 1 g masloboče pa nam daje 9,3 kcal ali 39 kJ.

Inž. M. LEGAN

Razglašeno je Župančičevo leto

Minister za kulturo Jožef Školč se je v Vinici seznanil s kulturno problematiko v črnomaljski občini - Prihodnje leto vrsta prireditev ob 120. obletnici Župančičevega rojstva

VINICA - Preteklo soboto se je v Vinici mudil minister za kulturo Jožef Školč. Ogledal si je Župančičevo rojstno hišo, gostitelji pa so pripravili okroglo mizo o kulturni problematiki v občini.

Slišati je bilo, da ministrstvo za kulturo sicer ima posluh za vse, kar se na področju kulture dogaja v črnomaljski občini, vendar je denarja, ki ga za te namene dobi od države, premalo. Probleme imajo s prostori za knjižnična izposojališča, sicer pa veliko pozornost namenjajo varovanju

• Pogovora s kulturnim ministrom Jožefom Školčem so se udeležili tudi predstavniki slovenskega kulturno-umetniškega društva Bazovica z Reke, kjer sicer živi še 3.100 Slovencev. Društvo bo letošnjega novembra praznovalo 50. obletnico obstoja, minister pa je sprejel pokroviteljstvo nad prireditvijo.

naravne in kulturne dediščine. V ZKO upajo, da bo zaživel sklad za ljubiteljsko kulturo in da bo v Črnomlju njegova izpostava. Iz viniške krajevne skupnosti pa so povedali, da sicer imajo folklorno skupino in tamburaše, ki pa imajo težave z nošami, a pogrešajo še pevski zbor in dramsko skupino.

Pogovor pa se je večinoma sukal okrog ureditve Župančičeve rojstne hiše in zbirke v njej, saj bo januarja prihodnje leto 120. obletnica pesnikovega rojstva. Za ureditev in razširitev spominske zbirke naj bi občina prispevala 700.000 tolarjev, prav toliko pa tudi država. Obnove pa so potrebne tudi okna in fasada hiše, za kar bi bilo potrebno odšteti 5 milijonov tolarjev. Kot je povedal član odbora za obeležitev pesnikovega jubileja Jože Stegne, načrtujejo, da bo osrednja prireditev ob Župančičevi obletnici rojstva v Vinici ob slovenskem kulturnem prazniku, sicer pa so prihodnje leto razglasili kar za Župančičevo

leto. V njem naj bi izdali pesmarico uglasbenih Župančičevih pesmi, ponatisnili knjigo o Župančiču, izdano pri Založbi Obzorja, pripravili večer Župančičevih samospevov, srečanje mladih literatov ter učencev šol, poimenovanih po pesniku. Ker pa je Pošta Slovenije odklonila pobudo o izdaji znamke v spomin na Otona Župančiča, so pozvali ministra, naj ministrstvo podpre tovrstno pobudo.

Minister Školč je svetoval sogo-vornikom, da že v občini uskladijo in pripravijo prednostni seznam naložb v kulturi, ker to na ministrstvu težko določajo. Poudaril je, da tam, kjer mora sodelovati tudi občina, država ne bo dala denarja, če ga ne bo prispevala občina. Kar zadeva obnovo Župančičeve hiše, je dejal, da je država pripravljena dati nekaj denarja. Vendar pa jo bo letos najbrž težko obnoviti, zlasti še, ko gre za več kot 5 milijonov tolarjev, za kar je potreben razpis.

M. BEZEK-JAKŠE

S POSLIKANIMI MAJICAMI - Okrog štirideset mladih ustvarjalcev se je prejšnjo sredo zbralo v knjižnici, kjer so zelo domiselno poslikali svoje majice in v njih odkorakali domov. Za nasvet so radi povprašali Natašo Kastelec. (Foto: L. M.)

DANES RAZGLASITEV PESNIŠKE ZBIRKE LETA

CELJE - V okviru kulturnega programa Poletje v Celju bo danes, v četrtek, 7. avgusta, ob 20.30 Mestna občina Celje in Fit media v sodelovanju z Društvom slovenskih pisateljev razglasila pesniško zbirko leta in podelila nagrado laureatu poezije 1997 v Sloveniji. Žirija s predsednikom Cirilom Zlobcem je za to nagrado nominirala pet avtorjev: Aleša Debeljaka za zbirko Mesto in otrok, Milana Deklevo za zbirko Jezikava rapsodija - Improvizacije na neznanu temo, Petra Kolška za zbirko Kletarjevo popoldne, Iztoka Osojnika za zbirko Razglednice za Darjo in Toneta Pavčeka za zbirko Tempa zarja.

ODDATI PROŠNJE ZA ŠTUDENTSKI DOM

LJUBLJANA - Bližajo se z razpisom določeni roki sprejemanja prošenj za bivanje v študentskih domovih v Ljubljani. Študentje, ki bodo letos prvič zaposlili za mesto v domu, morajo vloge poslati do nedelje, 10. avgusta, prošnje za podaljšanje bivanja v domovih pa bo komisija upoštevala do 20. avgusta.

L. M.

GLEDALIŠKA PREDSTAVA V KOSTANJEVICI NA KRKI

KOSTANJEVICA NA KRKI - V Lamutovem likovnem salonu bo v petek, 15. avgusta, ob 20. uri predstava Ob-ljubiti, ki jo pripravljajo Gledališki projekt ob 750. letnici mesta Kostanjevica na Krki.

ŠE ŠEST KONCERTOV 1. FESTIVALA BREŽICE 1997

BREŽICE - Do 16. avgusta, ko se bo končal 1. festival Brežice 1997, se bo v Viteški dvorani Posavskega muzeja zvrstilo še preostalih šest koncertov stare glasbe, vsi bodo ob 20.30. Danes, v četrtek, 7. avgusta, bo nastopila skupina Suonare e cantare iz Pariza (Monteverdi in njegov čas - novi stil za naslednja tri stoletja), v soboto, 9. avgusta, Musica ad Rhenum iz Utrechta (Glasbeni posladek sončnega kralja), v nedeljo, 10. avgusta, Romanesca iz Londona (Stile fantastico v Avstriji in Nemčiji), v torek, 12. avgusta, Musica antiqua Köln (Bachova družina v južnonemškem kontekstu), v četrtek, 14. avgusta, The Dufay Collective iz Londona (Johnny, Cock thy Beaver angleška glasba 17. stoletja z dvora in taverne), v soboto, 16. avgusta, oa Ensemble Cantilena Antiqua iz Bologne (Ondas do mar srednjeveška glasba Mediterana).

Počitniški program za otroke

Na Oddelku za mladino julija in avgusta različne delavnice - Brezplačno - Pomoč pokroviteljev - Lep obisk

NOVO MESTO - Da lahko otroci letošnje počitnice preživljajo prijetno in koristno, je med drugim poskrbela Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto in Oddelk za mladino, kjer že ves julij potekajo različne ustvarjalne delavnice. Podobne načrte pa imajo tudi za avgust.

Mladi obiskovalci, ki po besedah vodje Oddelka za mladino Slavke Kristan še zdaleč ne prihajajo le iz novomeške občine, pač pa jih starši pripeljejo tudi od dlje, so se že z veseljem lotili risanja na temo pravljic pod vodstvom oblikovalke Nataše Franko, radi so sodelovali v literarno-likovni delavnici Mavrične besede, ki jo je vodila prof. književnosti Helena Dugonjič, pod vodstvom prof. Razrednega pouka in glasbe Urše Mitrovič so spoznavali eksotične instrumente in nanje tudi igrali, knjižnični prostor pa je bil premajhen prejšnji teden, ko je likovna pedagoginja Nataša Kastelec

vodila delavnico slikanja na majice.

Od ponedeljka do petka, od 4. do 8. avgusta, bodo na Oddelku za mladino mladi izdelovali lutke iz blaga, poučevala pa jih bo oblikovalka Nataša Franko. Prihodnji teden jih bo učila slikanja na steklo. Do konca avgusta se bosta zvrstili še delavnici izdelovanje nakita iz glinamola, mavcam steklenih biserov itd. ter oblikovalne urice pod vodstvom aranžerke Vesne Cunk - skupinsko slikanje, izdelki iz blaga, nakit itd. Vse delavnice bodo med 9. in 12. uro.

Kristanova je povedala, da bodo otroci ob koncu pripravili manjšo razstavo svojih izdelkov. Zahvaljuje se vsem pokroviteljem - Novodomu, MK - papirnici, Mercatorju - trgovina blagovnica, Beti - tkanini, Novoteksu - tkanini p.o., da so s svojimi materiali omogočili pester počitniški program za otroke.

L. M.

Gradnja prizidka se ne sme ustaviti

Že zaradi varnosti je treba letos narediti prizidek Knjižnici Mirana Jarca - Mirko Strmšek: "Gradnja sloni na občinskih ramenih, saj država do danes ni dala še niti tolarja"

NOVO MESTO - Prostorsko problematiko v smislu sodobnega poslovanja na prostem pristopu gradiva za uporabnike si je Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto prizadevala reševati že od leta 1971 naprej, sedanja rešitev - gradnja prizidka in sanacija obstoječih stavb s funkcionalno povezavo vseh treh - pa je nastala v obdobju 1986 - 1990. Gradnja se je začela septembra 1996 in do sedaj po besedah v.d. ravnateljice knjižnice Andreje Pleničar dela potekajo po zamišljenih časovnih rokih.

"Končani so izkopi, poglobili so teren in stavba se bo sedaj začela dvigati. Gradnja prizidka je nujna, saj se investicija že zaradi varovanja obeh starih stavb, ki ju je treba povezati, ne sme ustaviti. Upamo, da bo preselitev v nov prizidek, kot je bilo načrtovano, konec leta 1998," je povedala Pleničarjeva, ki je pohvalila sodelovanje z Mestno občino Novo mesto.

Ker je izvedba celotnega pro-

jekta - investicija bo stala okrog 812 milijonov tolarjev - za novomeško občino prevelik zalogaj, so že na začetku z Ministrstvom za kulturo RS podpisali sporazum o financiranju; 50 odstotkov občina, 50 odstotkov država. "Toda ministrstvo vse do danes ni zagotovilo še niti tolarja. Občina je za gradbena dela do sedaj vložila preko 80 milijonov tolarjev, iz letošnjega proračuna bo šlo še približno 22

milijonov in do takrat bodo dela potekala. Če država ne bo prispevala ničesar, se lahko zgodi, da se bo gradnja ustavila in prizidek ne bo končan takrat, kot smo predvidevali, ampak kakšno leto pozneje," je povedal Mirko Strmšek, ki je na novomeški občini zadolžen za investicije.

Že zaradi varnosti letos načrtujejo dokončanje prizidka, pametno pa bi ga bilo dati tudi pod streho, za kar je potrebnih 200 milijonov tolarjev. Strmšek je še povedal, da so projekt racionalizirali in ga delno spremenili. Izkoristiti se bo dalo celotno podstrešje, prerazporedili bodo hranjenje knjižnega gradiva in prva etaža prizidka bo namenjena za garažiranje vozil.

L. MURN

Končno so si oddahnili

Bodoči študentje z rezultati mature kar zadovoljni

NOVO MESTO - Ugibanja o pravilnosti rešenih maturitetnih nalog, trepetanje in strah pred objavo njihovih izidov, neskončno veselje in solze na drugi strani, o vsem tem pripovedujejo novomeški maturantje, ki so na rezultate opravljenih izpitov morali čakati kar cel mesec. Bodoči študentje so s svojimi rezultati več ali manj zadovoljni, prav vsi pa se močno zavedajo, da so na vrsti njihove najlepše in najdaljše počitnice, ki v času študija ne bodo nikoli tako brezskrbne.

BOJANA PENCA, maturantka Srednje kmetijske šole: "Maturitetnih rezultatov me je bilo malo strah, saj vsi govorijo, kako težka je matura. Z izidi sem zelo zadovoljna in tako bom v jeseni postala študentka Biotehnične fakultete, smer agronomija. Zame je matura pomenila veliko prelomnico v življenju. Trenutno se pripravljam na odhod v Langenhagen, kjer bi se rada naučila čim več nemškega jezika."

objave rezultatov sem bila nenehno v strahu, ali bom naredila matura in zbrala dovolj točk za sprejem na fakulteto. Najbolj

sem se bala zgodovine in nemščine, ki je bila zame najtežja, a se je na koncu kar dobro izteklo. Presenetila me je matematika, saj je bila zelo lahka. Prejela sem že obvestilo o sprejetju na Ekonomsko fakulteto, s čimer se mi je uresničila moja dolgoletna želja."

ZORAN ŽUPEVEC, maturant Srednje ekonomske šole: "Najbolj sem se bal rezultatov zgodovine, drugače pa se mi je zdela letošnja matura kar lahka, še zlasti ekonomija, ki sem se je največ učil. Jeseni bom postal študent politologije na Fakulteti za družbene vede, do takrat pa bom poskušal še kaj zaslužiti, pa tudi kakšen teden morja bi si rad privoščil."

D. ŽAGAR

ZORAN JANKOVIČ, gimnazijski maturant: "Letošnja matura je potekala v skladu s pričakovanji, čeprav me je presenetila zahtevnost slovensčine. S svojim rezultatom sem zadovoljen, k čemur je veliko pripomogla dobra podlaga gimnazije. Počitnice bom poskušal izkoristiti čim bolj, obenem pa bom nabiral moči za jesenski študij na Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo."

URŠKA ŠPELKO, maturantka Srednje ekonomske šole: "Do

Novomeški gimnazijci uspešni na maturi

Kljub delu v težkih pogojih - Uspeh povsod večji od slovenskega povprečja - Izstopa 4. a razred in Sabina Jakše, ki je dosegla vseh 34 točk - V projektu pridruženih šol ASP UNESCO

NOVO MESTO - Čeprav je prejšnje šolsko leto Gimnazija Novo mesto zaradi adaptacije stavbe delala v zelo težkih pogojih - kar bo trajalo še vse do konca letošnjega leta - se pridnost dijakov in prizadevanost profesorjev vidi v lepem uspehu na nedavni maturi. Novomeški gimnazijci 4. letnikov so izdelali bolje od slovenskega povprečja, ki je bilo 84,14 odstotkov. Na Gimnaziji Novo mesto je matura opravljalo 162 učencev, uspešno jo je naredilo 140 dijakov, kar je 86,41 odstotkov (odšteta dva dijaka, ki mature v celoti nista opravila). Povprečno število točk (19,73) je po doslej znanih podatkih večje od slovenskega povprečja (18,21).

"Nekaj je popravnih izpitov, toda ne samo končni odstotek temveč tudi uspeh pri posameznih predmetih je večji od slovenskega povprečja. Glede na to, da gre za prvo matura brez omejitve vpisa, smo res zadovoljni in uspeh naših dijakov na maturi v primerjavi z leti nazaj ni slabši," je povedala ravnateljica Gimnazije Novo mesto Helena Zalokar.

Še posebej velja pohvaliti 4. a

razred naravoslovne smeri, kjer so matura opravili vsi učenci stoo- stotno, povprečno število točk pa je bilo kar 24. Najuspešnejši so bili pri kemiji in matematiki (4,62 in 4,46), kar gre velika zasluga prof. Stanki Florjančič in prof. Franciju Hočvarju. Iz omenjenega razreda prihaja tudi ena izmed 12 najboljših maturantk v Sloveniji, ki je dosegla vseh 34 točk. To je Sabina Jakše iz Zbur, točko manj pa ima Bešo Adnan. Kar 5 učencev iz tega razreda je doseglo več kot 30 točk (130 takih v Sloveniji) in še štirje novomeški četrtošolci gimnazijci.

Dijaki pa so bili uspešni že tudi med šolskim letom. Pripravljali in

udeleževali so se državnih tekmovanj v znanju tujih jezikov (angleškega, nemškega in francoskega), matematike, fizike, računalništva in informatike, še posebej uspešni so bili pri kemiji. Gimnazija Novo mesto je bila letos skupaj z osmimi slovenskimi gimnazijami izbrana v projekt pridruženih šol ASP UNESCO v Parizu. Julija so se udeležili 1. srednješolskega tabora ASP UNESCO v Piranu, septembra pa bodo prejeli Unescov certifikat v Portorožu, kar je veliko priznanje. V preteklem šolskem letu so se novomeški dijaki uspešno predstavili na regijskem srečanju Gibanje znanost mladini. Tudi vnaprej bodo skrbeli za mladinsko raziskovalno delo.

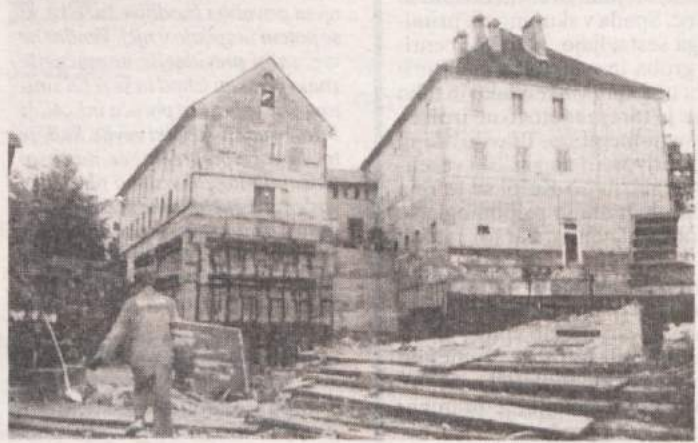
L. MURN

PESMI IVA FRBEŽARJA V ČEŠČINI

GROSUPLJE - Pri češki založbi Volvox globator v Pragi je pred dnevi izšla knjiga pesmi Iva Frbežarja, pesnika in vodje grosupeljske založbe Mondena. V njej so zbrane pesmi iz Frbežarjevih pesniških zbirk Kamnaj kamen besedo (Ljubljana, Emonica, 1989) in Orosilo, orosilo (Koper, Lipa, 1993), ki smo jih svojčas predstavili v Dolenjskem listu. Pesmi je našemu poetu s pomočjo književnika Františka Benharta prevedel Lubor Kasal; z obema se je Frbežar seznanil na srečanjih PEN na Bledu v Lipici. Prevodi Frbežarjevih pesmi so se prvič pojavili na Češkem že lani v književnem časopisu TVAR in na češkem radiu, slovaški radio Bratislava pa je odkupil od njega pravice za objavo radijske igre Peter, ki so jo že večkrat predvajali na slovenskem radiu, poslana pa je bila tudi na Poljsko.

V zbirki prevedenih pesmi so objavljene tudi spremne besede Magdalene Wagnerov in Janeza Vrečka ter Milana Vincetiča (iz Dela). Kot zanimivost pa dodajamo, da je te dni v Pragi izšel tudi izbor pesmi Cirila Zlobca.

T. GOŠNIK

NOV PRIZIDEK JE NUJEN - Z njim bosta namreč povezana oba stara objekta (na sliki), ki bosta sanacijo dočakala kasneje. (Foto: L. M.)

POTA IN STRANPOTA

dežurni poročajo

POSKRBELA ZA MALICO - L. M. in V. B. sta pododbor Krmelj ribiške družine Sevnica z nezakonitim ribolovom oškodovala za 13 večjih rib. Z avtom sta se namreč pripeljala do potoka v Birni vasi, do potoka sta prinesla agregat in pričela loviti ribe. Ulovljene ribe sta naslednjega dne pripravila na pikniku.

BOGAT PLEN KAR NA MIZI - V torek, 29. julija, popoldne je prišel nekdo v pisarno trgovine Novotehna na Glavnem trgu v Novem mestu in s pisalne mize ukradel žensko denarnico, v kateri je imela E. Z. iz Šmarjeških Toplic dokumente, bančno kartico, 5 izpolnjenih in podpisanih čekov z različnimi datumi za vnovčenje, okoli 90 tisoč tolarjev ter 1.500 nemških mark. Neznanka, ki je tako lastnico oškodoval za okoli 250 tisočakov, policisti še iščejo.

POŠKODOVAL SPOMINSKO PLOŠČO - Med 25. in 27. julijem je neznan nepripravil v Damlju pri Vinici poškodoval spominsko ploščo. S tem je Združenje borcev NOB Slovenije oškodoval za okoli 35 tisoč tolarjev.

ODPELJAL SE JE - V noči na 29. julij je nekdo pred stanovanjsko hišo v Dolnjem Karteljevem ukradel kolo z motorjem in s tem oškodoval lastnika A. Z. za okoli 120 tisoč tolarjev.

PIL BO KAVO IN KADIL BO - V noči na 30. julij je nekdo vlomil v kiosk na Mirni ter ukradel več različnih znamk cigaret, kavo in vžigalnice. S tem je Delo Ljubljana oškodoval za okoli 100 tisočakov.

SKUPAJ PROTI KRI MI NALU
POKLICITE 080-1200
OSTALI BOSTE ANONIMNI

Policija svetuje: Uporabljajte mejni prehod Petrina

Nasvet Slavka Mlakarja

KOČEVJE - Na vrhuncu turistične sezone se kolone vozil proti Jadrano valijo tudi skozi ribniško-kočevo dolino. Tudi zato so na policijski postaji v Kočevju pravočasno izdelali poseben načrt za poletni režim na mednarodnem mejnem prehodu Petrina, saj po besedah Slavka Mlakarja, pomočnika komandirja in vodje za obmejne zadeve in tujce, policisti v vsakem trenutku vedo, kakšni so prometni tokovi.

V Petrini se je v primerjavi z lanskim letom promet letos povečal kar za 45 odstotkov, vendar ta prehod policija vseeno priporoča. Zdjaj ga najraje uporabljajo Madžari, Čehi in Nemci, med domačimi je največ dopustnikov z Dolenjske oziroma iz Krškega in Novega mesta.

"Od potnikov na meji pričakujemo malce več evropskega obnašanja. Priporočam jim, da pred prihodom pripravijo potne liste oziroma osebne izkaznice, saj bodo tako sebi in nam olajšali delo, prehod meje bo hitrejši in brez zapletov," svetuje Slavko Mlakar. Potniki veliko pridobijo od Delnic proti Istri ali Dalmaciji, saj so pred kratkim odprli del bodoče štiripasovnice med Delnicami in Reko (za cestnino je treba odšteti 6 kun). Mlakar nam je še povedal, da so pri njih mejna pravila veliko bolj enostavna in tudi bolj človeška kot režim, ki ga na severni meji izvajajo Avstrijci. Pohvalil je tudi več kot vzorno sodelovanje s sosedi, zato je ta mejni prehod bolj priljubljen, meja pa bolj varna.

M. GLAVONJIĆ

Najbolj nastradali vozniki dvokoles

Od sedmih žrtev kar trije motoristi in kolesar, sicer pa žrtev manj kot lani - Preventivna akcija še traja - Promet na dolenjki že podoben tistemu pred zadnjo vojno

NOVO MESTO - Na cestah Dolenjske in Bele krajine so letos varnostne razmere, kar se štejeva smrtnih žrtev tiče, ugodnejše. Prometnih nesreč je bilo sicer za odstotek več kot v enakem obdobju lani, vendar pa se je število mrtvih, ki je lani v polletju doseglo številko 12, letos do polovice leta preplopolovilo. Žal se je šestim smrtnim nesrečam pred tednom dni pridružil še en mopedist, ki se je brez varnostne čelade zaletel v drog.

To je letos že tretja smrt mopedista (dva sta bila mladoletna, si-

Andrej Šenica

cer pa v novomeški bolnišnici že mesec dni leži hudo poškodovan 17-letni motorist, ki se je zaletel v traktor). Pred kratkim je umrl

ZA PROSTOVOLJCE PREMALO DENARJA

KOČEVJE - Upravni odbor gasilske zveze je pod vodstvom predsednika Antona Fajfarja letos posvetil posebno skrb izdelavi statutov za prostovoljna gasilska društva in prilagoditvi le teh določilom zakona o društvih. Statute so sprejela vsa društva, v torek, 12. avgusta, pa bo upravni odbor zveze obravnaval predlog statuta zveze in poslovnik o delu. Beseda bo tekla tudi o pripravah na občinsko gasilsko tekmovanje, o izobraževanju gasilcev ter o prihodkih in odhodkih. Ob tem pa že vnaprej ugotavljajo, da je za delo 15 društev, ki delujejo na območju občine, premalo denarja, saj so skupni prihodki v prvem polletju letošnjega leta znašali nekaj nad 5 in pol milijona tolarjev.

V. D.

Kriminalisti mlade vse večkrat obravnavajo

Tatvine, nasilništvo...

KRŠKO - Tudi mladina ni več tisto, kar je bila. To dokazujejo tudi zapisniki policistov, ko poročajo na primer o tem, da je mladoletnik pred srednjo šolo s plinsko pištolo in nožem počakal sošolca in mu grozil z ubojem, ali pa da je otrok v osnovni šoli obrcal sošolca tako hudo, da ga je poškodoval, nobena skrivnost pa tudi ni, da se sošolci med sabo izsiljujejo za denar in ob upiranju tudi fizično obračunavajo. To je le del tistega, kar so zaznali na UNZ Krško, kjer letos beležijo največji porast mladoletniške kriminalitete v Sloveniji.

Tako je bilo v letošnjem prvem polletju na območju UNZ Krško obravnavanih 35 kaznivih dejanj, ki so jih storili mladoletniki, lani pa v enakem obdobju 20, kar pomeni 75-odstotni porast. Kriminalisti in policisti so obravnavali 35 mladoletnikov in 7 otrok.

Kazniva dejanja so bila zelo različna; od tatvin (teh je bilo največ), hudih telesnih poškodb, nasilništva, grdega ravnanja, poškodovanja tujih stvari, goljufige, spolnega napada na otroka in odvzema motornega vozila. Največ obravnavanih mladoletnikov in otrok je bilo na območju policijske postaje Krško - 22, predvsem na račun serije tatvin z in iz vozil. Teh kaznivih dejanj je bilo tudi največ. Vsi obravnavani mladoletniki so bili državljani Slovenije, zanimivo pa je, da so vsi kaznivo dejanje storili skupaj s polnoletnimi storilci.

Kljub temu, da so mladoletniki in otroci storili največ tatvin, pa so zaskrbljujoče nove nasilne oblike med mladimi, ki so pogostejše v večjih šolskih centrih. Obstaja verjetnost, da se različne oblike nasilja med mladimi ne prijavljajo policiji in je takšnih pojavov še več. Prijava kaznivih dejanj policiji lahko takšne pojavi zaježi, to pa je pravzaprav tudi edini način, ki omogoča ustrezno ukrepanje zoper nasilneže.

T. G.

tudi kolesar in prav tej strukturi udeležencev je namenjena preventivna akcija, ki na območju UNZ Novo mesto poteka od junija do konca septembra.

Sicer pa se je v prometnih nesrečah v prvi polovici leta hujše poškodovalo 60 oseb, lažje poškodbe pa je dobilo 96 udeležencev v prometu. Ugodnejša slika je tudi na magistralni cesti št. 1, na dolenjki, ki je lani v prvi polovici leta na odseku, ki ga pokriva UNZ Novo mesto, zahtevala kar 8 žrtev, letos pa "le" eno. Sicer je število smrtnih žrtev na tej cesti na vsej njeni dolžini upadlo kar za tri četrtine.

Lani je bil še posebej nevaren del ceste od Otočca do Dobruške vasi (samo na 100 metrih je lani v dveh mesecih umrlo kar 7 oseb), promet pa se je na tem delu umiril tudi zaradi vsakodnevnega preventivnega delovanja policistov, nove cestne prevleke, na odseku sedaj poteka neprekinjena polna črta, na račun žive meje pa je tudi preglednost večja.

Kot pravi komandir postaje prometne policije Novo mesto Andrej Šenica, je k večji varnosti

PRECEJ VINJENIH

NOVO MESTO - Policisti so na območju UNZ Novo mesto v prvi polovici leta ustavili skoraj 17 tisoč vozil, izrekli pa so nekaj več kot 7.200 mandatnih kazni. Sodniku za prekrške so podali 1.764 predlogov. Kaznovali so sicer nekaj odstotkov manj voznikov kot v enakem lanskem obdobju, so pa povečali odstotek kaznovanja ustavljenih vozil. Zaradi preveč zaužitega alkohola so sodniku za prekrške predlagali 681 voznikov, od skupaj 690 prometnih nesreč pa so kar za 105 nesreč krivi vinjeni vozniki, ki so imeli v povprečju en promil alkohola. Vinjenost kot sekundarni vzrok nesreče se najpogosteje pojavlja s prehitro vožnjo kot glavnim vzrokom nesreče.

na magistralni cesti št. 1, kjer je frekvenca prometa že dosegla 80 odstotkov tiste izpred vojne za Slovenijo, tovrstnega prometa pa je še več, gotovo nekaj pripomoglo tudi načrtno delo policistov, kar je sicer težko dokazati. Gotovo pa redne tedenske organizirane policijske akcije vplivajo na obnašanje voznikov, predvsem na tiste kršitve, ki so najpogostejši vzrok nesreč ali vplivajo na posledice le teh: na preveliko hitrost, alkohol

Kljub vse gostejšemu prometu na magistralni cesti št. 4 od Novega mesta proti Metliki je število nesreč na tej cesti enako kot lani in tudi smrtnih žrtev ni zahtevala, kar za 13 odstotkov več nesreč pa je na regionalni cesti št. 333 od Senterneja do Novega mesta in naprej proti Straži.

in uporabo varnostnega pasu, na UNZ Novo mesto pa so se še posebej usmerili tudi na nepravilno prehitvanje in prevoz nevarnih snovi.

T. GAZVODA

Kostelska stranpota

UNIČILI TURISTIČNI KOZOLEČEK - Neznani storilci so uničili turistični kozoleček pri Kobilni jami. Zdjaj so turistično tablo namestili visoko na steno pri jami, da nepridipravi ne bodo prišli do nje. So pa zdaj uničili kozoleček pri Bilpaskih jamah in ga vrgli v potok oz. izvir Bilpe.

NESREČA TABORNIKA - Pred kratkim je skupina tabornikov kolesarila od Kostela proti Žagi in pred Žago. Na mostičku, ki že nekaj let nima več ograje, je ribniški tabornik zapeljal z mostu in padel več kot 2 m globoko v Potok, kjer pa se ni le namočil, ampak tudi poškodoval, da so ga odpeljali v bolnišnico v Ljubljano, kjer je bil na opazovanju. Zdravniki so ugotovili, da poškodba ni hujša.

TABORNIKI ELEKTRIČARJI - Neznani taborniki so spet kurili ogenj pri kostelskem gradu, ki ga obnavljajo. Policisti bodo raziskali, če je to kurjenje vzrok, da se je spet izklopila javna razsvetljava za naselje Trg in razsvetljava za osvetlitev gradu. Razsvetljava se namreč vkaplja in izkloplja avtomatično.

J. P.

SPOMINSKA PLAKETA MINISTRU TURNŠKU - Na fotografiji je minister Tit Turnšek, ki drži spominsko plaketo, ki jo je prejel na slavnju ob otvoritvi gasilskega doma na Vidmu. Levo je predsednik Gasilske zveze Dobropolje Jože Lenarčič, desno od ministra pa župan občine Dobropolje Anton Jakopič in predsednik občinskega sveta Brane Brodnik. (Foto: M. Steklasa)

Dom so gradili deset let

Na otvoritvi minister Turnšek objubil pomoč

DOBREPOLJE - Gasilski dom na Vidmu so začeli gasilci graditi že leta 1988, dokončali so ga letos in 19. julija je bila njegova otvoritev, ki se je udeležil tudi minister za obrambo Tit Turnšek. Kot svečani govornik je poudaril, da nameravajo člani vlade iz stranke SLS dane predvolilne obljube demografsko ogroženim območjem v okviru možnosti tudi izpolniti. Dodal je še, da so gasilstvo dolžni podpirati vsi in ne le obramba. Poveljnik PGD Videm Miloš Mehle pa se je zahvalil vsem, ki so kakorkoli pomagali pri gradnji novega gasilskega doma, v katerem so tudi prostori za potrebe civilne zaštite.

V okviru otvoritvenih prireditvev je bila še povorka gasilcev s prapori, v kateri je sodelovala tudi domača godba. Program se je nadaljeval pred novim gasilskim domom, ki ga je blagoslovil domači župnik Franc Skulj. V kulturnem programu so nastopili pevci Zagoriški fantje in Godba Dobropolje, program pa so zaključili s podelitvijo priznanj zaslužnim gasilcem in drugim ter s podelitvijo spominskih plaket.

Domačini so ta dan izkoristili tudi za pogovore z ministrom Titom Turnškom in direktorjem Uprave za obrambo Stanislavom Kranjcem.

M. STEKLASA

JOŽE ZRNEC, poveljnik Gasilske zveze Dobropolje: "Zdjaj, ko imamo nov gasilski dom, bo potrebno gasilsko operativno dvigniti na višjo raven. V gasilске vrste je potrebno pritegniti več mladih, saj imata mladinski desetini izmed sedmih društev v občini le društvi v Ponikvah in Strugah. Dogovarjamo se, da bi po šolah ustanovili tudi gasilske krožke."

MILOŠ MEHLE, poveljnik PGD Videm: "Naše društvo je osrednje v občini, a je za operativno delo zelo slabo opremljeno, ker je bivša Občinska gasilska zveza Grosuplje le skromno pomagala manjšim krajem in društvom. Naše društvo naj bi bilo zdaj, ko imamo nov gasilski dom, za vzor in pomoč ostalim sedmim PGD v občini. Zato potrebujemo boljšo opremo, predvsem pa novo gasilsko cisterno, katere nakup nismo sposobni financirati sami."

Po Dolenjskem je požigala strela

V pol ure je strela udarila dvakrat: v Zagorici in v Podgradu - Le materialna škoda

PODGRAD, ZAGORICA PRI DOBRNIČU - Strele so letošnje poletje Slovincem pognale že kar nekaj strahu v kosti, tako ob pomoru 49 ovac in 20 govedi na Gorenjskem, kot ob mnogih požarih, ki so jih podtaknile. Prav strela gre pripisati tudi dvojce petkovih razdejanj: v Zagorici pri Dobrničju in v Podgradu.

Že četrtkova sopara ni napovedovala ravno mirne noči, nemiren spanec pa je imel tudi 81-

letni Alojz Murn iz Podgrada, ki je slišal, kako je nekaj minut pred pol četrto močno treščilo.

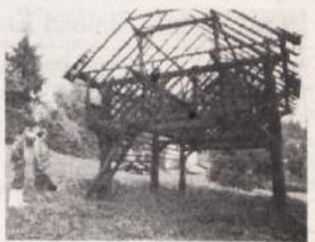

GASILCI IZ PODGRADA TAKOJ NA DELU - Le nekaj minut zatem, ko je strela vnela kozolec, so bili na delu domači gasilci in sosede. Kot pravi poveljnik najmlajšega gasilskega društva v novomeški občini Janez Gazvoda, so potrebovali skoraj 70 tisoč litrov vode, zato so jim s cisterno na pomoč priskočili tudi gasilci iz Šmihela. Poklični gasilci so v Podgrad prišli 25 minut za domačimi. Domačini so pogorišče v močnemu dežju nadzorovali vse do 9.15 ure. Na sliki: takoj po končani akciji. (Foto: T. G.)

"Vedel sem, da je strela nekje blizu udarila, a še pomislil nisem, da je v naš kozolec. Kmalu potem se je ulil dež," je nekaj ur po požaru pripovedoval Alojz, ki je imel kozolec nedaleč od hiše, vendar je bil iz domačega dvorišča zaradi hriba očem skrit. Težki in močni hrastovi stebri na kozolcu, ki je nosil letnico 1927, so bili takšni, da podobnih danes ni več mogoče dobiti, zato ni čudno, da je prav Murnov kozolec veljal za enega najmočnejših v okolici.

Požar so opazili sosede, ki so takoj stopili v akcijo. V nekaj minutah so bili pri ognju domači gasilci in čeprav je lilo kot iz škafa, so uspeli rešiti nekaj orodja in stroje, medtem ko je 20 ton sena popolnoma uničenega. Murnovi so namreč kozolec do vrha natlačili z njim, saj imajo v hlevu dve breji kravi. Na srečo je kozolec zavarovan, škode pa je po prvih ocenah za 1,5 milijona tolarjev.

Le pol ure za strela, ki je zanetila ogenj v Podgradu, se počilo tudi v Zagorici pri Dobrničju. Strela je med nevihto udarila v gospodarsko poslopje Smolčevih. Zagorelo je celo poslopje, v njem pa 12 nakladalk sena, okoli 600 kilogramov koruze, 300 kilogramov pšenice, uničen je tudi elektromotor in cela stavba. "Ob tresku niti pomislil nisem, da bi lahko udarilo v naše gospodarsko poslopje, na katerega smo prav prejšnji dan pospravili prav vsa

UNIČEN KOZOLEC IN 20 TON SENA - Ogenj je povsem uničil kozolec, na srečo pa so bili domačini dovolj hitri in so pred ognjenimi zublji uspeli rešiti orodje in stroje.

krmo. Na srečo je ogenj takoj opazil sosed Jože Mohorčič, ki je v trenutku prebudil celo vas, tako da je bilo več vaščanov prej v akciji kot jaz, in kar verjeti ne morem, kako so bili požrtvovalni prostovoljni gasilci in vaščani, ki so bili na pogorišču vse do 11. ure dopoldne. Še celo ljudje iz sosednjih vasi so prišli na pomoč. Prav vsem, ki so nam pomagali, se iskreno zahvaljujem," je dejal Darko Smolič.

Pri gašenju je sodelovalo okoli 50 gasilcev iz Dobrničja, Šahovca, Gorenjega Vrha in Trebnjega ter okoli 50 vaščanov, ki so kljub temu, da je ogenj v trenutku zajel celo poslopje, uspeli rešiti nekaj kmetijske mehanizacije, preprečili pa so tudi, da se ogenj ni razširil na sosedov skedenj. Požar je po prvih ocenah povzročil za okoli 2 milijona škode.

Tudi najstarejši vaščani ne pomnijo, da bi v tej vasi kdaj strela zanetila požar, petkovo neurje pa je tako tudi izničilo prepričanje, da je Zagorica zaradi okoliških hribov varna pred udarci strele.

T. GAZVODA

Legendarnemu Dancu v Krškem nihče kos

Na največji speedwayski dirki vseh časov v Sloveniji zmagal najboljši vseh časov na svetu Danec Hans Nielsen - Šantej z drugim mestom spravil desetisočglavo množico na noge, Matej Ferjan pa z zmago v delirij - Svetovni prvak Hamill šele tretji

KRŠKO - V soboto se je na štadionu Matije Gubca v Krškem zbralo tako rekoč vse, kar v svetu speedwaya pomeni največ. Prava plejada sedanjih in nekdanjih svetovnih prvakov, ki se je tokrat zbrala na štartu dirke ob 50-letnici AMD Krško in 40-letnici speedwaya v Krškem, je tribune in nasipe okoli pečene steze štadiona napolnila do zadnjega kotička, organizator pa je naštel okroglo deset tisoč obiskovalcev. Čeprav so mnogi pričakovali zmago od aktualnega svetovnega prvaka Američana Billyja Hamilla, je na krškem pesku slavila pripadla najuspešnejšemu vseh časov, posamičnemu svetovnemu prvaku v letih 1986, 1987, 1989 in 1995 Dancu Hansu Nielsnu, ki je dirko začel z drugim mestom potem pa nízal zmage kot za šalo.

Že prva vožnja je bila za mnoge presenečenje, saj je Billy Hamill izgubil dvoboj z najboljšim Angležem Chrisom Louisom, medtem ko zadnje mesto najboljšega slovenskega voznika mladega Ljubljancana Mateja Ferjana našim v boju s svetovno speedwaysko smetano ni kazalo najbolje. Enako se je zgodilo tudi domačemu veteranu Krešu Omerzlu v drugi vožnji, v kateri je Hansa Nielsna porazil odlični Američan Sam Ermolenko, svetovni pr-

mladi Ferjan že kmalu po štartu prevzel vodstvo nad Američanom Manchesterom, Angležem Wilsonom in Lekšetom ter zdržal do konca, kar je gledalce pripravilo do delirija. Žal je bila to edina zmaga katerega izmed naših voznikov. Lepo prilžnost, da zmago ponovi, je imel Fer-

• Po končani jubilejni dirki se je najboljših deset pomerilo še za posebno nagrado zavarovalnice Triglav. Omerzel in Šantej se v polfinalu nista uvrstila med najboljših šest, ki so se v finalu kar šest krogov borili za zmago. Le-ta je pripadla Švedu Rickardssonu.

jan še v 15. vožnji, ko je že vodil, a mu je poldrugi krog pred ciljem počila prednja veriga, v njegovem zadnjem nastopu pa mu je že na štartu razneslo motor.

Danec Hans Nielsen se do konca dirke ni pustil več presenetiti, dobil pa je tudi dodatno vožnjo za zmago

z Angležem Chrisom Louisom, ki je prav tako kot Danec nanízal štiri zmage in eno drugo mesto. Končni vrstni red: 1. Nielsen (Dan) 14, 2. Louis (Ang) 14, 3. Hamill (ZDA) 13, 4. Wiltshire (Aus) 11,5, 5. Ca-

stagna (Ita) 11,6, 6. Rickardsson (Šve) 9,5, 7. Ermolenko (ZDA) 9, 8. Omerzel (Slo) 8, 9. Wilson (Ang) 6, 10. Šantej (Slo) 6... 13. Ferjan (Slo) 3... 16. Lekše (Slo) 1.

I. V.

ŠE NIKOLI TAKO HITRO - Ljubitelji speedwaya so v soboto zvečer v Krškem prišli na svoj račun, saj so videli na delu najboljše voznike na svetu. Že prva vožnja je prinesla presenečenje, ko je svetovnega prvaka Američana Billyja Hamilla takole premagal Anglež Chris Louis (na sliki je Anglež že v ospredju). (Foto: I. V.)

Derganc tretji z zlomljenim prstom

NOVO MESTO - Novomeški kolesar Martin Derganc, ki letos nastopa za italijanski klub Zalf Fior, je v nedeljo, 3. avgusta, v kraju Arcade pri Trevisu nastopil prvič po nesreči, ki jo je doživel pred mesecem dni. Kljub temu, da zlomljeni prst še ni povsem zaceljen in ga med kolesarjenjem še boli, je bil mladi Novomešan spet izvrsten.

Na 155 km dolgi progi s tremi gorskimi cilji, na kateri je bilo leta 1985 tudi svetovno prvenstvo, je nastopilo 150 kolesarjev. Martin se je 40 km pred ciljem znašel med osmimi ubežniki, pet km pred ciljem pa so osmerici pobegnili še trije, med katerimi je bil poleg Derganca še njegov klubski tovariš Raffaello Ferrara. Martin je čutil, da je med vodilno trojico najmočnejši in je zadnjih pet kilometrov ves čas poskušal preostalih dvema pobegniti, saj z zlomljenim prstom v ciljnem šprintu ni imel možnosti za zmago. Žal mu vnovičen pobeg ni uspel in ciljno črto je prevozil kot tretji, medtem ko je njegov klubski tovariš Ferrara zmagal.

Martin se po tritedenskih višinskih pripravah v Livignu (1800 m nad morjem) dobro počuti in komaj čaka naslednje tekme. Prav v Livignu si je Derganc zlomil prst v prometni nesreči, ko ga je voznik osebnega avtomobila spregledal, izsilil prednost in kolesarja zbil s ceste. K sreči drugih nevarnejših poškodb ni imel, med enomesečnim odmorom pa se je tudi dodobra spočil.

I. V.

Billy Hamill

vak leta 1993, ki je za zmago moral postaviti tudi nov rekord proge.

Za veliko presenečenje je poskrbel domačin Izak Šantej, ki je v tretji vožnji spustil predse le Italijana Armanda Castagno in desetisočglavo množico spravil na noge ter iz nje izvalil huronsko vpitje, kakršnega slišimo le na največjih nogometnih štadionih. Da naši fantje ta večer niso bili povsem neboljjeni, je v četrti vožnji dokazal Gerhard Lekše s tretjim mestom pred odličnim Angležem Paulom Thorpom in nekoliko kasneje še Omerzel, ki je zaostal le za Hamillom.

Enajsta vožnja je dvignila razpoloženje množice do vrelišča, saj je

RAZPIS OBČINSKE LIGE V MALEM NOGOMETU

NOVO MESTO - Tekmovanje v občinski rekreacijski ligi v malem nogometu, ki ga vsako leto pripravi Agencija za šport Novo mesto, se bo letos začelo predvidoma 31. avgusta, potekalo pa bo v treh ali štirih ligah, odvisno od števila prijavljenih moštev. Na agenciji zbirajo pisne prijave do 15. avgusta na obrazcu, ki ga dobite na agenciji. V prihodnji sezoni lahko v občinski rekreacijski ligi nastopajo le igralci, ki imajo stalno ali začasno bivališče v občini Novo mesto in niso registrirani za nobeno moštvo, ki nastopa v kategoriji od lig Nogometne zveze Slovenije, razen igralcev, mlajših od 18 let, ki pa morajo imeti pisno dovoljenje kluba.

Zadovoljni z evropskim prvenstvom

Fit je imel na mladinskem evropskem prvenstvu tri atlete - Kostevc v finalu in z vetrom v prsa osmi - Simona Kozmus pod pričakovanji, brat Primož bo imel še priložnost

BREŽICE - Atletski klub Fit iz Brežic je imel na nedavnem mladinskem evropskem prvenstvu v Ljubljani tri atlete, kar je za ta izredno dejavni posavski športni kolektiv lep uspeh, saj do sedaj na evropskih mladinskih prvenstvih nihče od Brežičanov še ni nastopil - Jure Rovana je bil udeleženec mladinskega svetovnega prvenstva, Vlado Kevo, Vladka Lopatič in Aljoša Rovana pa so v svojih mladinskih časih nastopali na balkanskem prvenstvu.

Po besedah prof. Poldeta Rovana, očeta brežiške atletike, je že sama uvrstitev na evropsko prvenstvo Simone in Primoža Kozmusa ter Ivana Kostevca zanje in za klub velik uspeh, saj sta se Kozmusova na prvenstvo uvrstila celo z A normo.

Pred veliko prireditvijo so vsi trije ciljaji na uvrstitev v finale, ki je bilo Ivanu Kostevcu v skoku ob palici podarjeno, saj je bilo prijavljenih le toliko tekmovalcev, da kvalifikacij

ni bilo. Že v prvem poskusu je preskočil začetno višino 460 cm in si tako zagotovil osmo mesto. Zaradi močnega vetra v prsa je večina tekmecev skočila precej manj od svojih najboljših izidov, kar 6 tekmovalcev, ki so sicer že preskočili pet metrov, pa je zaostalo za Ivanom.

Kljub temu da v nadaljevanju Ivan ni zmozel preskočiti 480 cm, kar mu je letos že večkrat brez težav

prof. Polde Rovana

uspelo, je bil z osmimi mestom med najbolje uvrščenimi slovenskimi atleti na prvenstvu.

Za Primoža, ki bo med mladinci nastopal tudi še prihodnje leto, je bilo finale tako rekoč nedosegljivo, saj bi moral zanj svoj najboljši izid preseči za poldrugi meter, s svojim nastopom pa je povsem zadovoljil, saj je dosegel enega svojih najboljših izidov in si s tem primetal 22. mesto. Na istem mestu je svoj nastop na prvenstvu končala tudi Primoževa sestra Simona, vendar s tem ne more biti povsem zadovoljna. Če bi se vsaj približala svojim letos najboljšim metom oziroma če bi presegla 50 m, bi se brez večjih težav uvrstila v željeni finale, tako pa je za svojimi državnimi rekordom zaostala za dva metra in finale je splavalo po vodi.

Prof. Polde Rovana meni, da je bil nastop v Ljubljani za vse dragocena izkušnja in če bodo nadaljevali tako, kot so začeli, jih v tradicionalnih brežiških disciplinah čaka še lepa bodočnost. V naslednjem letu največ upov polagajo na Primoža Kozmusa, ki bi se moral z načrtovanim metom preko 65 m uvrstiti v finale mladinskega svetovnega prvenstva, ki bo v Franciji.

I. V.

NA EVROPSKEM PRVENSTVU BREZ REKORDOV - Simona in Primož Kozmus sta letos popravljala državne rekorde kot za stavo in sta se z izpolnjenjo normo A uvrstila na mladinsko evropsko prvenstvo v Ljubljani. Kljub temu, da tam nista popravila svojih rekordov, oba pa sta osvojila 22. mesto, njun trener Vlado Kevo (desno) ne sme biti nezadovoljen. (Foto: I. V.)

Štangelj kljub padcu med velikimi

Gorazd Štangelj je v Italiji med najboljšimi profesionalci zasedel imenitno 11. mesto - Če ne bi 25 km pred ciljem padel, bi bil med šestimi - Krka Telekom imenitno na Saškem

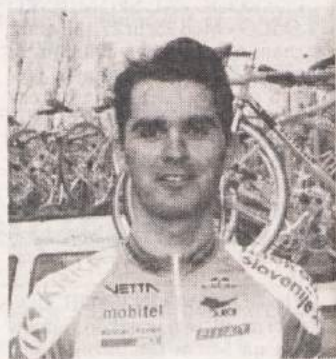
NOVO MESTO - Poklicno kolesarsko moštvo Krke Telekom je z 11. mestom Gorazda Štanglja na 203,5 km dolgi dirki za nagrado Matteoti v Pescari v Italiji doseglo svoj največji uspeh. Drugi del ekipe je nastopal na etapni dirki po Saškem, kjer si je v skupinskem padcu do tedaj najbolje uvrščeni novomeški kolesar Bogdan Fink zlomil stegnenico, njegovi tovariši pa so kljub temu vse do zadnje etape obdržali ekipno drugo mesto.

Dirka za nagrado Matteoti je sicer spadala v kategorijo 1/3 svetovnega pokala, na njej pa so nastopili številni kolesarji, ki spadajo v sam vrh svetovnega poklicnega kolesarstva z najboljšim moštvom na svetu Mapei na čelu. Gorazd Štangelj se je tokrat zelo enakovredno kosal z najboljšimi, a je imel tudi veliko smole. Bil je v skupini šestih ubežnikov, ki so na koncu dirke z medsebojnim obračunom odločali o zmagovalcu. Poleg Štanglja so v tej skupini vrteli pedala svetovno znani kolesarji - kasnejši zmagovalci Frank Vandenbroucke, Daniel Nardello, Carl Finco, Casagrande in

Gorčenkovi. Žal je 25 km pred ciljem Štangelj padel in ujela ga je druga skupina, s katero je prišel na cilj in bil v njenem šprintu tretji za Johanom Mussemim in Andreo Tafijem (oba Mapei) in osvojil 11. mesto, za desetim, ki bi mu prineslo 10 točk za svetovni pokal, pa je zaostal le za 3 cm.

13. dirka po Saškem se je za moštvo Krke Telekom končala uspešno, a tudi tragično. Novomeščani so bili v dokaj močni konkurenci vse do zadnje etape med moštvi na drugem mestu, v zadnji etapi pa so zdrsnili za mesto navzdol, kar je kljub temu lep uspeh, saj sta se pred Novomeščane uvrstili le reprezentanci Rusije in Nemčije.

Vse do zadnje etape je med samezniki v skupnem vrstnem redu vodil zmagovalci dirke Po Sloveniji

Gorazd Štangelj

leta 1994 (dirka se je končala na Tolstem vrhu pri Orehovic) Nemeč Tobias Steinhauser, ki si je v predzadnji etapi, ko je zapeljal v luknjo na cesti, s krmilom poškodoval koleni in naslednji dan ga ni bilo na štartu, zmago pa je tako podaril Rusu Antonu Cantirju. Najboljši od Novomeščanov je bil Bogdan Ravbar, ki je dirko končal na 14. mestu.

I. V.

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal

s Trdinovega vrha na kanalu 41

Medalji za Niko in Francija

Celulozar šesti v državi med dečki in deklicami

KRŠKO - Na letnem državnem prvenstvu v plavanju za dečke in deklice so med tekmovalci iz 17 slovenskih klubov uspešno nastopili tudi mladi krški plavalci. Ekipe Celulozarja, ki jo je sestavljalo šest dečkov in prav toliko deklic, je zasedla šesto mesto, med posamezniki pa sta se najbolje uvrstila Nika Jevnik, ki je bila tretja na 200 m delfin, četrta na 100 m delfin in 200 m mešano ter peta na 100 prosto, ter Franci Pavlič, ki je bil tretji na 400 m prosto, četrta na 1500 m prosto in peti na 200 m prosto.

Poleg njih so se izkazali še: Rok Kerin s četrtem mestom na 400 mešano in s petim mestom na 200 mešano, Jaka Marušič s petim mestom na 100 in 200 m prsno, Kristina Klemenčič s petim mestom na 100 delfin in šestim mestom na 200 mešano in 200 m delfin ter Petra Soldat s petim mestom na 200 m hrbtno. Dečki so osvojili četrto mesto v štafetah 4 X 100 m prosto in 4 X 100 m mešano, deklice pa so v istih disciplinah osvojile peto mesto.

S. P.

DOLENJSKI LIST

NAŠ KLIC V SAŠKI MERRAME Fink v Nemčiji dobro okreva

Zlomljeno stegnenico so mu nemški zdravniki uspešno operirali - Rad bi čimprej v domačo bolnišnico

MERRAME - Padec v predzadnjem krogu pred ciljem 3. etape 13. dirke Po Saškem je bil za 25-letnega novomeškega poklicnega kolesarja in v prostem času študenta Fakultete za šport Bogdana Finka usoden. Po prvih vesteh s Saškega si je dvakrat zlomil stegnenico, kar bi za vrhunškega športnika lahko pomenilo konec kariere. Da bi zvedeli kaj več o njegovi poškodbi, smo Bogdana v terek poklicali v bolnišnico sobo v saškem mestu Merrame. Bil je razpoložen precej boljše kot v preteklih dneh, saj so izjemno hude bolečine nekoliko popustile in so protibolečinske injekcije le dosegle svoj učinek.

Povedal nam je, da ima stegnenico poškodovano na dveh mestih - enkrat zlomljeno in enkrat počeno. Bogdan je bil v igri za uvrstitev med najboljših deset v skupnem vrstnem redu, zelo pa si je želel tudi etapni uspeh, saj je letos v odlični formi. V zadnjih kilometrih pred ciljem 3. etape se je nenadoma ulilo. Padel je na strmi slabo tlakovani mokri mestni cesti, ko se je prestrašil skupine več kot 20 kolesarjev, ki je padla pred njim. Podzavestno je trznil s krmilom in pri hitrosti preko 60 km na uro ga je obrnilo, tako da je padel na bok, nogo pa mu je potegnilo v krmilo, kar je najverjetneje vzrok, da je kost popustila.

Ker se zaradi zlomljene noge ni mogel pobrati, je obstajala nevarnost, da bi ga kolesarji, ki so

prihajali za njim, povozili. Čeprav ga zdravniki po prvih pregledih niso nameravali operirati, saj kost ni bila zamaknjena, so se v naslednjih dneh le odločili za operacijo, saj se je začela zlomljena kost premikati.

Operacija je dobro uspela, tamkajšnji zdravniki pa Bogdanu obljubljajo, da bo najkasneje čez pol leta že kolesaril, kot je pred nesrečo. Teden dni po operaciji mu je do tedaj zelo zatečena in podpluta noga začela plahneti, boji pa se, da mu bodo zaradi prisilnega mirovanja atrofirale mišice. Čeprav so mu zdravniki namenili tri tedne ležanja v njihovi postelji, upa, da bo že konec tega tedna ležal v domači bolnišnici.

I. VIDMAR

Bogdan Fink

Goran Galamič

Galamič in Remih dobro v Južni Afriki Trinajsto in dvanajsto mesto na svetu

NOVO MESTO - Kljub težavam, ki sta jih imela med pripravami na letošnje mladinsko kolesarsko svetovno prvenstvo na dirkališču zaradi pomanjkanja denarja, sta kolesarja CTS Velodrom Novo mesto Mitja Remih in Goran Galamič v Južni Afriki povsem upravičila svoj nastop. Mitja je nastopil v vožnji na čas na 1.000 m, kjer je s časom 1:10,972 za štiri desetinke sekunde zaostal za osebnim rekordom in osvojil 13. mesto. Večina tekmovalcev je na počasni betonski stezi v Capetownu za svojimi najboljšimi izidi, doseženimi na lesenih stezah, kakršna je tudi v Češki vasi, zaostala po dve sekundi in več, kar velja tudi za izide zmagovalcev v primerjavi z lanskim prvenstvom v Novem mestu.

Goran Galamič, ki je imel pred prvenstvom poleg ostalega tudi težave s slabokrvnostjo in virozami, je za uvod nastopil v zasledovalni vožnji na 3.000 m in dosegel šele 27. čas, precej bolje pa je nastopil v najzanimivejši disciplini, vožnji na točko, kjer je z izjemno borbenostjo zbral dovolj točk za 12. mesto.

Primc cilja na dvanajsto mesto

Igor Primc na svetovno prvenstvo ne potuje le kot turist - Če bo obdržal svojo letošnjo tradicijo, naj bi se približal najboljši deseterici - Kvalifikacije jutri ob 17.45

S svojim izidom je bil Igor po zadnjih podatkih na letošnji svetovni lestvici na 16. mestu, kar ga uvršča med najresnejše kandidate za uvrstitev okoli 10. mesta. Sam meni, da bi ga met med 62 in 63 metri uvrstil okoli 12. mesta, ker pa ima v kvalifikacijah na voljo le tri mete, je malo možnosti, da bi mu uspel rekordni met preko 64 metrov. O čem takim bi lahko razmišljali šele, če bi si v finalu priboril pravico do 6 metrov. Ker je letos že izpolnil vse načrte, bo v Atenah lahko nastopil sproščeno.

Če je bil še lani na olimpijskih igrah in na predlanskem svetovnem prvenstvu lahko vesel, da je tam sploh nastopil, lahko tokrat na zboru najboljših atletov sveta igra opaznejšo vlogo. Če bi mu uspel rekordni met preko 64 m, pa bile njegove želje za letos popolnoma izpolnjene, glede na slabe uvrstitve slovenskih atletov na začetku prvenstva pa se kaj lahko zgodi, da bi bil Primc s takim izidom celo najbolje uvrščeni Slovenec v Atenah.

Po zadnjem tekmovanju v začetku julija sta se s trenerjem Karlom Gačnikom odpravila v Medulin v Istro, ki je njuno že tradicionalno pribežališče pred pomembnimi nastopi, da bi opravila kratke temeljne priprave, dvotedenski cikel teh priprav sta potem nadaljevala v Novem mestu, zadnje treninge in piljenje forme s tekmovalnimi preizkusi pa sta opravila v Kranju.

Prihod v Atene je Igor predvidel tri dni pred odločilnim nastopom v kvalifikacijah jutri, v petek, 8. avgusta, ob 17.45, medtem ko bo moral na finale, če se bo vanj uvrstil, počakati še dva dni.

Na vprašanje o formi pred prvenstvom je odgovoril: "Od začetka maja do začetka julija sem bil v

Igor Primc je bil pred odhodom v Kranj in Atene precej realen: "V letošnji sezoni mi je šlo boljše od pričakovanj, saj smo pričakovali mete dolge povprečno med 61 in 62 m, moje letošnje povprečje pa je preko 63 m. To je posledica dobrega dela v zadnjih dveh letih, ko se to na izidih ni pokazalo. Veseli me predvsem to, da je bila moja forma ves čas enaka, da v izidih nisem nihal. Res je bilo letos vse do sedaj super, tudi rekord sem popravil. Lahko sem več kot zadovoljen. Manjka le še soliden met na svetovnem prvenstvu."

vrhunski formi in bilo bi utopično pričakovati, da bi tako ostalo do Aten, zato sva s trenerjem to formo znižala in jo bova do prvenstva na novo vzpostavila."

I. V.

VETERANSKI TURNIR

CERKLJE - Športno društvo Sušica iz Dolenje Pirošice bo v nedeljo, 10. avgusta, na igrišču pri osnovni šoli v Cerkljah pripravilo 7. tradicionalni nogometni turnir za veterane. Pravico nastopa imajo nogometaši, ki so bili rojeni leta 1962 in starejši, turnir pa se bo začel ob 9. uri.

Igor Primc

PRIPRAVLJAJO NOVO IGRISČE

LOŠKI POTOK - Občinski svet je sprejel sklep o gradnji novega igrišča, ki je sedaj pred šolo in je namenjeno šoli in športnim dejavnostim odraslih. Seveda pa je potrebno prej pridobiti soglasja in še posebej prostor. Pisali smo že, da športna srenja nasprotuje ukinitvi sedanje lokacije, oziroma zahtevajo prej zgraditev novega. Kaže, da samo obljubam ne zaupajo. Na prostoru sedanjega športnega igrišča bo verjetno nastala nova telovadnica, oziroma večnamenska dvorana, ki jo vsaj trenutno cela občina nima. Je pa to edini prostor, ki bi dolgoročno rešil potoško zagato in hrati nujen za šolo, ki mora v nekaj letih rekonstruirati celotno šolsko poslopje. Ministrstvo za šolstvo in šport je za novo igrišče namenilo 3,5 milijona tolarjev, za kar je pogodba že podpisana.

A. K.

Tomič se je vrnil na stezo

V Trstu na 800 m za las za Mariničem - Poleg Rovana, Božiča in Jankovičeve na univerziado na Sicilijo

NOVO MESTO - Aleš Tomič, član novomeškega atletskega kluba Krka in eden izmed najbolj nadarjenih slovenskih atletov, je imel na začetku letošnje sezone precej težav z zdravjem, saj je moral zaradi slabokrvnosti izpustiti kar cel prvi del

tekmovanj na odprtem, a je kljub temu ostal zelo resen kandidat za nastop na univerziadi, svetovnih študentskih športnih igrah, kjer naj bi poleg novomeškega tekača na srednje proge nastopil tudi brežiški skakalec ob palci Jure Rovani in Novomeščana Tomaž Božič ter Katka Jankovič.

Da si nastop na univerziadi, ki bo konec avgusta na Siciliji, Aleš Tomič zaslužil, je dokazal z dobrimi izidi na prvih tekmovanjih, potem ko je končno le popravil krvno sliko. Tomič namerava na univerziadi nastopiti tako v teku na 800 kot na 1.500 m. Prejšnji teden je nastopil na mednarodnem mitingu v Trstu, kjer se je v teku na 800 m pomeril z najboljšim slovenskim tekačem v tej disciplini in državnim prvakom Rafkom Mariničem in le malo je manjkalo, da mu ga ni uspelo premagati. Marinič se je namreč že pred tekom zavedal, da lahko Tomiča premaga le, če razdaljo preteče zelo hitro od štarta do cilja. Marinič je tako že kmalu po štartu pobegnil skupini, a se je Tomič 300 m pred ciljem podal v lov za njim in ga 40 m pred ciljem tudi dohitel, a ne prehitel. Tomičev izid 1:51,06 obeta, da je novomeški tekač na dobri poti, da do univerziade pride v formo, s katero bo na Siciliji lahko tudi uspešno nastopil.

Na istem mitingu je nastopil tudi Franci Menič, ki je v teku na 3.000 metrov osvojil 3. mesto, medtem ko je bil njegov in Tomičev trener Borut Retelj, ki je letos nastopil prvič, uvrščen na mesto za Meničem.

I. V.

Otoški satelit dobil Čeh

Na prvem satelitskem turnirju na Otočcu je Čeh Jan Vacek v finalu premagal Slovaka Borisa Borgulo

OTOČEC - Češki teniški igralec Jan Vacek je zaslužen zmagovalec tretjega turnirja slovenskega satelita, ki ga je prejšnji teden v teniškem centru na Otočcu pripravil domači teniški klub Krka. Čeh je v finalu premagal drugega nosilca Slovaka Borisa Borgulo, ki naj bi bil prvi favorit, potem ko je presenetljivo hitro izpadel prvi nosilec turnirja, član Krke Iztok Božič.

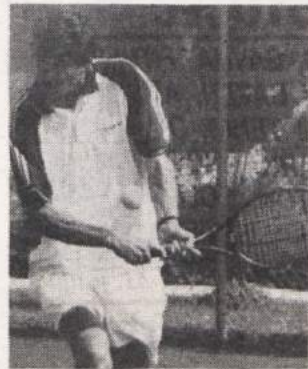
Vendar Vacek, ki je v finalu dokaj lahkotno in prepričljivo premagal Borgulo s 6:4 in 6:2, ni imel v vseh dvobojih na Otočcu tako lahkega dela. Edini, ki pa se mu je resnično enakovredno upiral, je bil dvajsetletni Mariborčan Marko Tkalec, ki se je na turnir uvrstil iz kvalifikacij in je največje presenečenje otoškega satelita. Tkalec je v polfinalnem dvoboju proti Vacku dobil prvi niz s 7:5 in v drugem nizu vodil s 3:0, kar pa ni bilo dovolj.

Porazenec finala posameznikov Boris Borgula je enako usodo doživel še v finalu parov, kjer je nastopal skupaj z rojakom Platenikom. Tudi tokrat sta morala Slovaka priznati češko premoč, tokrat v obliki para Friedl-Kovačka, izid finala pa je bil 7:6

in 6:4 za Čeha.

Zmagovalec turnirja Jan Vacek se je po končanem turnirju zahvalil prirediteljem za izvrstno organizacijo turnirja, še posebej pa je pohvalil ambient na Otočcu, kjer bi še rad nastopil na podobnem turnirju. Seveda imajo podobne želje tudi člani teniškega kluba Krka s predsednikom Bojanom Budjo na čelu. Ta turnir je prvi satelitski turnir na Otočcu, upajo pa, da ni zadnji, saj njihovi cilji sežejo še dlje, na Otočec bi namreč radi pripeljali tudi moški chalanger turnir.

I. V.

Jan Vacek

Sedaj na mivki, potem v prvi ligi

Žužemberški odbojkarji pripravljajo turnir v odbojki na mivki - Konec meseca bodo začeli širiti telovadnico - Odbojka na mivki gre na Loko - S Petkovičem in Povšičem med najboljše

ŽUŽEMBERK - Žužemberški odbojkarji niti med poletnimi počitnicami ne počivajo. Ta čas se že vneto pripravljajo na tretji turnir v odbojki na mivki za Odprto prvenstvo Dolenjske, na katerem se bodo 15. in 16. avgusta pomerili člani in rekreativci. Tokratni turnir bodo na igrišču poleg žužemberške osnovne šole pripravili zadnjič, saj naj bi konec tega meseca tam že zbrneli gradbeni stroji, da bo žužemberška telovadnica končno dobila tudi prepotrebne tribune, s katerih želijo v prihodnosti bodriti domače moštvo v prvi odbojkarjski ligi.

Kljub temu Žužemberčani ne bodo ostali brez igrišča za odbojko na mivki. Namesto tega pri šoli bodo na Loki ob kopalnišču pripravili kar dve igrišči s tribuno za gledalce, saj ta igra med mladimi Žužemberčani vzbuja čedalje več zanimanja.

Na turnirju za Odprto prvenstvo Dolenjske bodo registrirani odbojkarji v igri dva na dva merili moči v petek, 15. avgusta, ko si bodo žužemberški ljubitelji odbojke na delu lahko ogledali nekatere najboljše slovenske igralce v tej odbojkarjski

dosedanjih dveh turnirjev je namreč segel tudi v Ljubljano, na Gorenjsko, Štajersko in v Posavje, od koder so že najavili prihod svojih ekip. Do sedaj so najboljši dobili le

praktične nagrade, tokrat pa bodo polovico s prijavninami zbranega denarja namenili za denarne nagrade najuspešnejšim ekipam, kar bo na turnir privabilo še več najkakovostnejših ekip. Žužemberčani zbirajo prijave po telefonu (068) 87-365. Turnir se bo oba dneva začel ob 9. uri in bo ob vsakem vremenu, za zaščito pred soncem ali dežjem pa bodo ob igrišču postavili velike šotore, pod katerimi bo moč dobiti tudi okrepitev in osvežitev.

D. PUCELJ

Lastna hvala cena mala

Ob zbiranju naj športnika tedna na Valu 202

Z nedavnih olimpijskih dnevov mladih v Lizboni, ki so se jih udeležili tudi mladi slovenski športniki, se je kar z dvema medaljama vrnil tudi šentjernejski mladi atlet Jože Vrtačič. Bronasto medaljo je dosegel s skokom v daljino, srebrno pa v štafetu tekmu 4 x 100 m. In čeprav so domačini njegov prihod iz Lizbone slavnostno pričakali, za uspeh mu je čestital tudi šentjernejski župan Franc Hudoklin, pa na nacionalnem radiu, pravzaprav na Valu 202, v soboto, 26. julija zvečer, ko so zbirali naj športnika tedna, ni bil niti omenjen. Je pa napovedovalec med predlaganimi športniki omenjal športnico iz Ljubljane, ki je bila prav tako kot Vrtačič tudi v Lizboni, ven-

dar je dosegla le eno, srebrno, medaljo.

Kraji, predvsem pa ljudje, ki so precej oddaljeni od Ljubljane, so že tako za marsikaj prikrajsani. In če so kljub temu uspešni, kot je bil uspešen npr. Vrtačič, bi bilo vsaj za pričakovati, da bi jim Ljubljana ta uspeh priznala. Povsem pošteno pa bi bilo, če bi poleg tega še povedali, kaj vse so ti ljudje vložili, da so uspeli, saj so njihove možnosti za delo precej slabše kot v Ljubljani, da o denarju niti ne govorimo. Sicer pa takšen odnos do ljudi s podeželja govori predvsem o avtorjih samih. Kako že pravi star slovenski pregovor? Lastna hvala cena mala.

J. DORNIŽ

V ŠAHU ZMAGA BREŽIČANU - Občinski odbor SKD Krško je v nedeljo, 3. avgusta, v Kostanjevici ob pomoči šahovskega kluba Triglav Krško pripravil 3. tradicionalni hitropotezni šahovski turnir za amaterje in kategorizirane. Udeležilo se ga je 39 tekmovalcev iz Krškega, Brežic, Sevnice, Trbovelj, Novega mesta, Šentruperta in Hrvaške. Med njimi so bili štiri mojski kandidati, 26 kategoriziranih in 13 amaterjev. Igrali so po švicarskem sistemu z enajstimi koli. Zmagovalec turnirja je postal Igor Šitnik iz Brežic, drugi je bil Marjan Kastelic iz Novega mesta, tretji pa Marjan Božič, član Triglava Krško. Med amaterji je prvo mesto pripadlo Jožetu Tomazinu iz Kostanjevice, drugi je bil Ivan Robek z Blance, tretji pa je bil Tone Repar iz Kostanjevice. Med mladinci je zasedel Igor Glavič, drugo mesto je pripadalo Zaviša Knežević, tretje pa pripadalo Sašu Župevcu. Najmlajši udeleženec je bil domačin Stane Tomazin, star komaj 7 let (na sliki).

JELOVICA
Lesna industrija, d.d., ŠKOFJA LOKA
tel.: (064) 61-30, FAX: 634-261

DODATNI 3% SEJEMSKI POPUST
na Gorenjskem sejmu v KRANJU od 8. do 17. avgusta in na prodajnih mestih JELOVICE v Sloveniji!
NOVO MESTO, tel./fax: 068/323-444
METLIKA, tel./fax: 068/58-716
BREŽICE, tel./fax: 0608/62-926
JAKAELEKTRO Radeče, BAVEX Trebnje,
KERA-TRADE Zagarje ob Savi, MK TRGOIMPEX Kočevje

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC
TENIŠKI CENTER OTOČEC

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Neurejeno jezero še vedno vabi

Dol. list št. 30, 31. julija

Ko bralec prebere prispevek pod tem naslovom, si ustvari predstav, da je občina Kočevje zainteresirana za realizacijo zamisli o zdravilišču, vendar ji ne uspe uskladiti interese z zasebnikom iz Grosuplje. Ta pa je lastnik velikega dela zemljišča okrog jezera. Mislim, da stvari okrog ureditve jezera poznam in ne bi mogel temu mnenju pritruditi. Predlagal sem zamisel o ureditvi naravnega zdravilišča, poslovno preveril idejo, organiziral, skliceval in vodil številne sestanke, angažiral 10 podjetnikov, zdravnikov in zdravilcev, ki bi bili ustanovitelji in akterji zdravilišča in pripravil vse potrebno za podpis pogodbe o ustanovitvi GIZ (gospodarsko interesno združenje) Naravno zdravilišče Kočevje. Te priprave so trajale poldruho leto. Prvi del zdravilišča bi lahko letos tudi začel.

Redno so delovali številni organi za postavitev zdravilišča. V njih so sodelovali ugledni strokovnjaki in organizatorji iz Kočevja in izven nje. Med njimi tudi župan in drugi odgovorni uslužbenci občine. Na teh sestankih je prišlo do polemike samo o eni stvari, ki jo novinarica hoče prikazati za nekaj, kar je v interesu zasebnika, ne pa v interesu občine. Podjetniki, ki bi vložili svoj kapital in čas v postavitev zdravilišča, niso sprejeli občinske zamisli, da naj bi cesta v zdravilišče vodila mimo cerkve na Trati ali pa iz Klinje vasi. Vztrajali so pri tem, da pelje dovozna cesta po sedanjih Roški cesti, mimo motela Jezero do zdraviliških objektov. Navajali so številne argumente, med tem ko s strani občine ni nihče utemeljeval svojih hotenj. Ker pravega odgovora ni bilo, je bilo na ustanovni skupščini GIZ sklenjeno, da naj idejni projekt za zdravilišče obravnava in sprejme občinski svet občine Kočevje. Minilo je leto, pa še vedno nič! Na vprašanje poslušalca na radiju Univox, kdaj bo občina obravnavala, je predsednik odbora za prostor in okolje pri tej občini odgovoril, da si zaradi slabega vremena odbor še ni uspel ogledati prostor, kjer naj bi bilo zdravilišče.

Drugi vzrok, ki je ustavil aktivnosti okrog priprav, je bila senzacionalna objava kočevskih novinarjev o škodljivem žarčenju okrog jezera in v samem Kočevju. "Vest" je bila povzeta iz Skupščinskega poročevalca, ki je objavil večletno poročilo o radioaktivnem žarčenju v Sloveniji in v njem je bilo omenjeno tudi to, da so pred leti kočevski dijakii zaznali škodljivo sevanje. V poročilu je državna komisija objavila podatke o žarčenju v Sloveniji in so bili omenjeni tudi mnogi drugi kraji, vendar tega niso obešali na "ta velik zvon".

To pa ne pomeni, da ustanovitelji zdravilišča ne bi bili za ugovarjanje sevanja in da se to sanira, če je res škodljivo. Domačini okrog jezera so vedeli povedati, da so bile številne sonde že pred leti zabite v zemljo in so se trudili, da bi odkrili sevanje.

Vemo, da znanost še nima dovolj natančnih naprav, ki bi merile različna sevanja. Po svetu vedno bolj upoštevajo tudi dognanja tistih, ki imajo izjemne naravne sposobnosti za ugotavljanje pozitivnih in negativnih žarčenj iz zemlje. Društvo za zdravo prehrano iz Kočevja je uspešno, da je za dva dni prišel v Kočevje Marko Pogačnik, strokovnjak svetovnega slovesa. Ugotovil je, da okrog jezera ni kaj drugače kakor drugod po državi. Pozitivna in negativna zemeljska vira energije sta dokaj izenačena. V jezeru in okrog

njeja je bogata flora in favna, jezero je polno rakov, ki jih ni v drugih vodah, kar dokazuje, da se za zdravje ni treba bati tega, kar prihaja iz zemlje. Nekaj tudi pove: uradna merjenja o sevanju bodo stala vsaj 12 milijonov tolarjev, denar za povrnitev stroškov g. Pogačniku pa so zbrali člani Društva.

Petdeset let sem že aktiven ali pasiven soudeleženec družbenih in gospodarskih dogajanj na Kočevskem. Tu sem se tudi rodil. V naše kraje so bili najčešče po kazni poslani politiki in gospodarstveniki. V 70-letih sem po naročilu pripravil raziskavo s strokovnjaki, ki so imeli 4-letno srednjo šolo ali višjo oziroma visoko in so bili nekaj časa zaposleni na Kočevskem. Ugotavljal sem, zakaj nas zapuščajo. Večina mi je na anketno odgovorila in ni bilo težko odkriti glavnih vzrokov za odhajanje. To omenjam zato, ker se ta trend še vedno nadaljuje.

Ko sem zvedel, da je podjetje Gramat-Gril iz Grosuplje kupilo zemljo in nekaj stavb bivšega Rudnika, sem šel na pogovor h g. Avgustu Grilu ter mu razložil idejo o naravnem zdravilišču. Poklical je svoje družinske člane in mi dejal: "Gremo v to!"

Ves ta čas je bil najbolj aktiven podjetnik pri ureditvi naravnega zdravilišča. Vložil je skoraj za cel milijon mark. Na zemljo okrog jezera, ki je desetletje služila za smetišče, je dal napeljati nekaj tisoč kubikov zemlje in posejati več sto-rov travnega semena. Da bi lahko zemljo razvozil, je naredil začasno pot. Prek javnega glasila so mu odgovorni z Občine očitali, da gradi cesto na črno. Ima številne zveze s podjetniki v Evropi in uspešno mu je pridobiti tujo firmo, ki bi v Kočevju postavila tovarno za izdelavo kmet in čistilnih naprav. Je tudi direktor tega podjetja v ustanavljanju. V Kočevju bi dobili 100 novih delovnih mest in delo za mnoge obrtnike. Občino je zaprosil, da dovolijo postavitev te tovarne v industrijski coni Itasa. Od stečajnega upravitelja je tudi kupil zemljo. Na občini pa so mu dejali, da naj postavi ta obrat v Koprivniku. To so utemeljevali s tem, da če so pred 30 leti dovolili Itasu gradnjo v mestu, danes ne bodo dovolili, da bi kdo tu postavil betonarno. Vendar ni šlo za kaj podobnega. Da gre za čisto proizvodnjo, pove tudi to, da tak obrat deluje sredi Dunaja.

G. Grilu je bilo dovolj teh sprenevedanj. Le omenil je to prilikom in se za postavitev obrata potegujeta občini Šentjerneji in Semič.

Nisem apologet zasebnika iz Grosuplje, kakor je dvakrat v tem članku imenovan. Gre za Avgusta Grila, diplomirane inženirja, lastnika podjetja Gramat iz Grosuplje. Je ugleden in uspešen gospodarstvenik, predsednik različnih društev, LDS ga je vabila, da bi postal njen poslanec itd. Največ vredno pa je to, da je (ne vem, če je še?) velik prijatelj Kočevske in je to večkrat javno povedal. Po njegovi zaslugi je bila Kočevska predstavljena tudi na državni avstrijski televiziji. Z nakupom zemlje okrog jezera je želel neposredno prispevati k razvoju naših krajev. Pomagal je ustanoviti kočevsko društvo za zdravo prehrano. Bil je donator gimnazije. Tudi ne smem pozabiti, da je bil izbran za slovenskega podjetnika za leto 1995.

Ali bi mi kdo znal povedati, koliko je še takih podjetnikov, ki so pripravljali toliko storiti za razvoj Kočevske? Žal se g. Gril umika iz našega kraja...

Prav vesel bom, če bo kdo odgovoril na ta zapis in povedal drugače.
MATIJA CETINSKI

"Popravni" iz turizma

Dol. list št. 30, 31. julija

Kdo nam lahko odgovori, zakaj ni bilo Kostonjeviške noči? To gotovo ni dobra reklama za Kostonjevo in njen turizem, posebno še, ker o odgovodi nismo bili obveščeni, tako da je bilo v soboto v Kostonjevi veliko ljudi, ki so zastoj prišli in begali po mestu.

To mesto je biser male dolenske dežele in vse Slovenije, a tega si ne bi smeli privoščiti. Pomembno je, kdo za takšno prireditvijo stoji. Organizacija je timsko delo, delo ljudi, ki to znajo in se na to tudi spoznajo. Že nekaj časa opažamo, da organizatorjem stvari počasi polzijo iz rok, ker ni trde roke, ki bi vodila organizacijo prireditve. Če bi bila, se takšna sramota ne bi zgodila. Kako nerodna zadeva, človek kar zardeva...

V soboto je torej po Kostonjevi-

ci hodilo veliko razočaranih ljudi in med njimi sem bil tudi sam s prijatelji, ki smo se spraševali, kaj se dogaja, saj smo bili vedno navajeni lepega sprejema in dobrega žura, letos pa žal ni.

V imenu vseh, ki so prišli v soboto zastoj v Kostonjevo, prosim organizatorje, da odgovorijo, zakaj Kostonjeviške noči ni bilo. Škoda bi bila, da bi bilo te prireditve, ki je bila v tem koncu Slovenije nekaj posebnega, konec.

ŽARE RAČIČ

Štefan je dočakal 124 let

Dol. list št. 30, 31. julija

V članku z naslovom Štefan je dočakal 124 let, v katerem je opisana tudi moja mama Ana Tekstor, rojena Janc, je prišlo do nekaj neljubih napak. Njen oče Janc (ne Lojze) ni bil dninar, ampak trden kmet s številno družino. Prav tako moj oče Tone Tekstor ni bil kovač, ampak čevljar, kjer jih potreba zateče. Domačini se jezijo tudi zaradi izkopavanja poljskih pridelkov, nočnega tuljenja in pijanega petja, zaradi steklenic, odvrženih v reko, zaradi divjih voženj z avtomobili po travnikih in vrtovih, skratka: zaradi turističnih nesramnosti tistih, ki niti turistične takse ne plačajo, saj je nihče od njih noče in ne more pobrati. Patulj, ki bi na črno tabore moderne nomade preselile v kampe na Vinici, v Pobrežju, Dragoših ali v Podzemlju, pa od nikoder.

ZDRAVKO TEKSTOR
Lešnica 1

Halo, tukaj je bralec Dolenjca

Dol. list št. 30, 31. julija

Mariji iz okolice Trebnjega sporočam, da je malo prepozno prebrala sveto pismo in spoznala Jezusa. Jehove priče, med katere verjetno spada tudi sama, so že pred več kot 20 leti napovedale konec sveta. Takrat se bodo vsi neverniki in hudobni spremenili v kozle in odmeketali v pekel. Zato tudi njej spreobrnjenje ne bo odveč, če tako njihovo pričevanje drži.

MILEVA NEČEMER
Krško

Slikarska kolonija prijateljev

Pobuda Malči Klemen iz Stavče vasi rodila sad

Na pobudo profesorice pedagogike Malči Klemen, ki živi v Ljubljani, njen rojstni kraj pa je Stavča vas nad reko Krko, je bila te dni od 31. julija do 3. avgusta prva slikarska kolonija Stavče vas - Dvor. Čudovita narava, Krka z brzicami in slapovi, vasi s cerkvami, vinske gorice, to so bili motivi 13 slikarjev iz ljubljanske, celjske in dolenske regije, med katerimi jih je bilo kar nekaj z akademskimi naslovi. Tej skupini se je priključil tudi domačin - ljubiteljski slikar Martin Šušteršič s skupino slikarjev društva Ferdo Vesel iz Stične. Slikarji so ustvarili okoli 30 del, ki so jih potem razstavili v dvorani na Dvoru, kjer so bila tudi naprodaj. "Na pobudo mojih prijateljev slikarjev je nastala prava likovna kolonija za to majhno območje. Da je resnično uspela, pa se moram zahvaliti soorganizatorju KD Dvor, njenemu predsedniku Franciju Možetu, podjetju "Limit" Store - Mihajlu Lišaninu, Bifeju Bobenc - Marici Ponikvar ter Kmečkemu turizmu Koren iz Žužemberka za gostinske storitve, vaščanom Stavče vasi, Heleni in Emilu Glavič in nenazadnje Nežki in Jožetu Primc," je povedala Malči Klemen. Malči vse bolj tudi vleče domov v Stavče vas, o tem mnogo razmišlja in ima mnogo načrtov. Ta o slikarski koloniji prijateljev je uspel, prerasel je celo v prvo slikarsko kolonijo, ki so jo zaključili v nedeljo popoldne polni lepih vtisov, izkušenj in zahval organizatorici Malči Klemen,

APLAVZ NI OBVEZEN Od besed k besedam

Otroci, optimisti in navrneži so bili prepričani, da bodo Črnomalci res naredili red ob Kolpi s sprejetjem ustreznega odloka. Papir res prenese vse. Pa so le šli dlje od Metličanov, ki niti osloka ne morejo spraviti pod streho.

Nič čudnega ni torej, če vlada med kopalno sezono na kolpskem obrežju domala vzoren nered. Obiskovalci Bele krajine postavljajo šotore, kjer se jim vzljubi, kurijo ognje, kjer se jim zahoče, iztrebljajo vsebino prebavil, kjer jih potreba zateče. Domačini se jezijo tudi zaradi izkopavanja poljskih pridelkov, nočnega tuljenja in pijanega petja, zaradi steklenic, odvrženih v reko, zaradi divjih voženj z avtomobili po travnikih in vrtovih, skratka: zaradi turističnih nesramnosti tistih, ki niti turistične takse ne plačajo, saj je nihče od njih noče in ne more pobrati. Patulj, ki bi na črno tabore moderne nomade preselile v kampe na Vinici, v Pobrežju, Dragoših ali v Podzemlju, pa od nikoder.

Poskusite, lepo vas prosim, početi kaj podobno neurejene ob Soči. Pa niti tako daleč ni treba iti. Za poizkus postavite svoj šotor na kakšnem gorinskem vrhu, pa boste videli, koliko časa boste dremuckali pod njim.

Pred 30 leti sva se s prijateljem utaborila nekaj kilometrov pred Jajcem na lepem travniku ob gozdu. Ni nama uspelo prižgati niti plinskega gorilnika, da bi si skuhal čaj, že so naju odgnali policisti. Pa je bilo to na jugu, na katerega smo Slovenci tako zviška gledali.

TONI GAŠPERIČ

Edini pravi študentski servis

Servis DNŠ namenja ves zaslužek za občudnijske dejavnosti - Ob vpisu knjižica popustov in ugodnosti

NOVO MESTO - V študentskem servisu Društva novomeških študentov je v slabih štirih letih obstoja močno naraslo število vpisanih mladih, kar je posledica številnih občudnijskih dejavnosti, ki jih organizira DNŠ, veliko pa je k temu prispevala tudi nova lokacija v središču Novega mesta. Na študentskem servisu poudarjajo, da si edini v Novem mestu zaslužijo tako ime, saj vsi provizijo, ki jo zaračunajo naročnikom za posredovanje del, namenjajo izključno v dobro študentov in dijakov. Organizirajo klubske večere v piceriji, cenejše vožnje študentov in dijakov v Ljubljano, rekreacijo itd., izdali pa so tudi knjižico popustov in ugodnosti, ki jo mladi prejmejo ob vpisu. Član študentskega servisa lahko postane vsak redni dijak oz. študent, star najmanj 15 let, ki je med delom zdravstveno zavarovan.

V počitniških dneh je iskalcev dela zelo veliko. Precej se jih ob obisku servisa uvrsti zgolj na čakalno listo, saj je ponudbenih del veliko manj kot povpraševanja po njih. Prevladujejo delovne ponudbe za kakšen dan ali dva, zelo redko za dlje časa, saj so večja podjetja že pred počitnicami ugodila mnogim pisalcem prošnji in tako izpolnila svoje potrebe. Med fanti so najbolj priljubljena fizična dela in čiščenje, ki trajajo kratek čas in so najbolj plačana (od 500 do 1000 tolarjev na uro). Dekleta se najraje odločajo za delo hostese, anketiranje in predstavljanje, medtem ko strežba in akviziterstvo ostajata na seznamu ponudbenih del.

Poleti je povpraševanje veliko, zato so urne postavke nižje kot med šolskim letom, ko delodajalec vzame mladež za vsako ceno. V primerjavi z ljubljanskim servišom so cene v Novem mestu nekoliko nižje, a še vedno višje kot v Mariboru. Najnižja urna postavka znaša 400 tolarjev, ki jo delodajalec zaradi velikega povpraševanja po delu uspe znižati tja do 350 tolarjev. Če le ta s plačilom ne zavlačuje, ga mladi dobijo v dobrem tednu.

D. ŽAGAR

PRAZNIK BODO OBDRŽALI

LOŠKI POTOK - 31. julij je že nekdanja občina proglasila za svoj praznik, pozneje je postal krajevni, zadnja leta pa le še praznik vasi Travnik, ki je na omenjeni dan leta 1942 plačala visoki krvni davek in do tal pogorela. Rane so sicer zaceljene, a še vedno skeli. Vaščani pravijo, da si praznika ne bodo dovolili ukiniti, praznovali bodo tudi v primeru, če bo občina za svoj praznik določila kakšen drugi datum ali dogodek. V četrtek, 31. julija, so Travnčani, duša prireditve je bil vaški predsednik Tomo Lavrič, najprej odigrali mali nogometni turnir, na katerem je sodelovalo kar 8 ekip, sestavljenih iz igralcev iz vseh vasi, prvič pa se je predstavila tudi ekipa bifeja Božene Kordiš. Ob 9. uri zvečer je pri Malnih zagorel kres, v brunarici in ob njej se je zbralo rekordnih tristo ljudi, predvsem Travnčanov in mnogo mladih iz vsega Loškega Potoka. Navzoče je pozdravil vaški predsednik Tomo Lavrič, nekaj misli pa je nanizal potoški župan Janez Novak, o dogodkih leta 1942 pa je spregovoril prvoborec in v tistih usodnih dneh na smrt obsojeni Ivan Zbačnik.

A. K.

MODNI KOTIČEK Kaj je to lepota?

V starodavnem Egiptu so stilizirane poteze kraljice Nefretete nakazale po lepote. V času renesanse so Italijani lepoto enačili z nežno, svetlo-laso žensko in veliko temno-lask si je barvalo lase, da bi dosegle ta ideal. Danes pojmujemo lepoto kot osebo kvaliteto, ki ne pozna meja med različnimi narodi oziroma rasami. Ideal se skriva v naravni lepoti, ki pomeni dobro zdravje, vitalnost in zadovoljstvo s samim seboj.

V spremljanju kanona lepote skozi čas in raznolikost zgodovine sodi tudi spremenjanje lepotnih oblik telesa, las in uporaba lepotnih pripomočkov. Ideal klasične grške lepote je predstavljala Venerina podoba. V 17. stoletju so podlagali obleke, ki naj bi dajale vtis širokih bokov. V začetku 19. stoletja so, kot kažejo slike francoskih umetnikov, dajali poudarek kratkim žvotkom, ki so pritegnili pozornost k prsim. V drugi polovici tega stoletja se je glavna zanimivost obleke pomaknila na zadnjico, saj naj bi jo blago, nabrano na obroče, optično povečalo. "Moderni ženski" v začetku 20. stoletja so se zdeli stezniki zastareli, zavrnili pa je tudi obline 19. stoletja. Modni ideal je bila vitka postava, fantovski izgled in poske pri. Temu opisu najbolj ustrezajo t.i. "čarlstonke" damice. V 60-letih so se za modo navdušeno začeli zanimati tudi moški, kar nam dokazuje takratno uveljavljanje spornih mini kril.

Danes moda in raznolikost lepotnih idealov ne pozna meja, kar je logična posledica hitrega razvoja in povezovanja kultur v svetovnem merilu.

JERCA LEGAN

SPODBUDEN ZAČETEK - Udeleženci prve slikarske kolonije v tem delu Slovenije. (Foto: S. M.)

Večina četrtušolcev bo študirala

Največ ekonomijo

NOVO MESTO - Na oddelku za poklicno svetovanje in štipendiranje pri novomeški območni enoti Republiškega zavoda za zaposlovanje, ki ga vodi Vlasta Tomazin, so med četrtušolci srednjih šol pred zaključkom pouka naredili anketo o njihovem nadaljnjem študiju. Od 917 dijakov, kolikor jih je na Dolenjskem in v Beli krajini letos zaključilo šolanje, je vprašalnik izpolnilo 832 anketirancev, kar je več kot 90 odst. dijakov.

Tako kot v preteklih letih se tudi letos večina dijakov odloča za študij v Ljubljani predvsem zaradi ugodnih prometnih povezav, pa tudi zaradi pestrosti študija. Za

• Povprašali so jih tudi, ali prejemajo štipendijo. Kadrovske štipendije prejema le 25 dijakov, ali manj kot 3 odst. vseh, največ, in sicer skoraj 35 odst., pa jih prejemajo republiške štipendije, ki postaja vedno bolj socialna kategorija in nima vpliva na zaposlovanje. Dobrih 6 odst. četrtušolcev prejema še Zoisovo štipendijo in samo 1 odst. prejema druge vrste štipendije.

zaposlitev se je odločilo le 10 odst. dijakov, ostali pa želijo nadaljevati šolanje. V jeseni bo verjetno slika nekoliko drugačna, saj se vsem dijakom zaradi omejitve vpisa, le ne bo uspelo vpisati. Sicer pa se je največ, okrog 30 odst., dijakov odločilo za študij ekonomije, sledi družboslovje, predvsem pravo. Za študij na tehniških fakultetah se jih je odločilo zelo malo, pa še med njimi večina za študij računalništva. Ker deluje v novomeškem šolskem centru višja strojna šola, je interes za tovrstni študij zelo velik, še posebej, ker je študij dosegel brez mature, le z zaključnim izpitom.

SLOVESNOST V VELIKEM LIPOVCU

VELIKI LIPOVEC - 23. julija sta bili dve slovesnosti v spomin na 15. udarno divizijo, najprej v Velikem Lipovcu, popoldne pa še pri spominskem obeležju v Selih pri Podšumberku. V Velikem Lipovcu je množici zbranih o zgodovini 15. udarne divizije spregovoril upokojeni general Lado Kocijan. Slovesnost je bila še pri na novo postavljenem spominskem obeležju v Selih pri Podšumberku, kjer je imela med 2. svetovno vojno 15. divizija tudi žrtve. Kulturni program so vzorno pripravili člani novomeške in krajevske borbevske organizacije iz Žužemberka, nastopili pa so še Ženski kvintet Žužemberk in recitatorji. Š. Š.

VEDNO ZAPOSLENI - Ker je ob našem obisku tabora slepih in slabovidnih v Podzemlju deževalo, so bili udeleženci prisiljeni ostati pod streho. A kljub temu niso stali križem rok, temveč so pripravljali knjižice z naslovom Ne tako, ampak tako, ki so jih razdelili obiskovalcem in v katerih so navodila, kako v vsakdanjem življenju pomagati slepim. (Foto: M. B.-J.)

Slepi odkrivali Belo krajino

V Podzemlju je bil pod okriljem ljubljanske škofijske Karitas že tretji tabor zapored - Dobro sodelovanje z domačini

PODZEMELJ - Od 25. julija do 3. avgusta je bil v osnovni šoli v Podzemlju 8. raziskovalni tabor za slepe in slabovidno mladino. Tabor je že četrto leto potekal pod okriljem škofijske Karitas Ljubljana oz. njegovega pobudnika Staneta Kerina, že tretjič zapored pa je bil v belokranjskem Podzemlju.

Tokrat se je v Podzemlju zbralo 47 slepih in slabovidnih iz vse Slovenije, starih od 17 do 33 let, ter okrog 35 spremljevalcev. Osnovni namen tabora je bil v belokranjskem Podzemlju. Prvič je bil na poletnih taborih - letošnji zimo so namreč imeli v Srednji vasi v Bohinju tudi prvi zimski tabor - tudi duhovni vodja Jure Svoboda. Kot sta povedala Ogrin in Komac, je mentorsko delo na taboru prostovoljno in ni plačano. Med mentorji prevladujejo študenti. Nekaj med njimi jih študira defektologijo in prav tovrstni tabori so za njih dobrodošla praksa. Razveseljivo pa je, da se število udeležencev tabora iz leta v leto povečuje. Vedno več je tudi idej za nove delavnice, prednost pa dajejo tistim dejavnostim, ki jih v vsakdanjem življenju najbolj potrebujejo. Preden pa so se slepi in slabovidni poslovili, so Podzemljanom pripravili zaključno prireditev, na kateri so jim predstavili delo na taboru, življenje slepih in pripomočke, s katerimi si pomagajo.

M. BEZEK-JAKŠE

ljubljanski študenti. Nekaj med njimi jih študira defektologijo in prav tovrstni tabori so za njih dobrodošla praksa. Razveseljivo pa je, da se število udeležencev tabora iz leta v leto povečuje. Vedno več je tudi idej za nove delavnice, prednost pa dajejo tistim dejavnostim, ki jih v vsakdanjem življenju najbolj potrebujejo. Preden pa so se slepi in slabovidni poslovili, so Podzemljanom pripravili zaključno prireditev, na kateri so jim predstavili delo na taboru, življenje slepih in pripomočke, s katerimi si pomagajo.

M. BEZEK-JAKŠE

Ognjeni sedmi avgust v Bojanji vasi

Na današnji dan je pred 55 leti Bojanja vas v Beli krajini doživela najstrašnejši požar v svoji zgodovini - Italijansko barbarstvo spodbudilo odhod v partizane

Prebivalci te podgorjanske vasi so živeli vedno v miru in medsebojnem spoštovanju. Preživljali pa so se le od trdega in naporenega kmečkega dela. Ko je italijanski okupator zasedel slovensko ozemlje leta 1941, je tudi naša vas prišla pod njihovo okupacijo. Svojo postojanko so imeli v neposredni bližini vasi (v Radatovičih), od koder so redno kontrolirali in nadzorovali vsakdanje dnevne dogodke na vasi.

Od strahu pred uporomo našega ljudstva zoper njihov teror pa so bili vedno bolj predrzni in napačni. Tako so moše in fante, sposobne za upor mobilizirali in jih vozili v svoja taborišča in internacije. V juniju 1942 so hoteli odpeljati tudi večje število naših vaščanov, češ da so simpatizerji OF. Za to akcijo je bil izdelan seznam vseh, ki bi jih morali odpeljati in jih internirati. Preko zvez pa je ta seznam prejel v svoje roke pokojni vaščan Jure Šavor, ki je bil tudi prvi na seznamu.

Še isti dan je Šavor po seznamu vse obvestil o preteči nevarnosti. Po krajšem razgovoru so fante enotno sklenili, da gredo rajši v partizane kot pa v internacijo. To se je tudi zgodilo v noči na 30. junij 1942, ko je odšlo skupaj 14 naših sovaščanov v boj proti okupatorju. Italijani so bili v Radatovičih hitro obveščeni, da so jih njihovi osumljeniki prehiteli, zato so istočasno vaščanom zagrozili z maščevanjem.

Odločili so se, da bodo požgali vse domačije, iz katerih so odšli vaščani v partizane. V zvezi s tem so Italijani izdelali posebne letake, katere naj bi Bojančani nalepili na partizanske domačije. Vaščani tega niso sprejeli, ker niso soglašali, da bi se maščevali nad partizanskimi družinami.

Dne 7. avgusta 1942 pa so med 4. in 5. uro zjutraj črnosrajčniki od 217 pred vojno na 95, ki še vedno živijo v vasi. Več kot polovica prebivalcev se je odselila že med vojno k svojem, veliko pa jih je v tem času že pomrlo.

Ziviljenje pa je teklo naprej in že leta 1954 je v vasi posvetila elektrika, nato je po ceveh pritekla pitna voda v letu 1967, po asfaltirani cesti skozi vas pa smo se prvič popeljali v letu 1977, sosedsko hišo pa smo obnovili v letu 1982 in pred nekaj leti smo bili priključeni na telefonsko omrežje. Sledovi požiga vasi so skoraj že v celoti izbrisani. O požigu in žrtvah pa govori le še spomenik, ki so ga zgradili sami vaščani in odkrili 22. julija 1977 kot simbol požgane vasi in 12 padlih borcev za svobodo. Na spomenku je pritrjena tudi velika plošča zvarjenega orožja, ki ga je upodobil znani partizan in samorastni kiper

ZA MEDICINSKE INSTRUMENTE

V sklad za drage medicinske instrumente pri OO RK Novo mesto so prispevali: Nada in Miro Vavžik, Jakčeva 5, namesto cvetja na grob pokojnega Jožeta Šalija - 10.000 tolarjev, Boža Vovk, Zagrebška, namesto cvetja na grob pokojnega Jožeta Šalija - 3.000, Nada in Jože Teršar, Cankarjeva 19, namesto cvetja na grob pokojne Milene Bučar - 10.000 tolarjev. Vsem darovalcem iskrena hvala!

OO RK Novo mesto

Tisti dan ni nihče od nas niti najmanj slutil, da bi se nam karkoli slabega lahko zgodilo. V tem času sem v tdnem spanju zaslišal mamin glas: "Hitro vstanite, v vasi gori!" Bilo nas je sedem otrok in vsi prestrašeni smo zapustili svojo rojstno hišo in zbežali proti robu vasi.

Ogenj pa se je hitro širil in po približno 10 minutah smo zagledali italijanske požigalce, kako podtikajo ogenj. V dobri uri je bila cela vas v plamenih. Ničesar nam niso pustili reševati, zato je bila med trpečimi vaščani še večja zmeda in obup. Prebivalci vasi smo strmeli v ta grozoviti prizor in nismo mogli verjeti lastnim očem, da so se italijanski brezsrčni divjaki spravili s svojim nedostojnim junaštvom nad mirne in goloroke vaščane.

Mnogi smo takrat izgubili vero v pravičnost, saj smo bili čisto nedolžni prav kruto kaznovani. Cela vas je bila kot eno samo veliko pogorišče. Pogorelo je 44 hiš, 23 hlevov, 32 svinjakov, 5 kašč, 6 hisov, 23 podov in 12 zidanic ali skupaj 145 objektov.

To trpljenje pa je med nami skovalo enkratno tovarištvo in prijateljstvo v teh res usodnih trenutkih naše zgodovine. Zaradi prizadevanj krivic je med vaščani rasel še večji odpor zoper sovražnika. Zato se je 14 borcem pridružil še 19 vaščanov in je tako v NOB sodelovalo 33 Bojančanov.

Skoraj vsi prebivalci (posebno dekleta) pa so v zaledju aktivno sodelovali s partizani v pomoči s prehrano, pri prevozu ranjencev, pri prekopi cest, pri zbiranju orožja, pri obveščanju o gibanju sovražnika in posebno še pri nudenju varnega zavetja naši osvobodilni vojski.

Od 50 hiš jih je pogorelo 44. Danes je obnovljenih ali pozidanih 31. Gotovo, da se je tudi število vaščanov zmanjšalo od 217 pred vojno na 95, ki še vedno živijo v vasi. Več kot polovica prebivalcev se je odselila že med vojno k svojem, veliko pa jih je v tem času že pomrlo.

Ziviljenje pa je teklo naprej in že leta 1954 je v vasi posvetila elektrika, nato je po ceveh pritekla pitna voda v letu 1967, po asfaltirani cesti skozi vas pa smo se prvič popeljali v letu 1977, sosedsko hišo pa smo obnovili v letu 1982 in pred nekaj leti smo bili priključeni na telefonsko omrežje.

Sledovi požiga vasi so skoraj že v celoti izbrisani. O požigu in žrtvah pa govori le še spomenik, ki so ga zgradili sami vaščani in odkrili 22. julija 1977 kot simbol požgane vasi in 12 padlih borcev za svobodo. Na spomenku je pritrjena tudi velika plošča zvarjenega orožja, ki ga je upodobil znani partizan in samorastni kiper

ter pisatelj Tone Svetina z namenikom, da se orožje nikoli več ne bi uporabilo zoper človeštvo.

Letos, ko mineva že 55 let od uničujočega požiga vasi, ne bomo proslavljali, ker nas na ta dogodek spominja preveč grenkobe. Vedno bomo obsojali vojne strahote z željo, da bi živeli naprej v miru in v medsebojnem spoštovanju.

FRANC KOČEVAR

Umrla stoletna partizanska mama Franciška Avsec

Na pokopališču v Šmihelu smo se poslovili od stoletne partizanske matere Franciške Avsec, najstarejše občanke Mestne občine Novo mesto.

Slovesno je proslavila stoti rojstni dan 14. julija letos v Domu starejših občanov v Novem mestu. Rodila se je v kmečki družini. Mladost ji ni bila naklonjena za brezbrizno življenje. Poročila se je po prvi svetovni vojni s Tonetom Avsecem iz Gotne vasi. Rodili so se jima trije otroci, dva sinova in hčerka. Živeli so skromno. Po drugi svetovni vojni je preživljala hude čase. Vsa družina je sodelovala v odporu proti okupatorju. Sinova sta odšla v partizane in zato so jim okupatorji in domači kalaboracionisti grozili in jih poniževali. Po osvoboditvi se je pričelo novo življenje. Sprejela je življenje, kakršno so narekovala družbene razmere. Pravega počitka ni imela. Skrbela je za družino, t.j. za vnuke in pravnuke. Na svojo družino in prehojeno življenjsko pot je bila zelo ponosna. Tiho je živela in tako je tudi odšla. I. S.

Anton Štampohar:

Leto 1942 na Dolenjskem⁷

Partizan Radko Vute, ki je partizanom omogočil aretacijo fašista Umberta Nana, je bil sredi oktobra v odsotnosti obsojen na dosmrtno ječo, "na trajno prepoved javnih služb in na zakoniti preklic, na izgubo očetovske oblasti, izgubo oblasti zakonca in oporočne sposobnosti ter na plačilo procesnih stroškov in vzdrževanje v zaporu". Jeseni 1943 so ga ubili domobranci.

Zadnji dan oktobra je bila izrečena sodba v procesu proti 36 osebam z območja Šentruperta in Mokronoga, ki jih je obtožnica bremenila mnogih dejanj, ki so jih izvršili partizani. Partizan Franc Livk iz Šentruperta je bil v odsotnosti obsojen na dosmrtno ječo, osem oseb pa skupno na 128 let zapor.

Zaradi sodelovanja v OF, dajanja pomoči partizanski vojski in prenašanja orožja, je bila Anica Ivec iz Metlike v prvi polovici novembra v odsotnosti obsojena na dosmrtno ječo.

Sredi novembra je vojaško vojno sodišče izreklo smrtno obsodbo zaradi sodelovanja v narodnoosvobodilnem gibanju prvi in edini ženski, Angeli Henigman iz Dolenjskih Toplic. Čeprav je sodišče ugotovilo, da je Henigmanova "prvovrstna partizanska delavka", je vojaški tožilec podpolkovnik dr. Enrico Macis pod obsodbo lastnorodno napisal: "Ker je to prvi slučaj, da je ženska obsojena na smrt, prosimo, naj se ugotovi, če je umestna pomi-

lostitev in sprememba smrtne kazni v dosmrtno ječo. Ekselencen Roboti se strinja s tem mnenjem." Vittorio Emanuele III., po milosti božji in narodni volji Kralji Italije in Albanije, Cesar Abesinije, je 28. januarja 1943 smrtno obsodbo spreminil v dosmrtno ječo.

V istem času je sodišče obsodilo odvetnika dr. Davorina Grosa iz Novoga mesta na 8 let zapor, ker je pri novomeških trgovcih in tovarnarjih zbiral materialne prispevke za partizansko vojsko. Bremenil ga je eden od tovarnarjev in trgovcev. Okrogno sodišče v Novem mestu je leta 1945 tovarnarja zato in zaradi obsodbe aktivistke OF Marije Mežnaršičeve obsodilo na 6 let prisilnega dela.

V napadu Tomšičeve brigade na belogardistični "Štajerski bataljon" v Krški hosti pri Novem mestu avgusta 1942 so bili ujeti 3 partizani. Ranjenega Justina Jermana z Rožanca pri Črnomlju je našel neki kmet in ga izdal Italijanom. Njemu in njegovemu soborcju Maksu Jakhlu iz Zaloga je vojaško vojno sodišče izreklo kazni 25. novembra 1942. Jerman je bil obsojen na smrt in čez teden dni v Gramozni jami ustreljen, Jakhel pa je zaradi mladoletnosti dobil 30 let zapor.

Konec novembra je bila obsojena Marija Kovačič iz Orehovca pri Kostanjevici na 5 let zapor. Aretili so jo belogardisti pod obtožbo, da sodeluje s partizani.

Anton Lesjak iz Novega mesta je bil zaradi nagovarjanja italijanskih vojakov, naj gredo v partizane, aretiran 20. novembra, obsojen pa konec leta na 24 let zapor.

Zaradi dogodka pod Gorjanci je stal pred vojaškim vojnim sodiščem tudi Francesco Rodolfi, vojak 3. čete 24. pehotnega polka "Como" iz Šentjerneja. Bilo je v začetku maja v vinogradu Stanka Novaka iz Orehovice, kjer sta bila med kopači tudi Tone Radešček in Franc Koželj, oba iz Hrastja. Proti večeru, ko so se odpravljali domov, je do njih prišel omenjeni vojak. Bil je vinjen. Radešček in Koželj sta odšla domov, vojak za njima. Spotoma sta ga razorožila. Vzela sta mu puško, bombe, kapo, bluzo in čevlje. Drugi dan je vojak kot krivce pokazal Antona Bratkoviča iz Cerovega Loga, gospodarja Novaka in kajžarja Ignaca Znedaršiča iz Orehovice, ki o dogodku niso vedeli ničesar. Radešček in Koželj sta se takoj priključila Gorjanskemu bataljonu. Sredi julija 1942 je sodišče obsodilo Novaka in Znedaršiča na dosmrtno ječo, vojaku je dodelilo 6 let vojaškega zapor, Bratkovič pa je bil poslan v internacijo.

Prvo razorožitev pripadnika italijanskih oboroženih sil so 21. marca 1942 zvečer izvedli borci 2. čete Dolenjskega bataljona. V hiši Jožefe Ulaga v Novem mestu je stanoval poročnik 6. topniškega polka Giordano Cumar, goriški Slovenec,

ki je deloval med novomeško mladino, da bi jo vključil v italijanska športna društva. Zato so ga nameravali aretirati, toda bil je na obisku v Gorici. Iz sobe so mu odnesli puško-mitrailce, terljivo za pištolo, vojaške odede in šotorska krila ter nekaj živil.

Zaradi "sodelovanja s sovražnikom" je bil sredi oktobra 1942 aretiran vojak Giuseppe Cambedda iz postojanke v Radatovičih, doma iz vasi Irgoli na Sardiniji. Sredi februarja 1943 je bil obsojen na smrt in junija pomiloščen na 30 let ječe. Ob kapitulaciji Italije je bil izpuščen.

Eden od kazenskih procesov, ki je od januarja do decembra 1942, ko je bila izrečena sodba, potekal pred okrognim sodiščem v Ljubljani, je povezan z dogajanjem v dneh razpada Jugoslavije aprila 1941 v Novem mestu. Tedaj si je poročnik jugoslovanske vojske Ostoje Vokič iz vojaške blagajne nezakonito prilastil nad 10 milijonov dinarjev, kar je bila ogromna vsota, zaradi katere je v zaporu presedel dve leti. Po kapitulaciji Italije je odšel Vokič v partizane in še isto leto pri Šentjerneju padel.

In kakšna je bila usoda na visoke kazni obsojenih aktivistov OF in partizanov po kapitulaciji Italije? Del se jih je prebil na jug Italije k prodirajočim zaveznikom in naprej do partizanov, del so jih zajeli Nemci in jih odvedli v svoja taborišča, od koder so se, če so preživeli, vrnili po končani vojni. Le redkim se je uspelo prebiti na domove.

Zaplemba premoženja

Zaradi odhoda v partizane se je okupator maščeval nad družinskimi

člani. V letu 1942 je bila pogosta kazen odgon družinskih članov v internacijo, požig domačije in pred njim izropanje dobrin. Tako se je zgodilo Kajinovi družini iz Podklanca pri Vinici, potem ko sta šla brata Franc in Lojze v noči na 10. maj 1942 v partizane. Konec julija so družino odpeljali v internacijo in domačijo zažgali. Vse, kar je bilo uporabnega v hiši in gospodarskih poslopih, so Italijani odpeljali, medtem ko so živino zaplenili že prej.

Enako usodo je sredi avgusta 1942 doživela Šerceljeva družina iz Meniške vasi zaradi sina Antona (partizan Grog), ki so ga leta 1944 ubili domobranci v Ljubljani.

V drugi polovici leta 1942 so Italijani sklenili, da se zaplenjeno imetje partizanskih družin dodeli družinam padlih italijanskih vojakov, invalidom in drugim. V ta namen so ustanovili "Zavod za upravljanje, likvidacijo in dodeljevanje imovine, zaplenjene upornikom v Ljubljanski pokrajini". V korist omenjenega zavoda so junija 1943 zaplenili tudi vso premočno in nepremično imovino brez izjeme, last "upornika" Vinka Kosa iz Novega mesta, in eno četrtno vse premočne in nepremične imovine brez izjeme, last njegove matere Marije. Odločba je postala izvršna takoj.

Knjigarnar Vinko Kos, krščanski socialist, je bil član mestnega odbora OF Novo mesto do spomladi 1942, ko je postal član podokrognega odbora OF Šmarjeta. Italijanska vojska ga je ujela s skupino aktivistov OF v Beceletovi jami pri Zagradu. Vsi so bili po mučenju ustreljeni. Že v začetku avgusta 1942 so Kosovo družino, ženo z otroki, ma-

terjo in dvema sestrama, odpeljali v Italijo.

Zapora meje

Meja med Ljubljanskim pokrajino in nemškimi zasedbenim ozemljem južno od Save ter italijansko-hrvatska meja na Gorjancih in Kolpi je bila določena z državnimi pogodbami kmalu po razkrojanju slovenskega ozemlja. Kljub temu so razmejitvene komisije delovale še v letu 1942. Za določitev italijansko-hrvatske meje je italijanska centralna komisija ustanovila "Pokrajinsko komisijo za določitev italijansko-hrvatske meje" s sedežem na Reki. Predsedoval ji je general Lorenzo Mugnai. V njenem okviru je delovala 2. podkomisija, ki je reško-slovensko-hrvatsko mejo razdelila na tri odseke s sedežem na Sušaku, v Črnomlju in Novem mestu. Vodil jo je podpolkovnik Ferdinando Viterbo.

Na terenu je prihajalo le do nebi-stvenih mejnih popravkov; čeprav so si Nemci želeli Kostanjevico. Govorice o spremembi meje na tem območju niso poihitile vse do kapitulacije Italije. Najprej je bilo slišati, da bodo Italijani zasedli ozemlje do Krke, najvztrajnejši pa so trdili, da bodo Nemci zasedli Kostanjevico, kar se je takoj po kapitulaciji Italije tudi zgodilo. Podobno je bilo na trebanjskem območju, kjer se je govorilo, da bodo Nemci zopet zasedli ozemlje do Gomile. Za obično Radatoviči so Italijani ugotovili, da govorice o njeni priključitvi k Hrvatski razširja mladina, ki študira v Zagrebu.

ZA PIRANSKI ZALIV TUDI V BREŽICAH - "Zahtevamo, da vlada Republike Slovenije v pogajanjih z vlado Hrvaške na vsak način doseže takšno določitev meje na morju, da bo Sloveniji zagotovljen dostop do mednarodnih voda po lastnem morju in ohranitev celovitosti Piranskega zaliva znotraj meja Slovenije!" se je glasila zahteva, ki jo je mogoče na predlog Demokratske stranke podpisovati tudi v Brežicah pred stavbo občine. Od srede do sobote jim je uspelo zbrati 300 podpisov, podpisovanje pa je bilo mogoče tudi v tem tednu. Sicer pa zbiranje podpisov poteka po vseh slovenskih krajih, kjer so člani Demokratske stranke, petičijo, ki jo bo stranka naslovila na vlado, pa bo mogoče podpisati do jeseni. (Foto: T. G.)

ČRNOMALJSKO KULTURNO POLETJE - Z nastopom skupine Tolovaj Mataj, ki izvaja tradicionalno in folk revival glasbo, so se v atriju črnoma-ljskega gradu začele kulturne prireditve z naslovom Poletje v Črnomlju. Obiskovalce prireditve je pozdravil črnoma-ljski župan Andrej Fabjan, sicer pa je kulturno poletje otvoril predsednik državnega zbora dr. Janez Podobnik. V atriju gradu oz. v župnijski cerkvi se bodo do konca avgusta zvrstili še trije koncerti. (Foto: M. B.-J.)

VELIKODUŠNA POTEZA MARTINA STRELA - "Še se najdejo dobri ljudje," bi lahko dejali ob dogodku, ki se je zgodil zgodaj spomladi, svoj epilog pa doživel v teh dneh. Tamburaši Folklorne skupine Dragatuš so na enem svojih nastopov navezali stik z dolenskim ultramaratoncem Martinom Strelom in mu potožili, da imajo probleme z izposojenimi instrumenti. Martin se je odločil za nenavadno dejanje. Folklorni skupini Dragatuš se je odločil podariti svojo berdo, ki je ne uporablja več. Potrebna je bila manjšega popravila in te dni se je iz delavnice vrnila k dragatuškim tamburašem. Ob tej priložnosti se mu Folklorna skupina Dragatuš zahvaljuje za velikodušno potezo. Hkrati mu skupina čestita tudi za njegov novi podvig, saj mu je uspelo preplavati La Manche. Na sliki: Martin Strel in predstavniki dragatuških tamburašev ob predaji instrumenta pred Strelvim vikendom. (FS Dragatuš)

ČETRTE PODGORJANSKE KMEČKE IGRE - Krajanje krajevne skupnosti Orehovica so v počastitev praznika krajevne skupnosti Orehovica priredili četrte Podgorjanske kmečke igre. Igre so se odvijale na košenicah pri Miklavžu na Gorjancih. Sodelovalo je devet ekip iz devetih vasi v orehovški krajevni skupnosti. Igre so bile na temo spravila kmečkih pridelkov, od spravila sena do pobiranja krompirja in uganjanja količine vina v sodu. Igre je pripravila lanskoletna zmagovalna ekipa iz Cerovega Loga ob pomoči predsednika sveta KS Franca Hudoklina, Braneta Pence iz Dol. Mokrega Polja in vodij ostalih ekip. Tudi letos je zmagala ekipa iz Cerovega Loga, druga je bila ekipa Zapuž in tretja ekipa iz Pristave. V popoldanskem času je bil na nogometnem igrišču na košenici še nogometni turnir za pokal KS Orehovica in tudi tu je slavil Cerov Log - NK Miklavž. (Foto: M. Kočevar)

Za boljše življenje Romov

Društvo Rom je pričelo z enajstmesečnim projektom na zahtevnem področju socializacije Romov

NOVO MESTO - Društvo Rom je ta teden v sodelovanju z Evropsko unijo in Društvom za razvoj prostovoljnega in preventivnega dela Slovenije podpisalo pogodbo za enajstmesečni projekt na področju družbenih dejavnosti, ki bo temeljil na socializaciji romske družine.

Ker je od zadnjih raziskav o načinu življenja novomeških Romov preteklo že enajst let, se je Društvo Rom odločilo, da ga ponovno preveri. "Po letu 1986 se je v novomeškem romskem naselju Zabajak začela intenzivna stanovanjska gradnja. Veliko romskih družin, ki so še pred nedavnim bivalne v nemogočih razmerah, ima danes v zidanih hišah kar lepo urejene domove. Gre predvsem za mlade družine, ki se želijo odmakniti od tradicionalnega romskega načina življenja in se približati našemu. Z boljšimi bivalnimi razmerami so se spremenili tudi odnosi v družinah, zlasti v tistih z mladimi starši, ki so nekdanje obiskovali šolo oz. se zdaj udeležujejo različnih oblik izobraževanja. Naš namen je preveriti, v kakšni meri in kako je načrtno izobraževanje vplivalo na njihovo bivanje," pravi svetovalka na Mestni občini Novo mesto Marija Padovan.

V največjem novomeškem romskem naselju Zabajak stanuje trenutno 26 družin. Prevladujejo mlade družine s predšolskimi in šoloobveznimi otroki, ki so spremenile svoj tradicionalni način

življenja in se vključujejo v družbeno življenje. Starši so zaposleni, otroci obiskujejo šolo in se lahko doma v normalnih razmerah pripravljajo za pouk. V Zabajaku poteka letos gradnja treh novih hiš po sistemu javnih del. Gradi jih skupina osmih Romov pod vodstvom mentorja - zidarja. "Preden se romska družina vseli, jo je treba naučiti osnov bivanja, ji svetovati pri opremljenosti, nakupu in uporabi potrebnih aparatov, izbiri oblačil in podobno. Ravno zato bodo vzporedno z načrtovanim programom potekale tri delavnice, na katerih naj bi romskim družinam približali kakovosten način življenja. Tako bo občutek bivanja drugačen, prav tako pa tudi odnos do otrok. Podoben program smo izvajali že lani in so si ga ogledale razne komisije, med drugim tudi gostje iz tujine. Le tak način dela z Romi je ustvarjal in rodi uspehe," pravi Padovanova.

D. ŽAGAR

SKD na Koroškem

Na povabilo Enotne liste

V soboto, 27. julija, je vodstvo Slovenskih krščanskih demokratov na povabilo Enotne liste koroških Slovencev obiskalo Globasnico, kjer je bilo skupno delovno srečanje predstavnikov obeh strani.

Srečanja so se udeležili: predsednik SKD Lojze Peterle, podpredsednik Lojze Zupančič, predsednik sveta SKD Jože Zupančič, član izvršilnega odbora dr. Andrej Umek, glavna tajnica Hilda Tovšak ter predstavniki gostiteljev: predsednik Enotne liste Andrej Wakouning, podpredsednik NSKS Vladimir Smrtnik, zbornični svetnik Štefan Domelj in drugi. Srečanja pa se je udeležil tudi direktor inštituta za vzhodno in jugovzhodno Evropo v Ljubljani dr. Miro Polzer.

Andrej Wakouning in Lojze Peterle sta uvodoma izpostavila že tradicionalno dobre odnose med SKD in Enotno listo. Pogovarjali so se tudi o uspehu Enotne liste na lokalnih volitvah na Koroškem in prehodu SKD v opozicijo. Predstavniki SKD so ponovno podprli zahtevo po enotnem nastopu koroških Slovencev in manjšinskem mandatu. SKD bo še naprej podpirala gradnjo kulturnega doma v Pliberku. Obe strani pa si bosta prizadevali za krepitev enotnega slovenskega kulturnega in intelektualnega prostora in za podporo Republike Slovenije ustreznim manjšinskim institucijam.

OO SKD Novo mesto

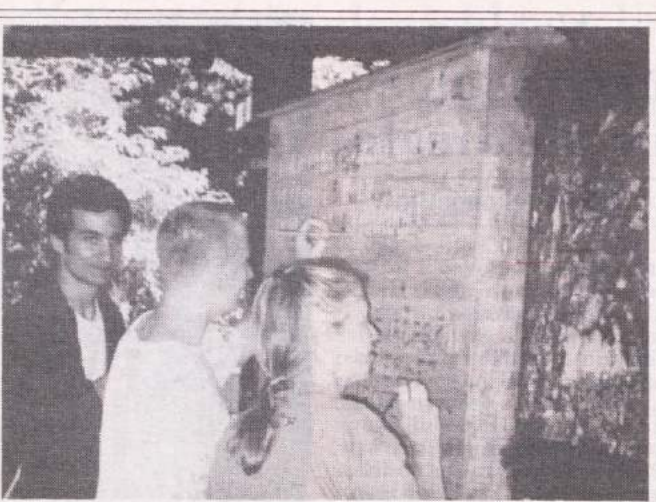
VABILO INVALIDOM

Društvo vojnih invalidov Dolenske organizira udeležbo članov na proslavi ob 14. tradicionalnem pohodu po delni trasi prenosa ranjenecov s Primorske in Gorenjske na Notranjsko, ki bo v četrtek, 30. avgusta 1997 ob 15. uri na Vojskem. Prevoz z avtobusom plača društvo, za prehrano in pijačo pa bo za udeležence poskrbljeno na sami prireditvi. Prijave za člane društva iz občin Novo mesto, Šentjernej, Škocjan in Trebnje sprejemamo vsak dan med 8. in 12. uro do 13. avgusta na telefon 325-111, kjer dobite tudi podrobnejše informacije. Prijave za člane društva Posavja in Bele krajine sprejemajo pododbori društva s tega področja. Prihod v Idrijo je med 9. in 11. uro, kjer je organiziran tudi ogled Idrije in okoliških znamenitosti. Povratek je predviden v večernih urah.

IO društva vojnih invalidov Dolenske

TABOR MLADIH GASILCEV NA GORJANCIH

ŠENTJERNEJ - Od včeraj pa vse do sobote bo na Gorjancih pri lovski koči orehovške lovške družine potekal Tabor mladih gasilcev, ki ga organizira šentjernejska občina in šentjernejsko gasilsko poveljstvo.

NA KRIZIŠČU EVROPE PRENAVLAJO

Evropsko križišče v Rutah

Rutarji so srutarji - Mednarodni delovni tabor bo pomagal obnovi območja Rut, kjer je 9 naselij

VELIKE LAŠČE - Rute so območje devetih vasi na območju občine Velike Lašče, ki se razprostirajo na območju z okoli 800 m nadmorske višine. Ljudje so tu nekdanje težko živeli. Sosedje Bločani so jih zato zmerjali: "Rutarji so srutarji!" Rutarji so jim vračali: "Bločani so na riti počeni," nakar se je razbesnel silovit pretep. Vendar bomo tokrat pisali o drugih rečeh, o mednarodnem delovnem taboru v Rutah.

Taborovodja Mitja Ravnikar iz Ljubljane in domačin Gašper Škulj sta povedala, da tabor organizira Center za uravnotežen razvoj Vitra iz Cerknice in sicer v okviru svojega projekta Dežela suhe robe, katerega glavni cilj je ponovna oživitvev podeželja. Vitra je lani organizirala podoben tabor na Mali Slevici v občini Velike Lašče, letos pa so se odločili za Rute. V taboru, ki bo trajal do 9. avgusta, dela dvanajst mladih iz raznih evropskih držav in tudi iz ZDA, največ pa jih je iz Slovenije. Organizator in vodja tabora je Bojan Žnidaršič, direktor Vitre.

Tabor je v Predgozdu, kjer so mladi udeleženci tabora tudi nastanjeni in sicer v nekdanji gozdni koči, pri kateri je križišče evropskih pešpoti E 6 (Baltik-Jadran) in E 7 (Atlantik-Črno morje). Ob začetku tabora še niso prispeli vsi udeleženci tabora, a so prvi že tako poprijeli za delo, da ga je zmanjkovalo. Prepleskali so table pod nadstreškom na križišču pešpoti, popravljali klopi in mize, obnavljali okoli 350 let staro kapelico v vasi Selo...

Vodja Mitja Ravnikar pravi, da jim zelo pomaga tudi župan občine Velike Lašče Milan Tekavec pa tudi ravnatelj osnovne šole Primož Trubar Velike Lašče Edi Zgonc. Med načrtovanimi deli je še ureditev parka pri križišču pešpoti, kjer bodo lahko tudi razne prireditve. Obnovili bodo popotniški bivač. Pri kraju Rupe bodo obnovili in očistili izvir. V Mačkovecu bodo uredili pot do spomenika in očistili njegovo okolico. Obeležili bodo veliko jelko. V Selu bodo uredili križišče s kapelico in okolico, uredili propadajoče korito idr.

"Cilj tabora je ponovno oživljanje teh krajev in to s pomočjo

domačinov," pravi Bojan Žnidaršič in dodaja, da so prizadevanja projekta usmerjena tudi v varstvo okolja in ekološke osveščenosti na podeželju, popularizaciji tradicije izdelave suhe robe in reševanje tistih zadev na podeželju, ki jih zanemarjajo za to zadoščeni, se pravi država in druge ustanove.

Hkrati s tem taborom sta na območju Rut potekala še dva tabora: mednarodni raziskovalni tabor (od 29. julija do 2. avgusta) in delavnica ustvarjalnega pisanja (od 1. do 3. avgusta). Prvega je organiziral BEST iz Ljubljane, na njem je bilo okoli 20 udeležencev, ki so pod vodstvom domačinov iz Lašče in okolice Edija Zgonca ter Manfreda Deterdinga obiskali kanjon Iške, obhodili del nekdanjega rimskega zidu in ga obnavljali, si ogledali izdelavo suhe robe itd. Za delavnico ustvarjalnega pisanja pa se je prijavilo deset mladih, starih od 15 do 20 let, ki so pod vodstvom starih novinarskih mačkov spoznavali zakonitosti novinarskega dela.

Silva Kraševac, ki vodi gostišče na križišču pešpoti (ki nosi oznako "Kmetija odprtih vrat"), je povedala, da je obisk kar precejšen, saj je bilo pred letom 1991 med obiskovalci-popotniki kar okoli 350 takih, ki so zahtevali žig, zdaj pa je takih le še okoli 50 do 60 na leto. Ta dom je bil včasih gozdarska kočica, zdaj pa je takorekoč občinska hiša. V njej je 9 ležišč, v bližnji brunarici so štiri ležišča, pa še senik je za rezervno. Popotniki dobe tu jedačo in pijačo.

Bojan Žnidaršič še pohvali dobro sodelovanje z občino Velike Lašče, ki naj bi bila za vzglad tudi drugim občinam in dodaja, da že zbirajo predloge za podobne taborove v naslednjem letu. Vabi tudi vse, da pridejo na ogled tabora na križišču Evrope, kjer bodo lahko med drugim tudi preverili in dopolnili svoje znanje tujih jezikov. Dobrodošel je vsak, še posebno tisti, ki bo po svojih močeh prispeval, da Rutarji ne bi bili nikoli več srutarji.

JOŽE PRIMC

VIDEOMEH V KAPELAH

KAPELE - V petek, 15. avgusta, ob 20. uri bo v Kapelah pod šotorom Videomeh, na katerem bodo nastopili Slovenski kvintet, ansambel Nika Zajca, Igor in zlati zvoki, ansambel Vinca Cverleeta, glasbena skupina Smrklje, humorista strašna Jožeta, prisluhnete lahko polkaokam, program pa bo povezoval Boris Kopitar. Vstopnice po tisoč tolarjev lahko kupite uro pred pričetkom.

OSIROMAŠENI "DOLENJC"

Nekaj zadnjih števil Dolenjskega lista je bilo siromašnih. Zato sem prepričana, da trenutno dela malo novinarjev, saj so drugi na zasluženem oddihu. No, saj ne smemo zameriti, ko pa je bil celo leto zelo aktiven in nas obveščal o vsem mogočem. V teh vročih poletnih dneh si je zaslužil malo počitka. Želim, da naš "Dolenjc", ko se novinarji vrnejo z dopusta, spet zaživi v stari obliki z raznimi novostmi in zanimivostmi.

E. L.

Ivan Vidmar

Pred kratkim smo se na trebanjskem pokopališču v velikem številu zadnjih poslovili od Ivana Vidmarja z Vina gorice pri Trebnjem. Kot dober in napreden vinogradnik je vsakemu rad priskočil na pomoč in nihče ni šel brez kozarčka dobrega vina mimo njegove zidanice. In ravno v vinogradu je umrl.

Rodil se je leta 1929 v vasi Češnjek pri Trebnjem v številni kmečki družini - 10 otrok, zato je moral še kot mlad fant poprijeti za vsako kmečko delo. Izučil se je za čevljarja, vendar se je zaposlil pri ljubljanski železnici. Na Vina gorici je pričel z gradnjo hiše in si iskal boljši zaslužek. Kasneje je delal kot skladiščnik. Leta 1958 se je poročil z Vero Ratajecz iz Lukovka, imata sina in hčerko, oba živita v Ljubljani. Ivanov dom je krasil zelo lepo urejen cvetlični in zelenjavni vrt. Večkrat je bil krvodajalec - dvajsetkrat je daroval kri. Vsem bo ostal v lepem spominu.

R. M.

I. Festival Brežice '97

VITEŠKA DVORANA
POSAVSKEGA MUZEJA BREŽICE

Sobota, 2. avgust 1997

ARONOVE VITEŠKE IGRE

Sobota, 2. avgust 1997, ob 21:00

BACHOVE KANTATE
Accademia Daniel Israel s solisti

DOLENJSKI LIST

Nedelja, 3. avgust 1997, ob 20:30

ZLATA DOBA ŠPANJE
Modus Vivendi (Izrael)

S prijazno podporo
Ministrstva za
zunanje zadeve
Države Izrael

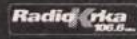
Torek, 5. avgust 1997, ob 20:30

BENETKE IN NEAPELJ IZ ČASA
POSILIKAVE VITEŠKE
DVORANE
La Scatola degli Aghi (Basel)

Četrtek, 7. avgust 1997, ob 20:30

MONTEVERDI IN NJEGOV
ČAS: NOVI STIL ZA
NASLEDNJA TRI STOLETJA
Suonare e Cantare (Pariz)

S prijazno podporo
Institut francoski

Sobota, 9. avgust 1997, ob 20:30

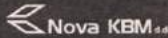
GLASBENI POSLADEK
SONCNEGA KRALJA
Musica ad Rhenum (Utrecht)

S prijazno podporo
Veleposlanstva
Kraljevine
Nizozemske

Nedelja, 10. avgust 1997, ob 20:30

STILE FANTASTICO V AVSTRIJI
IN NEMČIJI
Romanesca (London)

S prijazno podporo

Torek, 12. avgust 1997, ob 20:30

BACHOVA DRUŽINA
V JUŽNONEMŠKEM
KONTEKSTU
Musica Antiqua Köln

Četrtek, 14. avgust 1997, ob 20:30

JOHNNY COCK THY BEAVER -
ANGLEŠKA GLASBA 17. ST.
Z DVORA IN TAVERNE
The Dufay Collective (London)

S prijazno podporo

Sobota, 16. avgust 1997, ob 20:30

ONDAS DO MAR -
SREDNJEVEŠKA GLASBA
MEDITERANA
Ensemble Cantilena Antiqua
(Bologna)
DRUŽINA

FOLKLORNE PRIPOVEDI BELE KRAJINE

Zgodbe so se odvijale kot klobčič volne

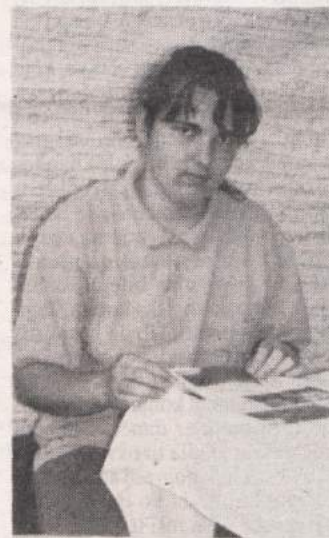
Bernardka Plavec z *Dobličke Gore* v *Beli krajini* je, četudi je končala šele 3. letnik črnomaljske gimnazije, že prava raziskovalka z izkušnjami, ki si jih je v preteklem šolskem letu nabrala pri pripravljani naloge o jeziku v *Beli krajini*. Dr. Marija Stanonik v *Ljubljani* namreč že več let izdaja v zbirki *"Glasovi o folklori in ljudskem izročilu"* knjige, v katerih daje največji poudarek jeziku. V teh delih je zajeta že skoraj vsa Slovenija, *Bela krajina* pa je še tako rekoč nepopisan list, zato dijaki črnomaljske gimnazije že vrsto let pripravljajo naloge o jeziku v *Beli krajini*.

Bernardka se je odločila, da razišče jezikovne značilnosti v Bistrici in njeni okolici in sicer s pomočjo različnih zgodb, bajk, smešnic, pripovedk, anekdot. "Ko sem začela z raziskovanjem, nisem mislila, da bo delo tako obširno, zlasti pa ne, da je bil na tem področju tako velik vpliv Kočevarjev. A kmalu se mi je zdelo, da odvijam klobčič volne, ki mu skoraj ni videti konca," pravi Plavec, ki je obiskala starejše ljudi na

Doblički Gori, Griču in v Bistrici. Njihove zgodbe govorijo tudi o Miklarjih, Bukovi Gori, Toplem Vrhu, Šeflarjih in Slabi Gorici, torej o vaseh, ki so bile med drugo svetovno vojno požgane in nikoli več obnovljene. Tako se je zbralo v njeni beležnici in na magnetofonskem traku kar devdeset zgodb, s pomočjo katerih je odkrivala posebnosti jezika. Ne le, da mnogih besed zlasti mladi danes ne uporabljajo več, ampak so jim tuje in jih ne razumejo. Zato je na koncu naloge pripravila kar enajst strani dolg slovar. Četudi so zgodbe, ki si jih je natančno beležila, stare tudi nekaj stoletij, saj so jih prenašali od ust do ust iz roda v rod, pa je iz njih moč ugotoviti način življenja njenih pripovedovalcev v njihovi mladosti, torej v prvi polovici 20. stoletja. Precej pa so spustili z vajeti tudi domišljijo, zato v pripovedkah pogosto nastopajo mitološka bitja. "Naloga posega v čase, ko se je način življenja močno razlikoval od današnjega. V čase torej, ko so otroci igrali "golf" s palicami, kamenčki in jamicami, ki so jih izvrtali, ko so skupaj hodili na pašo. Ko so skupaj romali v procesijah v Zagradec, na Bukovo Goro, Koprivnik in vsako nedeljo v kilometre oddaljeni Črnomelj. Danes si težko predstavljamo, da je bilo takrat največje razkošje bel kruh z rozinami ali vino z mešanih kruhom in sladkorjem," pove, kar je zvedela iz pripovedovanj Plavec.

Bernardka je s svojo raziskovalno nalogo pod mentorstvom profesorice Mire Kure pričela lanskega oktobra, zaključila pa jo je aprila letos, vendar jo jeseni čaka še zagovor na ljubljanski filozofski fakulteti. Ko prebira obsežno nalogo, ki ima kar 85 strani, se ustavi ob zgodbah, ki so ji še posebej pri srecu.

Zgodbe, ki jih je seveda zapisala v narečju, tako kot jih je povedala osem pripovedovalcev, je razdelila na zabavne, ljudske recepte, razbojniške, neverjetne in vsakdanje zgodbe. Najprej se ustavi pri zgodbah, ki pripoveduje, kako se ni bilo dobro zameriti mladim fantom. Ko je nekoč možakar spodil s češnje nekaj fantov, so mu jo ti ponoči zagodli: na vrata so mu privezali lestve, na vrh

Bernardka Plavec

strehe pa so mu zvelkli kar cel voz. Ljudje so si ob zdravstvenih težavah velikokrat pomagali sami z zdravilnimi rastlinami. Tako so nastali številni ljudski recepti. Eden izmed njih pravi, da morajo, če piči kravo kača, mesto pika namazati s čebulo in jedilnim oljem in "polej tisto projde" in

žival ne pogine. Za kočevske zgodbe je značilno, da pogosto omenjajo razbojničke. Največkrat nastopajo miklarški razbojnik ali hajduki, katerih voditelj sta bila Brause in Roše. "Veliko je tudi mističnih zgodb. Tako kot sedaj gledamo grozljivke na televiziji, so si včasih pripovedovali grozljive zgodbe. Bolj ko so bile strah zbujajoče, zanimivejše so bile za poslušalce. Zanimivo je, da so bili ljudje prepričani, da je vse, kar si pripovedujejo, res," pravi Plavec. Zanj pa sta najbolj zanimivi zgodbi "O Hanzelnu" in "Kam ču det", saj je obe moč najti v umetnem, ne pa v ljudskem slovstvu in sicer prvo v Burgerjevi Lenori, drugo pa v Aškerčevem Mejniku. Po avtoričinih besedah gre za enak, le nekoliko prirjen motiv, izključeno pa je, da bi ljudje ti dve zgodbi prej prebrali in si ju potem pripovedovali. "Ker vse tovrstne zanimivosti še niso obdelane in tudi zato, ker sem dokazala, da si ta nikoli posebne pozornosti deležni del Bele krajine to vsekakor zasluži, upam, da bo moje delo v teh krajih še kdo nadaljeval," pravi mlada raziskovalka Bernardka Plavec. MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Krka ostaja najlepša reka

Z raftingom od Zagradca do Žužemberka skupaj z Emilom Glavičem iz Kajak kanu kluba Žužemberk

PRAPREČE PRI ŽUŽEMBERKU - Kajak kanu klub Žužemberk deluje že 12 let in se ukvarja z raftanjem, kajakaštvom, kanujstvom, lokostrelstvom in jadrnim padalstvom. Emil Glavič, ki vodi ta klub, je znan kot velik ljubitelj narave. Sredi tedna sem se mu pridružila pri spustu z raftingom po reki Krki od Zagradca do Žužemberka. Emil pozna vsak kotiček narave, od gnezd, ki jih je pokazal, do velike jame. Pozna tudi zgodovino, spominja se še starih mlinov, ki so nekoč delovali. "Voda je mogočna in jo je treba spoštovati. Jaz jo," pri-

poveduje med spustom. Spomladi vsako leto v klubu izvedejo očiščevalno akcijo. Krka v zgornjem delu še vedno zasluži ime dolenske lepote in veliko k temu pripomore tudi klub. Kajak kanu klub Žužemberk šteje 36 članov. Delujejo predvsem z mladimi in osnovni šoli. Za njih spomladi in jeseni pripravijo začetne tečaje jadrnega padalstva ter lokostrelstva, marca, ko je voda dovolj globoka, pa zapljujejo po Krki. Vsako leto organizirajo tudi Turistično mednarodno kajak kanu raft prireditve. A. JERNEJČIČ

POLICIJSKI AKCIJI OB ROB

Ko sem v Dolenjskem listu bral, da so policisti tudi začasno odvzemali motorje, sem se odločil, da napišem, kako sta postopala policista z mojim sinom, saj od strahu ni ustavil motorja, ko ga je ustavil policist. Policista sta šla za njim in ko je padel z motorja, so s strani policista sledili nečloveški udarci, da pa fant ne bi vstal, mu je policist nastavljal pištolo na glavo, kakor da je kakšen kriminallec in še izjavil, da ima srečo, da ga niso ustavili prometni policisti, saj da bi od njih še bolj dobil. Vem, da je potreben tiste, ki se vozijo z nerregistriranim motorjem in brez izpita, kaznovati, gotovo pa ne na tak način, policist Damjan! Upam, da se boste nekoč tudi vi kot oče postavili v mojo kožo, čeprav vem, da boste ta dogodek zanikali! ANTON PALČIČ Kostanjevica

Šolarjem posvetili 35 let

Zaslužen pokoj za Dorico Nahtigal in Marijo Legan

DORICA NAHTIGAL iz Žužemberka je svojo učiteljsko pot začela na OŠ Prevolje, nato pa je ostala leta poučevala otroke na OŠ Žužemberk. Učila je predvsem šolarje v petem razredu in sicer spoznavanje narave, spoznavanje družbe in matematiko. Otrke ima, kot je večkrat dejala, zelo rada in ima lepe spomine nanje. "Z njimi nisem imela težav, pomembno pa je vzpostaviti pravi odnos. Treba jih je vzpodbujati in usklajevati slabše in boljše učence," je dejala Dorica. Že med šolskim letom se je pripravljala na upokojitev, ki jo je dočakala po 35 letih dela z otroki, na katere bo

ohranila lep spomin. MARIJA LEGAN je prišla učiti v Suho krajino iz Ljubljane zaradi štipendije. Najprej je poučevala na sedanji podružnični šoli Ajdovec, potem pa vrsto let na podružnični šoli Dvor, kjer je bila dolgo vodja te šole. Čeprav se je v začetku želela vrniti v Ljubljano, je kasneje zaradi potrebe ostala na Dvoru, se poročila in v tem kraju živi še danes. Poučevala je predvsem drugi razred. Vodila je veliko krožkov, v zadnjih letih tudi šolsko knjižnico. Po 35 letih dela s šolarji se je upokojila. Sedaj bo več časa posvetila vnukinjama. A. J.

Telekom Slovenije nam je spet zaupal trženje oglasov v telefonskih imenikih. Za svetovanje strankam na področju celotne Dolenjske, Notranjske in Bele krajine, predvsem pa Semiča, Črnomlja, Žužemberka in Brežic iščemo

DINAMIČNE ZUNANJE SODELAVCE

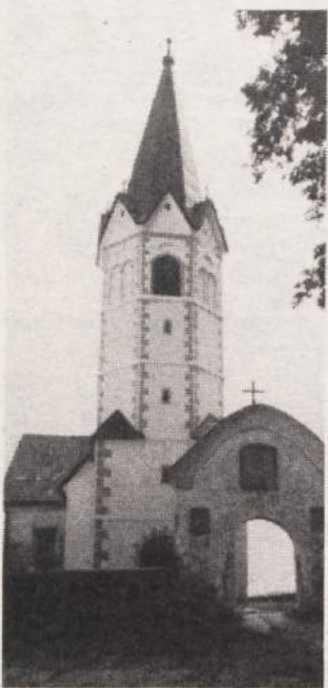
Vse, ki si želite pestrega dela z možnostjo dobrega zaslužka, vabimo, da pošljete svoje prijave na:

SZT d.o.o. LJUBLJANA

SZT, d.o.o., Ljubljana, Cesta v Kleče 12, 1000 Ljubljana.
Za podrobnejše informacije pokličite na tel. 061/159-21-06.

Hudičevka na vozu in cerkev na hribu

Trebeljanski hribi so ena najprijetnejših dolenskih pokrajin, kjer se oko spočije na zelenih gozdovih, z vsakega hriba pa je lep razgled daleč naokoli. Blečji Vrh je še posebej zanimiv, pa ne le zato, ker se tudi od tam daleč vidi, ampak zato, ker

KAJ PRAVILEGENDA? - Cerkev sv. Antona Padovanskega na Blečjem Vrhu

je s cerkvijo in dvema stoletnima lipama viden in po tem prepoznaven daleč naokoli, na kar so domačini zelo ponosni. Življenje ljudi v teh krajih se je v zadnjih desetletjih močno spremenilo na bolje, še vedno pa je trdo, saj hribovska zemlja vloženi trud bolj skromno vrača kot ravninska.

Na Blečji Vrh se pride z mokronoške oz. trebeljanske smeri. Najprej pot pripelje do Drečjega Vrha, še naprej pa do Blečjega Vrha, to sta imeni vasi, ki ju mnogi zamenjujejo. Domačini pa pojasnijo, da je Drečji Vrh vas zase, Blečji Vrh pa se reče kraju, kjer stoji cerkev, hiše okrog nje pa sodijo pod Jelševac, vas, ki je zelo raztegnjena.

Na Jelševcu, vendar kar precej nižje od cerkve, živijo Grabnarjevi. Na kmetiji gospodarji 56-letni Jože, ki je bil tu rojen, očeta pa je izgubil, ko mu je bilo komaj 4 leta. 10. maja 1945, dan po koncu vojne, so ga, ko se je vračal domov, v Lanknici ubili in vsega razrezali. Mama je ostala sama s petimi majhnimi otroki. "Kasneje so mami sicer prišli povedat, da je bil oče ubit po krivem, vendar ga to ni moglo več povrniti," pove Jože.

Po vojni je bil boj za preživetje prav tako trd, obvezne oddaje so te že tako revne ljudi še dodatno izčrpavale. Tisti, ki se jih spominjajo, tega nikoli ne pozabijo povedati. Jože je prišel iz vojske leta 1963, in takrat do njihove domačije ni bilo prave poti, ampak le kolovoz. Prvi motor, ki si ga je kupil, je moral puščati na Blečjem Vrhu in jo od tam peš mahiniti proti domu. Potem so vaščani skoraj kilometer in pol ceste razširili s svojimi rokami, sedaj pa imajo že nekaj let asfalt, od konca 80-ih let

pa tudi telefon.

Jože Grabnar je leto po odsluženju vojaščini postavil skedenj, kasneje pa še hišo. "Hribovska kmetija ni nikoli veliko dajala, zato sem hodil naokrog tesarit, da sem zaslužil kakšen dinar za gradnjo," pove in še doda, da si je s tem delom uničil roke. Z ženo Anico sta v zakonu veliko ustvarila, rodile so se jima tudi tri hčerke, ki so danes že skoraj pri svojem kruhu, in pred sedmimi leti še sin Jože, ki ga imajo vsi zelo radi. Čeprav se nikoli ne ve, kaj je zapisano v usodi, bo Joško verjetno Grabnarjevo kmetijo vodil naprej in tako kot njegov oče in stari oče vztrajal na tej težki, a vendar lepi zemlji. "Prodamo nekaj lesa pa kakega teleta, vendar je vse težje, komaj zberemo za položnice, samo za kmečko zavarovanje moram odšteti po 17 tisočakov na mesec, kje je pa še vse drugo. Prej smo oddajali mleko, sedaj ga že dve leti ne več, ker se ne izplača, zato z mlekom raje hranimo mlade teličke, ko so večji, pa jih prodamo naprej za pitanje," pripoveduje Jože.

SKRBITA ZA CERKEV - Jože in Veronika Brajer z Blečjega Vrha

Legenda o cerkvi

Na Blečjem Vrhu, kjer skoraj vedno vleče veter, stoji cerkev sv. Antona Padovanskega, ob njej pa rasteta veliki, košati stari lipi. Legenda o postavitvi te cerkve, ki je še vedno živa med ljudmi, pravi, da se je pred davnimi leti tod mimo z vozom peljal čreteški grof Lambergar, ki je bil daleč naokoli znan kot ženskar, in srečal žensko, ki ga je prosila, če se lahko pelje z njim. Vzel jo je na voz in pogled mu je obstal na njenih nogah, ki pa niso bile človeške noge, ampak konjska kopita. Tega se je tako prestrašil, da je spustil bič in rekel ženski, naj ga gre pobrat. Ko je stopila z voza, pa je na vso moč pognal konja. Pogledal je proti hribu, kjer danes stoji cerkev, takrat je bila tu okrog Čreteška hosta in vinogradi s hrami, in se zaobljubil, da bo dal sezidati cerkev, če se le reši te hudičevke. Legenda ve še povedati, da te obljube ni izpolnil on, ampak šele naslednji rodovi po njegovem naročilu. To je tudi ena redkih, če ne edina cerkev pri nas, ki ima v notranjosti le svetnike in niti ene svetnice. Pravijo, da se je tako zaobljubil grof Lambergar.

Cerkev so baje gradili Primorci, prvič pa je omenjena leta 1526, sprva je bila posvečena sv. Pavlu.

V 18. stoletju so cerkev barokizirali in na novo opremili. V knjigi Franceta Režuna Naši kraji je zapisano, da je cerkev s stenskimi slikami v stranski kapeli ter oltarnimi podobami in drugimi slikami podobarja Antona Postla prava galerija. V tej cerkvi so zanimive tudi orgle, katerih zunanji videz izdaja domačega mojstra samouka, saj je omara pobarvana kot pristna kmečka skrinja. Strokovnjaki pravijo, da so še bolj zanimive orgle same, saj je mojster nekje iz srede 19. stoletja očitno kopiral orgle nekega klasicističnega mojstra.

Prestrašene učiteljice

Brajerjeva domačija, kjer živita Jože in Veronika ter njun sin z družino, stoji poleg cerkve in, kot je povedal Jože, ki je tu rojen, je bil mežnar tudi njegov oče. Poleg tega je bil Jožetov oče tudi organist in takrat so orgle na Blečjem Vrhu večkrat pele. Sedaj so že lep čas tiho, menda je pokvarjen meh, pa tudi daleč naokrog ni nobenega organista. Brajerjeva, ki skrbita za cerkev, sta povedala, da imajo mašo le za večje praznike, junija, na Antonovo, pa je žegnanje. Lani so krajani obnovili zvonik, za kar so gospodinjstva bližnjih vasi prispevala po 15 tisočakov, radi pa bi obnovili tudi zunanjsčino cerkve, vendar je spomeniško varstvo poseg odsvetovalo, ker je prej potrebno ugotoviti cerkvene temelje. Veronika je povedala, da je njihov zvon požegnan proti hudi uri in če se pripravlja k nevihti, zvonjenje vedno prežene točo.

"Tudi mi bi radi ometali hišo, pa nam tega ne dovoli spomeniško varstvo," je povedala Brajerjeva. Stara in mogočna hiša, zidana s kamnom, je lepa taka, kakršna je, predvsem za ljudi, ki prihajajo od drugod; zanimiva pa je tudi njena zgodovina. Pred mnogimi desetletji jo je postavil možak, ki je hotel tu odpreti gostilno, vendar je potem, ko jo je

BODOČI GOSPODAR? - Jože Grabnar z Jelševca skupaj s sinom Jožkom

zgradil, to misel opustil. Sosedu, s katerim je bil v sporu, je zagrozil, da bo zgradil tako veliko hišo, da on iz svoje hiše ne bo videl na uro. In tako je tudi naredil.

Brajerjeva Veronika, prej Klemenčičeva, se je na Blečji Vrh poročila pred 47 leti. Njena starša sta delala na hmeljniški žagi pri Mirni vasi, oče je bil njen zdajni

žagar. Veronika se je leta 1940 učila kuhati pri Zajčevih na Bistrici pri Mokronogu, potem delala nekaj časa na žagi pri Zakrajšku, pa pri Karlovških v Šmarjeti. 13 let pa je kuhala za šolo. Na Blečjem Vrhu je bila v cerkveni hiši, kot mežnariji rečejo domačini, po vojni popolna osemletka. "Vsak drug dan sem spekla po 4 hlebce kruha za malico, vodo pa smo morali nositi s studenca, naj je bil dež ali sneg, dokler ni bil narejen vodnjak. To je bilo zelo naporno, najhuje pa je to, da mi teh 13 let ni tekla delovna doba, ker me ravnatelj ni prijavil in plačeval prispevkov," je potarnala Veronika.

Povedala je še, kako nesrečne so bile mlade učiteljice, ki so jih po vojni poslali na ravnost z učiteljskega poučevanja v odročne kraje, kot je bil Blečji Vrh. Ko so videle cerkveno hišo in prostor, kje bodo spale, jim je šlo na jok. Prestrašene so bile, saj so mislile, da je bila tam včasih mrtvašnica. Veronika jih je morala potolažiti, na koncu pa je bilo tudi učiteljicam prijetno med vaščani.

Takrat je šolo obiskovalo po 57 otrok, danes, ko imajo lepo šolsko stavbo, ki so jo pred četrto stoletja na Jelševcu zgradili krajani s samopriskevkom, šole nimajo več, ukini so jo že pred desetimi leti. Mokronoška Iskra je obljubljala, da bo v njej odprla obrat, kar pa se ni nikoli zgodilo.

Med vojno ob zvonova

Na Drečjem Vrhu živi 84-letni Alojz Sinur, ki zna povedati, kako je med prvo svetovno vojno cerkev na Blečjem Vrhu ostala brez zvonov. Odpeljali so ju in ju prepilili v topove. Sicer pa se zelo živo spominja, kako so gradili cesto v vasi, kako težko je bilo življenje med vojno in po vojni, ko so

• V krajevni skupnosti Trebelno, kamor sodijo tudi Blečji ter Drečji Vrh in Jelševac, je 24 vasi. Predsednik krajevne skupnosti Jože Škrjanec iz Čuznje vasi pove, da se ljudje tukaj ukvarjajo predvsem s kmetijstvom, nekaj z obrtjo, v teh hudih gospodarskih časih pa so mnogi ostali brez službe. V zadnjem desetletju je krajevna skupnost zelo napredovala, zlasti kar zadeva komunalno opremljenost, še vedno pa so ceste, ki čakajo na asfaltiranje, počasi po treba obnavljati tudi že asfaltirane. Življenje po trebeljanskih hribih in dolinah se je izboljšalo, še vedno pa so to odmaknjeni kraji, ki pa imajo za mnoge prav zaradi tega še posebno draž in lepoto.

nekateri mladi za vedno odšli. Danes mladi spet ostajajo doma, ker je življenje v mestu negotovo, še predvsem za tiste brez službe ali z nizko plačo. Iz vasi se več ljudi vozi na delo, mladi pa v šolo. Na Trebelnem je 4-razredna šola, v višje razrede pa otroci hodijo v Mokronog. Vnuk Alojza Sinurja, prav tako Alojz, je pravkar končal osemletko in bo v jeseni nadaljeval šolanje na novomeški gimnaziji. Njegova sestra Beti študira v Ljubljani ekonomijo, brat Franci pa gradbeništvo. Starša sta zaposlena, popoldan pa seveda delajo še doma na kmetiji.

JOŽICA DORNIŽ

PRGIŠČE MISLI

- Uničenje kakega jezika je hkrati uničenje intelektualne, politične in gospodarske moči naroda pa tudi deformacija intelektualne moči naroda, ki podjamrlja. L. Weisner
- Literatura je vredna toliko, kolikor je vreden pisatelj. Čim večji je človek, tem resničnejša je njegova literatura. L. Kovačič
- Za potovanje v prihodnost niso potrebne široke poti, pač pa široka obzorja. L. Manojlovič
- Diktator je močan le, kadar so drugi ustrahovani. E. Kocbek
- Brez iluzij ni več mogoče živeti, zakaj iluzije so naša edina moč v tem pokvarjenem, zločinskem in nasilniškem svetu. B. Ših

NAŠE KORENINE

Rada bi bila "trahomska sestra"

Vse skupaj je bilo tako, da bi normalen človek zaprl oči, si zatisnil ušesa in pobegnil nekam daleč stran. Bila je vojna. Vojaščina v mestu se je menjavala, v metliškem zdravstvenem domu pa je bilo vse manj zdravnikov in zdravil. Marica Omerzel je bila tam zdravniška sestra in dlje je vojna trajala, z bolj zahtevnimi stvarmi se je morala spoprijemati. Vojna je pomenila kri, iznakažena telesa. Trpečim je bilo treba pomagati, ne glede na to v kateri uniformi so bili. Potem so bili tu še otroci, nedolžne, nezavedne žrtve vojne. Marica ni smela pokazati sočutja, ne negotovosti in strahu. Kadar so prišli ljudje do nje, so prišli po pomoč in Marica je bila tam zato, da bi pomagala.

Tako je bilo tudi tistega dne na začetku petinštiridesetega. Kdaj natančno, se Marica ne spominja, zagotovo pa pred veliko nemško ofenzivo v Belo krajino, v kateri so Čerkezi požgali metliški zdravstveni dom, ki je bil v zgornjem nadstropju nekdanje občine. Takrat je Marica pred ognjem in Čerkezi rešila najvrednejše medicinske instrumente tako, da jih je zakopala v kup premoga v kleti. Takrat Čerkezi instrumentov niso našli, so pa odpeljali s sabo Maričin bicikel, ki si ga je kupila za lasten denar.

Tistega dne na začetku petinštiridesetega se je pred zdravstvenim domom ustavil kmečki voz in z njega so dvignili in okrvavljene rjuhe zavito deško telo. Deček se je zvijal v bolečinah in hlipal. Spremljevalci so povedali, da se je mali igral, potem je pa nenadoma počilo. Marica je na hitro pregledala obraz in prizadete oči, potem pa velela: "Slecimo ga, da bomo videli, če je dobil poškodbe tudi drugod po telesu!" Močne roke so dvignile dečka in Marica je pričela slačiti okrvavljene kose obleke. Suknjič in srajco, zatem še hlače. Že jih je napol slekla, ko se je nekaj trdega zvalilo iz hlačnega žepa, padlo na mizo, od tam na tla in se zavalilo na sredno sobo. Vsi so obstali od groze. Vedeli so, kaj to je. Deček je imel v hlačnem žepu še eno bombo, ki pa ob padcu k sreči ni eksplodirala. Previdno so jo odstranili iz prostora in Marica se je lahko spet posvetila svojemu delu.

To je le ena od zgodb iz dolgega življenja Omerzelove Marice iz Melike. Zdaj je stara več kot petinosemdeset let. Jubilej

je praznovala kmalu po kresu, čestitat pa so ji prišle tudi njene sestre Rozina, Jožica in Terezija. Še sedaj, ko sediva v njeni hiši na Vejarju v Metliki, je pred njo na mizi okusno pecivo, ki so ga takrat prinesle svoji starejši sestri v dar. Marica je bila namreč druga v vrsti petnajstih otrok, ki so se rodili cestnemu nadzorniku Jožetu Ciganu in njegovi ženi Tereziji. To je bilo celo za tiste čase okoli prve svetovne vojne veliko, a v Ciganovi družini za obilico otroških rok dela ni zmanjkalo, saj so imeli doma kmetijo. Tudi Marica je zrasla ob kmečkem delu, ko pa se je bilo treba po končanem osnovnem šolanju v Dolnji Lendavi odločiti, kaj potem početi v življenju, za Marico odločitev ni bila težka: "Jaz bom trahomska sestra," je sklenila. V krajih okoli Mure je v tistih časih zelo pogosto razsajala očesna bolezen trahom, in za boj z njo je bilo potrebno izurjeno medicinsko osebje.

Tako je Marica prišla na medicinsko šolo v Ljubljano, a njena namera, da postane trahomska sestra, se ni uresničila. Od banke uprave je pisalo se je leto 1932, dobila dekret, naj se zgleda v Metliki, kjer je medicinska sestra bolj potrebna. Na zemljevidu si je Marica ogledala, kje Metlika pravzaprav je in se odpravila na pot. Tako je postala Belokranjka, ljudje so jo radi sprejeli medse, kajti spretna in izurjene roke, ki so bile vajene pomagati v vsakršnih težavah, so bile dobrodošle povsod. Sestra je morala na pot v vsakem vremenu, v vsakem letnem času. "Z biciklom sem se pripeljala do vnožja Žumberka, potem sem pa grizla kolena v hrib," se spominja tistih časov Marica. Še sedaj, ko je semanji dan v Metliki, jo starejši ljudje prepoznavajo in pozdravljajo.

Marsikaj se je v teh letih spremenilo. Marica se je leta 1935 poročila z metliškim trgovcem Slavkom Omerzelom. Rodilo se jima je šest otrok, od teh jih je živih še pet. Družina je živela skromno in v času bivanja se je kar šestkrat selila, dokler si nista tako rekoč z lastnimi rokami zgradila hišo na Vejarju. Zdaj Slavko že zdavnaj počiva na pokopališču pri svetem Roku, Marica pa preživlja jesenske dni v družbi devetih vnukov in šestih pravnukov, ki so sad njenega zakona.

TONE JAKŠE

TRI SINURJEVE GENERACIJE - Od leve proti desni sedijo mama Alojzija, hči Beti, sin Alojz ml., oče Alojz, stari oče Alojz in stara mama Franciška.

Is Tadinovih kopicikov

- Jezen le na nepilce - Sam krčmar ne bo nagovarjal pivcev, da gredo ali smejo kavšati domače punice, ali če jih kavšajo, ne bo hud - ima že izgovor, jezil se bo le, če pride k njim kak nepilec.
- Naš cesar bo vse užugal - Jez pravim, če zdaj zmagujejo tudi Prajsi in hudiči in vrage, da bo naš cesar na zadnje le vse užugal. To tudi mora biti, on je prave krščanske vere in ta bo ostala do konca sveta in on edini jo brani in zato ga bo branil tudi bog.
- Naprej z zvezami - Kdor nima protekcije nas eden, ne opravi nič - vse forme potem le po postavi - postava pa le tistega priporoča, ki je v "formerkungu", če ga pohvali forsteer - in če n.p.r. ni imel, ako je bil soldat, nobene regimentštrof - če pa ima človek prijatelja gor na višem mestu, pa se pride naprej tudi brez postave.

Poezija kot zdravilo za dušo

V nasprotju z nekaterimi poznavalci pesniškega ustvarjanja, ki za poezijo 27-letne pesnice Romane Novak iz Kočevja pravijo, da je mračna in na trenutke celo morbidna, avtorica meni, da je "polna življenja, vendar občutenega na njej svojstven način". Mračnjaštva v svojih zgodnjih delih ne zanika, meni pa, da ga je z najnovejšo pesniško zbirko *Destrukcije*, ki je izšla novembra lani pri društvu Apokalipsa, presegla. Če nekateri zato sedaj za njeno poezijo pravijo, da jo uporablja kot terapijo, jim ne oporeka.

"Čeprav sem pisala pesmi, odkar pomnim, sem šele v srednji šoli začela na sebe gledati kot na nekoga, ki pesni," pravi Romana in dodaja, da pa je kljub temu svojo prvo pesniško zbirko izdala povsem po naključju. "V četrtem letniku sem hotela prijateljici za rojstni dan podariti nekaj posebnega. Odločila sem se, da ji bom dala svoje pesmi," se spominja Romana, ki je zato svoje pesmi prvič uredila in jih - tudi prvič - dala nekemu prebrati. To je bila njena profesorica slovenščine Meta Prelesnik, ki pa je Romano prepričala, da bi bilo škoda, da bi svoje pesmi podarila samo prijateljici. Tako ji je gimnazija pomagala, da je še istega leta,

1989, izdala svojo prvo pesniško zbirko, ki ji je Romana nadela naslov *Medvmesje*.

Da bi poudarila drugačnost umetniškega ustvarjanja v značilnem kočevskem okolju in odstopanje od splošno sprejetih pesniških vzorcev, si je Romana besedo za poimenovanje svoje prve zbirke pesmi izmislila. "Kočevska pokrajina je nekaj posebnega in je ni možno nikamor uvrstiti, prav tako pa so tudi moje pesmi neobičajne. Da bi to izrazila v samo eni besedi, mi je prišla na misel beseda "medvmesje", ki pa je naš jezik ne pozna," pojasnjuje Romana. "Bralcu so moje pesmi bodisi všeč in jih nato vedno znova rad prebira, ali pa jih zavrne že takoj ob prvem stiku. Vmesne možnosti ni," pravi Romana.

Na enak odziv bralcev sta naleteli tudi njeni zbirki pesmi *Sence skritih prikazni*, ki je izšla leta 1994 pri Dolenjski založbi v Novem mestu in novembra lani izdane *Destrukcije*. Tudi tu je namreč močno občutili drugačnost, ki jo skozi svoja občutenja in razmišljanja o življenju in smrti, odnosih med ljudmi, prijateljstvu in ljubezni, vnaša Romana v svoje pesmi. Povsod je namreč občutili "isti duh" in isti motiv "razčiščevanja s preteklostjo", ki daje njeni poe-

Romana Novak

ziji terapevtske razsežnosti. To še posebno velja za njeno zadnjo zbirko, ki pa se od predhodnih dveh razlikuje po tem, da v celoti gledano odraža avtoričin spremenjen pogled na življenje - sedaj kot na nekaj lepega in dragocenega, kar je za vsako ceno potrebno ohraniti. Pred petimi leti je namreč Romana doživela hudo prometno nesrečo, ki jo je "naučila" ceniti življenje. Njene pesmi zato sedaj niso več tako mračne. Še več! Nova pesniška zbirka bo verjetno pomenila preobrat v njenem pesništvu.

Svetla prihodnost

Razpeta med časom, ki ji ga vedno primanjkuje, nenazadnje tudi zato, ker je zaposlena v Ljubljani, ter kočevskimi ljudmi, ki Romano sprejemajo takšno, kakršna je v popolnosti, danes na prihodnost gleda veliko bolj optimistično kot pred leti. Čeprav svoje pesmi večkrat piše kot moški, ker, kot pravi, "tako lažje izpove določene stvari, ki jih sicer občuti kot ženska", še zdaleč ni feministka in sprta z moškim svetom. S sodelovanjem pri "poeziji po pošti", ki se je v zadnjih treh letih iz Ljubljane razširila po vsej Evropi, si je pridobila tudi nekaj novih prijateljev. Med njimi tudi pesnika Franka Bušiča iz Splita, s katerim si skozi pesmi izmenjuje vprašanja in odgovore že pol leta. "Gre za erotične pesmi in ker se v tem trenutku največ ukvarjam prav s takšnimi pesmimi, se zna zgoditi, da bo moja nova pesniška zbirka erotično obarvana," pravi o svojih načrtih Romana. Lahko pa bo seveda tudi nekaj povsem drugega! Rada bi namreč pisala tudi o "najbolj lepi in čisti ljubezni", kot pravi Romana ljubezni, ki jo občutijo starši do svojih otrok in otroci do staršev, najstniki, ko se prvič zaljubijo in ljudje, ki so že krepko v zadnjem življenjskem obdobju.

MOJCA LESKOVŠEK-SVETE

Kako je Štembur zdravil raka

Kandijski birt Josip Zurr-Štembur (1861-1930), ki je bil tudi več desetletij župan največje slovenske občine Šmihel-Stopiče in poslanec v deželnem zboru, ni bil samo znana osebnost tistega časa, ampak je tudi bil vedno pripravljen na šalo. Njegova sodobnika Josip Windischer in otoški Franc Bojanc sta bila ravno prava partnerja.

Kako je Štembur zdravil raka

Gost Josipa Zurrca-Štemburja je tožil, da ima velike težave z želodcem in da se boji za življenje. Birtu je omenil, da ima morda raka.

Iznajdljivi oštr se je hitro znašel. Potolažil ga je, da to on lahko pozdravi. Gosta je zanimalo kako.

Štembur mu je prinesel večjo steklenico čudežnega zdravila in mu svetoval: "Vsako jutro na teče spij kozarec te tekočine, pa boš videl, da bo kmalu pomagalo!"

Čez nekaj dni je gost spet bil v Štemburjevi gostilni, tokrat čisto drugačne volje. Gostilničar ga je vprašal: "No, France, ti je zdaj kaj bolje?"

Gost odgovori: "Verjameš, da mi je kar nekam odleglo. Nič več me ne krotoviči po trebuhu."

Štembur se zasmeje na vsa usta, hkrati pa pripomi: "Če je ta voda iz Krke leta 1882 uničila vse rake, ni hudič, da ne bi tudi enega tvojega!"

Kmalu boš postal bik!

Obrotniki, posebno mesarji, so v času med obema vojnama radi na glas ponujali svoje izdelke, kar velja tudi za znanega novomeškega hotelirja in mesarja Josipa Windischerja.

Josip Zurr-Štembur, župan tedanje občine Šmihel-Stopiče in gostilničar iz Kandije, je bil ravno tako kot Windischer znan šaljivec. Kot gostilničar je meso vedno kupoval pri sosedu in soimenjaku Windischerju, pa čeprav sta se šikala na vseh koncih in krajih. Nekega dne se je Štembur podal v Novo mesto, na vrhu kandijskega klanca je ves zadihan malce počival.

Nenadoma je zaslišal Windischerjeve besede: "Štembur, Štembur! Telečjo glavo imam!"

Zurr je bil kratak in odrezav: "Prav, potem boš pa kmalu bik postal!"

Bi, če bi b'lo!

Pride siromak v Štemburjevo gostilno v Kandiji in se usede k mizi. Pristopi gostilničar in ga vpraša: "Ali bi kaj jedel?" Siromak: "Bi, če bi b'lo."

Gostilničar: "Morda bi kaj popil?"

Siromak: "Bi, če bi b'lo!"

Ko je pojedel in popil, je vstal in hotel oditi, pa ga je pri vratih prestregel Štembur: "Kam pa kam? Ali bomo kaj plačali?"

Siromak se obrne in reče: "Bi, če bi b'lo!"

Štembur je nadomeščal okrajnega glavarja

Neko nedeljo je bil v Šentjerneju sejem, na katerem je govoril okrajni glavar Franjo Šuklje. V ponedeljek so pivci v Štemburjevi gostilni zahtevali, da gostilničar oponaša okrajnega glavarja. Štembur si ni dal dvakrat reči. Govoril je tako kot Šuklje, gostje pa so se tolkli po trebuhih. Sredi največjega smeha pa je Štembur utihnil. Gostje so se obrnili proti vratom. Na vratih je stal sam glavar, ki je dejal: "Gospod župan, odlično me oponašate, prosim kar nadaljujte!"

Ne morejo biti kaj prida

V času velikih manevrov avstro-ogrsko vojske je imel otoški birt Franc Bojanc veliko obiskovalcev. Med njimi je bil tudi kandijski birt Josip Zurr-Štembur. Ko je Štembur sedel za mizo, je naročil liter vina. Bojanc mu prinese štefan. Štembur: "Kaj nisi slišal, da sem naročil liter?"

Bojanc: "Še to ti ne bo dosti, ko si tako požrešen!"

Seveda ni ostalo samo pri tem. Štembur vpraša: "Kdo pa so tile?" Bojanc pa ves vesel, da se lahko postavi, kar s prstom pokaže: "To je tale feldbebel, to je tisti obrst in tako naprej."

Štembur pa odgovori: "Kaj prida že ne morejo biti, ko se s tabo pajdašijo!"

Bojanc in Štembur v teatru

Dr. Ivan Šušteršič, deželni glavar, je sklical vse slovenske župane, med njimi sta bila tudi kandijski Josip Zurr-Štembur in otoški Franc Bojanc. Najprej so župani šli na golaž k Figovcu, kjer si je Bojanc popackal srajco. Z umazano je hotel na sprejem, vendar ga je Štembur prepričal, da tak ne more med ljudi. Kupila sta novo in Bojanc je bil takšen kot se spodobi.

Zvečer prijatelja nista vedela, kam bi se dala. Zato je Zurr predlagal, da gresta v teater. Bojanc ga je vprašal: "Kaj pa je to?" Štembur: "Kaj res ne veš, kaj je teater? Morda pa boš vedel, kaj je to komedija?"

Bojanc je to vedel, zato sta jo mahnila v gledališče. Kupila sta si prvo vrsto na balkonu, na odru pa je bil znani slovenski igralec Anton Cerar-Danilo.

Bojanc je nekaj časa gledal, potem pa je po tihem dejal: "Štembur, jaz te neumnosti ne bom gledal!" Štembur pa odgovori: "Tiho bodi, pa glej, tako kot vsi drugi!"

Bojanc čez čas malce glasneje: "Poslušaj Štembur, jaz te neumnosti ne bom dolgo gledal!"

Štembur ga prepričuje, da je ljudska igra dobra in naj gleda do konca.

Zdaj je bilo Bojancu dovolj. Skoči pokonci in zavpije: "Štembur, jaz tega starega osla ne bom več gledal. Pojdiva nazaj k Figovcu, bom jaz dal za pijačo."

Vstala sta in odšla, dvorana pa je obnemela, potem pa se je razlegel huronski smeh.

Štembur na "štelngi"

Novomeški "sveti trije kralji" Josip Zurr-Štembur, Janez Penca in Josip Windischer so bili skupaj na "štelngi" (vojaški nabor). Ko so pred naborno komisijo stali nagi, je Štembur dejal: "Windischer, če bi mi bili hrvaški prašiči, bi se za našo sorto prekleto trgali."

Oves je v vajini glavi

Suhokranjčana sta obiskala gostilničarja Štemburja, pa eden od njiju reče: "Gospod župan, jaz bi nekaj rekel, če ne boste zamerili."

Štembur je vedel, da bosta kaj pametnega rekla, zato je dejal: "Vesta, da ne bom. Kar povejta, kaj vama leži na duši."

"Vi ste glavo vtaknili v pajkl, pa vam oves ven gleda (zaradi sive glave)," reče ta najbolj brihtni.

Rahlo osiveli Štembur pa brez premisleka odgovori: "Vama pa še iz glave veni ni pokukal."

Anekdote zapisal: SLAVKO DOKL

Josip Zurr-Štembur

Kopajoče se kmetice, 1933/1934, olje/platno, Moderna galerija v Ljubljani

Zagrenjeni Kralj

Presenetljiva izpovedna moč Spominov slovenskega umetnika

Neopravičljivo neopazno je šla mimo slovenske kulturne javnosti, dolenske pa še posebej, lani izšla knjiga vodilnega slovenskega slikarja in kiparja ekspresionista Franceta Kralja (zbirka *Pričevanja, Nova revija*), doma iz Zagorice v dobropoljski dolini. Njegovi Spomini slovenskega umetnika bodo morda zdaj v ponudbi Sveta knjige doživeli večji odmev, ki ga vsekakor zaslužijo, saj na svoj način prepričljivo opozarjajo na kulturno gluhosto Kraljevega, pa tudi dandanašnjega časa.

Čeprav izpod peresa neliterata knjiga bralca preseneti z neverjetno sugestivno močjo, ki jo zmora samo ranjena (pre?)občutljiva, predvsem pa do kraja nekonformistična umetniška natura. S svojo neposrednostjo in skrajno človeško poštenostjo, celo naivnostjo, učinkuje Kralj v svojem ocenjevanju umetnosti in umetnika v družbi mestoma celo močnejše kot Cankar za Belo križantemo. V svoji pripovedi ne misli na učinek besed, ne kalkulira, niti ne obtožuje, pač pa zapisuje, kar mu narekuje srce. To pa si želi le svobodno prostor za umetniško ustvarjanje in notranji mir.

France Kralj (1895-1960) je bil - merjeno z vsakdanjimi merili - tragična osebnost. Kot umetniško nadarjen podobarjev sin se je enako kot njegov brat Tone

(oba imata zdaj stalno razstavo v Kostanjevici) iz zakonitega dolenskega vaškega okolja prebil skozi vse šole do obetajočega slikarja in kiparja, ki bi že za življenja okusil vso čast in slavo, če bi se oziral na to, kaj o njegovem delu meni njegova okolica in takratna umetniška kritika. Toda on ni želel ne posnemati ne ugajati, raje je izbral pot mukotrpnega umetniškega iskanja, ki ga je pripeljalo v ekspresionizem, umetniško smer, katere moč je v umetniški izraznosti, pa naj bo po estetskih merilih še tako "grda".

Prav s to njegovo umetniško usmeritvijo pa se je začelo njegovo izničenje in s tem povezano trpljenje. Ekspresionizmu ni bil naklonjen noben totalitarni družbeni sistem. Enako sta ga preganjala in sovražila nacizem kot tudi vstajajoči stalinizem. Namesto da bi France Kralj po desetletjih ustvarjalnega dela doživel zaslužen priznanje, je dočakal izničenje, češ da je njegova umetnost izrojena in degradirana. Namesto da bi bil kot pomemben umetniški organizator in vzgojitelj umetniških rodov povzidan, je bil (po drugi svetovni vojni) na starost ponižan v osnovnošolskega učitelja risanja, ki se je na koncu preživljal celo z izdelovanjem lipovih bogcev za revne naročnike. Kot globoko vernemu človeku ni pomagala niti cerkvena skupnost, še več, z njo je imel celo slabše izkušnje kot z drugimi.

Kaj je ob tem doživljal in razmišljal, kako je gledal na sodobnika in svoj čas, to je zares vredno prebrati.

MARJAN LEGAN

Najmlajši vojak prve svetovne vojne

Iz pripovedi Eda Zorka, ki je šel komaj 14 let star na fronto

Starejši Novomeščani se bodo še spomnili Eda Zorka, ki se je rodil na novomeškem Bregu, v Novem mestu živel do 14. leta, potem pa ga je življenjska pot peljala po širnem svetu. Pred njegovo smrtjo, umrl je v Radovljici, nam je pripovedoval, kako je postal dolenski najmlajši vojak prve svetovne vojne.

Ko je "Italijan" maja leta 1915 napadel Avstro-Ogrsko, se je Edo brez večjega premisleka prostovoljno prijavil, da bo branil avstrijskega orla. Bilo mu je šele štiriinajst let, zato je moral imeti tudi privoljenje svoje oskrbnice, tete Ane z novomeškega Brega.

"Na binkoštni ponedeljek, 22. maja 1915, je močno deževalo. Tega dne se je pet novomeških dijakov, poleg mene so to bili še Otokar Zlindra, Janez Kastelic, Franc Kos in Kože Klobučar, prijavilo na novomeški žandarmerski postaji, kjer so nas oblekli v

prave vojaške. Čeprav smo fantje imeli še pravi otroški-deški obraz. Dobili smo lepo vojaško uniformo, s pelerino in črno-rumeno kokardo s petelinjim peresom. Potem posebno torbico za razne drobnarije, bajonet ter predolgo puško.

Ko sem šel po opremo, se me je najprej spomnila moja dobra sosedica z Brega Tinca Bajdetova, ki mi je pripravila lep šopek. Malce je k dekoraciji prispeval tudi prijatelj Bertl Jarc - masker, ki je bil pri brivcu in frizerju Ivanu Svetcu vajenec. Tako sem ob svoji visoki postavi, zloščeni in urejeni, bil lep primerek paradnega vojaka, ne pa tistega reveža, ki se je že leto

dni valjal v blatu strelskih jarkov Galicije, Bukovine itd.," je povedal.

Še istega dne se je pred žandarmerijsko postajo zbrala množica radovednežev, ki so želeli na svoje oči videti mlade korenjake. Ker je odhod moral biti svečan, se je za to potrudil Slavko Cukretov, sin gostilničarja, ki je v fijaker vpregel dva iskra vranca. Fantje so stali v vrsti postrojeni, ko jih je še pred odhodom pregledal feldvebel Brlec. Potem so sledili vojaški ukazi v nemščini, kar je fante malo zmedlo. Ko je podčasnik z roko galantno pokazal, naj zasedejo svoja mesta in ko jim je pred tem izročil še posebne papirje, jim je bilo vse jasno. Ko je Slavko z bičem zapokal, kot da bi udarila strela, se je iz množice utrgal glas: "Živio, živio..."

DOLENSKI LIST
vaš četrtikov prijatelj

SLAVKO DOKL
Prihodnjič: Furlani so plačali svojo ceho

Še droben nasvet

Zdravilne pijače

Vsekakor ni vseeno, kaj pijete. Medtem ko nekatere pijače bolj škodujejo kot koristijo, pa so druge pravi vir moči za dušo in telo. Tako rdeče vino ščiti pred srčnim infarktom. Aktivira encime, ki tudi za devet ur preprečijo oksidacijo maščob v krvi. To preprečuje arteriosklerozo, srčni infarkt, kap in trombozo. Jabolčni sok poživljuje delovanje možganov in izboljšuje električno aktivnost sivih celic, s tem pa se izboljša sposobnost mišljenja. Nekateri trdijo, da postanejo moški plodnejši, če pijejo pomarančni sok, sicer pa ta sok preprečuje tudi sivo mreno in rakasta obolenja trebušne slinavke. Črni čaj ščiti krvne ploščice, da se ne strdijo v gručice, stene žil pa pred oblogami. Vsebuje tudi veliko flavonoidov, torej rastlinskih snovi, ki krepijo imunski sistem, medtem ko fluor preprečuje zobni karies. Zelenci vsebujejo polifenole, ki v žilodcu ubijajo bakterije, ki povzročajo tumorje, in tako preprečuje raka. Čaj iz soka dišeče perle pa pomirja živce.

V SPOMIN

*Naš oče, mož,
v naših srcih ti živiš,
čeprav v grobu mirno spiš.
Tam lučka ljubezni večno gori,
tvoj nasmeš nad nami živi.*

Minilo je eno leto, kar te ni, naš dragi

ANTON JORDAN

Žalujoci: žena, sinovi, hčere ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 65. letu starosti nas je prezgodaj zapustil naš

JOŽE REPŠE

iz Ragovske 14

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, PGD Šmihel, pevcem, Društvu upokojencev, g. župniku za lepo opravljen obred, delovnim organizacijam Krka, Dolenjske pekarnice za pisna sožalja, podarjeno cvetje in sveče ter vsem, ki ste pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi oče

ANTON SLAK

z Repč pri Trebnjem

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izraženo sožalje, podarjeno cvetje in sveče ter vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

*Delo in trpljenje
bilo tvoje je življenje.
Jokale njive bodo,
ko tebe več ne bo.*

V 69. letu starosti je za vedno, nepričakovano odšla od nas draga žena, sestra in teta

ANICA BRADAČ

iz Sadinje vasi 28

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, prijateljem, znancem in sorodnikom za izraze sožalja, darovano cvetje in sveče, govornici za poslovilne besede ter g. župniku za lepo opravljen obred. Hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in pokojno spremili na zadnji poti.

Vsi njeni

RADIO MAX

88,90 MHz

89,70 MHz

DOLENJSKI LIST
vaš četrikov prijatelj

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen

K Roku 26, Novo mesto

☎ 068/323-193

Mobitel: 0609/615-239

0609/625-585

Delovni čas: **NON STOP**

V dogovoru z Zavodom za zdravstveno zavarovanje vam nudimo naše pogrebne storitve brezplačno, pri kompletnih storitvah z minimalnim doplačilom.

ZAHVALA

V 86. letu starosti je umrla naša draga mama, babica in prababica

FRANČIŠKA MAZNIK

Breška vas pri Beli Cerkvi

Vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, pokojni darovali cvetje in sveče, iskrena hvala! Posebna hvala Kostrečevim in g. župniku.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

*Le delo, skrb, bolezen in trpljenje,
izpolnjevalo tvoje je življenje.
Vse do zadnjega si upala, da bolezen s
trdo voljo boš pregnala.
Pošle so ti moči in zatisnila si
trudne si oči.
Ostala je praznina,
v srcih naših huda bolečina.*

V 69. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga, skrbna mama, stara mama, tašča, sestra in teta

ANICA POLJANEC

iz Semiča 25, Semič

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali sveče in cvetje ali nam kakorkoli pomagali prenesti bolečino. Posebno se zahvaljujemo g. župniku, pevcem za zapete žalostinke in govornici ge. Bezeg za lep govor.

Žalujoci: sinovi Marjan z Natašo, Mirko, Jože in Vili z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 101. letu starosti nas je tiho zapustila naša draga mama, babica, prababica, teta in tašča

FRANČIŠKA AVSEC

iz Gotne vasi, stanujoča Maistrova 8, Novo mesto

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče ter številno spremstvo pokojnice na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni osebju Doma starejših občanov v Šmihelu, predvsem ge. Potrčevi in dr. Novaku za nego, skrb in pozornost v času bivanja v domu. Zahvaljujemo se tudi pevcom iz Šmihela in govorniku g. Somraku za besede slovesa.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 90. letu starosti nas je zapustila mama, stara mama, sestra in teta

MARIJA ŠPELIČ

iz Kočevja, Rudnik 9

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam izrazili sožalje, pokojnici darovali cvetje in sveče ter jo pospremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se osebju kočevskega zdravstvenega doma, govorniku, pevcem in izvajalcu Tišine ob uri slovesa ter gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V tihi žalosti in z neizmerno globoko bolečino smo se poslovili od drage sestre

ANE OPARA

iz Dolenje Nemške vasi pri Trebnjem

Iskreno se zahvaljujemo za sočutno prizadevanje v zadnjih dneh ge. dr. Munkovi, patronažni sestri ge. Majdi za tolažilne besede in negovalki ge. Mariji za njeno enoletno skrbno nego na domu. Posebno zahvalo izrekava g. župniku za obred in sv. mašo, pevskemu zboru za prelepe žalostinke in govornici ge. Rezki Majer. Iskrena hvala vsem sorodnikom za pomoč ob uri slovesa ter vsem ostalim za darovano cvetje, sveče, sv. maše in izraze sožalja ter spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala tudi pogrebni osebju Oklešen iz Novega mesta.

Žalujoci: sestra Amalija in Vera z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

*Delo, trud, trpljenje-
tvoje bilo je življenje.*

Ob boleči izgubi moža, očeta, starega ata in strica

ROMANA ŠUŠTARŠIČA

iz Meniške vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izkazano pomoč. Vsem darovalcem cvetja in sveč, govornikom za poslovilne besede, Gasilskemu društvu, pevskemu zboru, kolektivu ZPIZ Novo mesto in izvajalcu Tišine. Najlepša hvala vsem za izražena ustna in pisna sožalja ter za prijateljski stisk roke. Še enkrat najlepša hvala vsem, ki ste ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoca žena Mici in sorodstvo

ZAHVALA

*Srce te moje bo častilo,
duh moj ne zabi te nikdar.
Saj ti veselje si mi vtilo
in dalo si očij mi žar.
(Ivan Cankar)*

Odšla je naša mama, babica in prababica

JOŽEFA STARIČ,

roj. Debev

Metletova mama
iz Rihpovca 31

Iskrena hvala vsem vaščanom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so stali ob strani naši mami, ji darovali cvetje in sveče ter jo spremili na poti slovesa. Velika hvala tudi kolektivu Cestnega podjetja Novo mesto in Zdravstvenega doma Trebnje ter njenemu osebnemu zdravniku mag. Francu Žnidaršiču, dr. med., za strokovno in človeško pomoč.

Vsi njeni

ZAHVALA

*Mrak zatisnil trudne je oči,
A za nas kot prej sijoče.
Mora biti, čeprav se noče
In je spomin, ki zate se iskri.*

V 92. letu nas je zapustila in odšla h Gospodu naša najdražja mama, stara mama in prababica

MARIJA CUJNIK

1.12.1905 - 25.7.1997

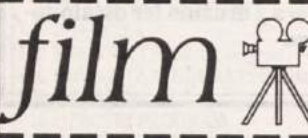
Vsem, ki ste ji v življenju storili kaj dobrega in se ob slovesu poslovili od nje, iskrena hvala.

Žalujoci: hčerka Tončka z možem Jožetom, vnukinji Jožica s Stanetom, Stanka z Vinkom ter pravnuki Stane, Nataša, Bojan in Janja

tedenski koledar

Četrtek, 7. avgusta - Kajetan Petek, 8. avgusta - Miran Sobota, 9. avgusta - Janez Nedelja, 10. avgusta - Lovrenc Ponedeljek, 11. avgusta - Suzana Terek, 12. avgusta - Klara Sreda, 13. avgusta - Lilijana

LUNINE MENE
11. avgusta ob 14.42 - prvi krajec

• ZELO OSEBNO, romanca (Up Close & Personal, 1996, ZDA, 100 minut, režija: Jon Avnet)
Ej, kaj takega pa že dolgo ni bilo na spregled. Nateg, ne, še boljše, blef poletja, ma kaj, poletje leta. Zelo osebno je nov pojem za diletantizem in kretenzim v najbolj čistih oblikah. Kdor ta groteskni in idiotski šmorn prebavi do konca, je junak, če pa se mu ob tem še zdi, da je videl nekaj solidnega in smiselnega, recimo romanca z nekaj drame, kar naj bi ta "župa" brez soli predstavljala, potem je tak kot film sam.
Michelle Pfeifer je vaška "kelnarca", ki ima grozne apetite po glamurju in slavi, vendar ne gostilniški. Toda punca ne gre, kot bi pričakovali, na lokalno televizijo, ki ima toliko gledalcev kot srednje velika gostilna gostov, ne gre naravnost na eno izmed večjih kabelskih televizij, na tako s pravi-mi poročili, vklopi v živo, preiskovalnim novinarstvom in podobnimi žanri, v katerih je velikih in bližnjih planov, tako blagodejnih za ljudi z manj in večvrednostnimi kompleksi, v izobilju. Že to, da jo vzamejo v službo, resda kot nekakšno deklico za vse, je fikcija, ampak zmerma. Hudo šele pride. Michelle, Batmanova mač-

kino

BREŽICE: Od 7. do 10.8. (ob 19. in 21. uri) in 11.8. (ob 21. uri) kriminalni film Umor v Beli hiši. 13.8. (ob 21. uri) akcijski film Sanjsko mesto.
ČRNOMELJ: 8.8. (ob 19. uri) ameriški igrani film Space Jam. 8. in 9.8. (ob 21. uri) ameriški kriminalni film Breakdown. 10.8. (ob 21. uri) ameriška drama Trainspotting.
METLIKA: 8.8. (ob 21. uri) ameriški film Trainspotting. 10.8. (ob 10. uri) ameriški film Space Jam. 10.8. (ob 21. uri) ameriški kriminalni film Breakdown.
NOVO MESTO: Od 7. do 10.8. (ob 19. uri) komedija Smešno. Od 7. do 10.8. (ob 21. uri) drama Sleepers. Od 11. do 13.8. (ob 21. uri) film Dan neodvisnosti.

ka in lepota v Nevernih razmerjih, se obnaša pretirano, daleč prepotencirano in nenaravno zmeden, oblači se kot da seksi, je pa predvsem ogabno kičasto, nerodna je za čredo slonov na razstavi porcelana in kristala, vsiljivo se promovira in bi kar nekaj vodila, vsaj vreme, če že ne 24 ur ali TV Dnevnik. O ničemer nima prav najmanjšega pojma, prav tako pa ne kaže "ama" nobenih znakov kakšne še skrite nadarjenosti.
Vse to pa se menda prikazuje njenemu šefu, nekdanji novinarski zvezdi, zdaj pa že vsega hudega vajenemu uredniku, Robertu Redfordu. Robi je radikalne pomlajevalne posege potreboval že pred leti, v Havani, res veliki romanci, kjer smo se verjeli, da bolj je žrebec starejši, več kobil obvladuje, toda vse kaže, da je igre z večno mladeniškim videzom zdaj res konec. Zadnji dokaz: kaj vam reden seks in čustveno razmerje med ambiciozno, pod 40-imi mlado mrho in nad 60-letnim resda modroookim šarmerjem, toda s starostnimi pegami, ne zadiši vsaj malo po gerontofliji?
In tip jo potem uči novinarske obrti kot kakšen ata, ki želi svoje talente prenesti na potomce. Človek res ne ve, zakaj ne bi Zelo osebno, ki morda gane le kakšno zasanjano kelnarco, razrezali, premontirali, dodali še več mašil, dosneli nadaljevanje in ponudili kot teve "soapko". Vsaj nihče ne bi blefiral. TOMAŽ BRATOŽ

kupim

TRAJNOŽAREČO PEČ Magma 10, firme Plamen, kupim. ☎ (068)321-958, (061)793-766. 7715
PAJKA SIP, 3,5 m, kupim. ☎ (068)83-222. 7790
DELNICE Krke, Petrola, Uniona in ostale odkupujemo za gotovino po najvišjih cenah. ☎ (061)131-92-15. 7820
KUPUJEM dvo ali dvoinpolsobno stanovanje v Novem mestu. ☎ (068)65-067. 7825
KUPUJEM zapuščeni vinograd in zidnico na Dolenjskem. ☎ (068)89-382.
KAMION 4 x 4, od 1.1977 dalje, kupim. ☎ (064)738-229. 7842
TRI TALIČKE simentalce, težke cca 130 kg, in kravo simentalko za zakol kupim. ☎ (068)43-007. 7854
ENOINPOLSOBNO STANOVANJE v protivrednosti 50.000 DEM kupim. ☎ (068)26-679. 7869
UČBENIKE za 2. letnik gimnazije, družboslovna smer, kupim. ☎ (068)325-554. 7888
7 DNI STAREGA telička kupim. ☎ (068)68-051. 7910
SUHE SMREKOVE PLOHE, debeline 5 cm, kupim. ☎ (068)28-287. 7911

motorna vozila

SUZUKI RG GAMMA RACING 125, prevoženih 5000 km, nove gume, letnik 1995, prodam za 6.500 DEM. ☎ (068)81-132, Miha. 7691
CLIO, letnik 1993, registriran do 7/98, prodam. ☎ (068)26-022. 7696
GOLF JXD, letnik 1988, računalnik 386 komplet s programi ter električni kitaro z ojačevalcem 60 W Melodija prodam. ☎ (068)78-058. 7700
MOTOR GILERA 125, letnik 1994, lepo ohranjen, prevoženih 3.600 km, prodam. ☎ (068)44-236. 7708
GOLF D, letnik 1986, temno modre barve, registriran do 1/98, z manjšo okvaro motorja, prodam. ☎ (068)69-286. 7716
PEUGEOT 305 GL, letnik 1984, registriran do 7/98, prodam. ☎ (068)65-409.
R 9 GTD, letnik 1989, prevoženih 99.000 km, zelo ugodno prodam. ☎ (068)69-050. 7728
ŠKODOFAVORIT, prevoženih 30.000 km, letnik 1993, prodam. Prodaj tudi pujske, stare 9 tednov. ☎ (068)79-725.
JUGO 45, letnik 1989, bel, garažiran, lepo ohranjen, nekaramboliran, prodam. ☎ (068)81-256, popoldan. 7741
JUGO KORAL 45, letnik 1989, 63.000 km, registriran do 2/98, ugodno prodam. ☎ (068)51-720 dopoldne in (068)52-415 popoldne. 7748

JUGO 45, letnik 1991, obnovljen, nove gume, registriran do 1998, ugodno prodam. Tel. 068/342-493

GOLF B 1,3, letnik 1981, karamboliran zadnji levi blatnik, registriran do 12/97, ugodno prodam. ☎ (068)83-057. 7755
STAREJŠI MOPED z dvema prestavama, v voznem stanju, ugodno prodam. ☎ (068)81-110. 7756
OPEL KADETT GSI 2.0, letnik 1987, črne barve, v zelo dobrem stanju, prodam za 8.300 DEM. ☎ (068)75-173.
R 9, letnik 1983, registriran do 5/97, prodam. ☎ (068)76-444, po 20. uri.
GOLF JXD, 11/89, model 1990, sive kovinske barve, v bližini Krškega prodam. ☎ (063)806-131. 7767
UNO 1,0 IE, katalizator, letnik 1994/95, 22.000 km, bele barve, prva registracija 2/95, prodam za 8.600 DEM. ☎ (068)83-302. 7777
ALFA ROMEO 33 1.3 S, letnik 1988, 71000 km, prodam. ☎ (068)83-316.
ALFA ROMEO, letnik 1988, temno modre kovinske barve, 103.000 km, ugodno prodam. ☎ (068)79-573. 7785
JAWO 350 ccm, v odličnem stanju, ne-registrirano, prodam ali menjam za kros 80 ali 125 ccm z doplačilom. ☎ (068)322-654. 7791
GOLF, letnik 1987, registriran do 4/98, vinsko rdeč, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)42-115. 7795
Z 8310, letnik 1987, AL kason, 5 t, malo vožen, zelo ohranjen, prodam. ☎ (068)25-029. 7796

126 P, letnik 1987, 70.000 km, ugodno prodam. ☎ (068)84-226. 7797
SUZUKY SAMURAI 4 x 4, letnik 1986, registriran do konca leta, lepo ohranjen, ugodno prodam. ☎ (068)26-921. 7800
VW 1302, letnik 1971, generalno obnovljen, zelo lepo ohranjen, ugodno prodam. ☎ (068)52-415. 7804
OPEL ASCONO 1,6 LS, letnik 1986, lepo ohranjen, garažirano, brezhibno, prodam. ☎ (061)785-595. 7806
GOLF JXD, letnik 1988, bele barve, registriran do 8/98, prodam. ☎ (068)65-854. 7815
GOLF D, letnik 1984, registriran do 4/98, ugodno prodam. ☎ (061)875-146. 7824
R ESPACE, 10/95, z veliko dodatne opreme, prodam. ☎ (068)321-501, od 8. do 15. ure. 7827
JUGO KORAL 45, letnik 1989, bele barve, ugodno prodam. ☎ (061)785-187, popoldne. 7828
GOLF D, letnik 1990, kovinsko sive barve, prodam. ☎ (068)83-679. 7829
JUGO KORAL 55, letnik 1985, prvi lastnik, aluminijasta platišča, prodam. ☎ (068)78-170. 7830
UNO 45, letnik 1988, 70.000 km, sive barve, zelo dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)81-246. 7832
OPEL KADETT 1.4, letnik 1991, prvi lastnik, prodam. ☎ (0608)59-265 ali (0608)62-112. 7834
R 4, letnik 1989, prodam. ☎ (068)76-229. 7840
ALFA 33 1.3, letnik 1987, motor v okvari, prodam. ☎ (068)47-604. 7848
CITROEN ZX 1.4 AVANTAGE, letnik 1993, 65.000 km, prvi lastnik, kovinsko grafitne barve, daljšino centralno zaklepanje, električni pomik stekel, avtoradio, brezhiben, prodam za 13.000 DEM. ☎ (068)321-077, od 8. do 10. ure. 7849
ZASTAVA 101, letnik 1989 in učbenike za matematiko in slovenščino od 1. do 4. letnika SEŠ prodam. ☎ (068)47-426. 7852
126 P, letnik 1990, prodam. ☎ (068)28-777. 7853
LADO SAMARO, letnik 1995, bordo barve, prodam za 7.000 DEM. ☎ (068)76-450 ali (068)76-089. 7855
OPEL VECTRO, letnik 1993, z dodatno opremo prodam za 15.500 DEM in Golf GTD III, kovinsko zelene barve, prodam za 18.500 DEM. ☎ (0609)626-714. 7856
126 P, letnik 1990, registriran do 2/98, prodam. ☎ (068)325-520. 7864
R 5 CAMPUS, letnik 1991, 82.000 km, registriran do 5/98, 5 V, rdeče barve, prodam. ☎ (0609)627-537. 7868
BMW 518i, letnik 1992, registriran do 3/98, kovinske barve, klima, redno servisiran, ohranjen, prodam. ☎ (068)52-197. 7889
R 5 GTS, letnik 1989, registriran do 3/98, 5 V, 65.000 km, prodam. ☎ (068)51-862. 7893
FIAT UNO 45 S nujno prodam. ☎ (068)59-199, (068)58-229. 7894
LADO SAMARO 1300, letnik 1987, registrirano do 10/97, ugodno prodam. ☎ (068)30-054. 7897
JUGO KORAL 45, letnik 1989, lepo ohranjen, 41.000 km, bele barve, prodam. ☎ (068)44-231, Andrej. 7898
JUGO KORAL 45, 12/88, registriran do 12/97, bel, dobro ohranjen motor, garažiran, prodam za 1.480 DEM. ☎ (0608)82-262. 7902
VW TRANSPORTER, R 5, kompresor, varilni aparat CO2 in avtogeno ter jeklenke ugodno prodam. ☎ (068)25-894 ali (0609)637-488. 7912
JUGO KORAL 55 A, letnik 1987, registriran do 5/97, avtoradio, prodam. ☎ (068)75-237. 7913

126 P, letnik 1990, prodam. ☎ (068)28-777. 7853
LADO SAMARO, letnik 1995, bordo barve, prodam za 7.000 DEM. ☎ (068)76-450 ali (068)76-089. 7855
OPEL VECTRO, letnik 1993, z dodatno opremo prodam za 15.500 DEM in Golf GTD III, kovinsko zelene barve, prodam za 18.500 DEM. ☎ (0609)626-714. 7856
126 P, letnik 1990, registriran do 2/98, prodam. ☎ (068)325-520. 7864
R 5 CAMPUS, letnik 1991, 82.000 km, registriran do 5/98, 5 V, rdeče barve, prodam. ☎ (0609)627-537. 7868
BMW 518i, letnik 1992, registriran do 3/98, kovinske barve, klima, redno servisiran, ohranjen, prodam. ☎ (068)52-197. 7889
R 5 GTS, letnik 1989, registriran do 3/98, 5 V, 65.000 km, prodam. ☎ (068)51-862. 7893
FIAT UNO 45 S nujno prodam. ☎ (068)59-199, (068)58-229. 7894
LADO SAMARO 1300, letnik 1987, registrirano do 10/97, ugodno prodam. ☎ (068)30-054. 7897
JUGO KORAL 45, letnik 1989, lepo ohranjen, 41.000 km, bele barve, prodam. ☎ (068)44-231, Andrej. 7898
JUGO KORAL 45, 12/88, registriran do 12/97, bel, dobro ohranjen motor, garažiran, prodam za 1.480 DEM. ☎ (0608)82-262. 7902
VW TRANSPORTER, R 5, kompresor, varilni aparat CO2 in avtogeno ter jeklenke ugodno prodam. ☎ (068)25-894 ali (0609)637-488. 7912
JUGO KORAL 55 A, letnik 1987, registriran do 5/97, avtoradio, prodam. ☎ (068)75-237. 7913

obvestila

ŽALUZIJE, rolete, lamelne zavese in markize izdelujemo in montiramo po ugodnih cenah! Možnost plačila na čeki. ☎ (068)44-662 ali (0609)646-937. 7317
HOČEVAR AGRO TRGOVINA, d.o.o., Dol. Težka voda 7 b. Novo mesto, obveščamo cenjene stranke, da bo mesnica, klavnica in odkup živine zaradi letnega dopusta zaprta od 11.8. do 24.8.1997. Hvala za razumevanje, se priporočamo! 7751

preklci

ALBIN BLATNIK, Črmošnjice, prepovaljem delanje kakršnekoli škode in odlaganje ter sekanje na moji gozdni parceli št. 171 na Petelinjeku. 7794
FIRMA ŠALOM S.P., Zdravko Turk, preneha z dejavnostjo 3.11.1997. 7813
JANEZ KOTAR ml. Slovenska vas 12, Šentrupert, obveščam, da sem od 28.8.1996 lastnik parcele št. 9/1 in 9/2 v Šentrupertu št. 24 in prepovaljem kakršnokoli uporabo ali motenje posesti. 7860

pohišstvo

PRODAJAMO in kupujemo rabljeno stanovanjsko opremo. ☎ (068)325-523 ali (061)133-94-54. 7815
STARO POHIŠTVO, posamezni kosi, miza, stoli in drugi starinski predmeti, ter žensko kolo naprodaj. ☎ (0608)62-687. 7819
OMARO za dnevno sobo (rjav), dimenzije 372 x 220 x 60, stara eno leto, nerabljena, sestavljena, prodam za 75.000 SIT. ☎ (068)65-608. 7859

posest

LUKSUZNO stanovanjsko hišo z velikim dvoriščem in napravami kot so kopalni bazen z vsemi priključki, vinograd (1000 trt) z vinsko kletjo in novo večnamensko brunarico ugodno prodam. ☎ (068)42-774. 7690
NA MAVERLENU pri Črnomlju prodam 180 let staro zidnico in več parcel. ☎ (064)801-497. 7695
V KORITIH pri Dobriču prodam gozd v izmeri 1,90 ha in travnik 1,40 ha za 15.000 DEM. ☎ (068)43-934. 7701
NA LEPEM KRAJU okoli Dolenjskih Toplic prodam 15 a zemlje, primerna tudi za gradbeno parcelo. ☎ (068)66-218. 7739
MANJŠO HIŠICO v okolici Trebnjega dam v najem. ☎ (068)47-724, v soboto in nedeljo. 7745
STANOVANJSKO HIŠO v Mrzljavi vasi v okolici Brežic in Čateških Toplic prodam. ☎ (0608)59-026. 7786
IZOLA! Nov počitniški apartma z vrtom na mirni lokaciji prodam za 90.000 DEM. ☎ (066)773-131 ali (066)773-777. 7810
STARO HIŠO, opremljeno, primerno za vikend, 3 a zemlje, vinograd, vse ob hiši v Beli krajini, prodam. Anica Drenovec, Podzemelj 20, Gradac, 7814
STANOVANJSKO HIŠO v Krmelju prodam. ☎ (0608)84-018, popoldne. 7908

prodam

VINO šmarnico, belo in rdeče-belo mešano, prodam. ☎ (068)30-262. 7692
UČBENIKE za 7. razred poceni prodam. ☎ (068)22-028. 7693
SNEGOBRANE iz pocinkane pločevine po 70 SIT/kom. prodam. ☎ (068)83-442. 7694
KORUZO v zrnu in traktorsko kosilnico, dvojni rez, prodam. ☎ (0608)32-069. 7702
TALNO, rabljeno, trifazno, 6 kw termoakumulacijsko peč Magnohrom s sobnim termostatom, malo rabljeno, prodam. ☎ (068)25-409, popoldne. 7703
BRAKO PRIKOLICO in nov hladilnik Gorenje prodam. ☎ (068)44-594, dopoldne. 7704
ETAŽNO PEČ za centralno kurjavo, novo, še zapakirano, prodam. ☎ (068)28-986. 7706
200 l BELEGA VINA od cepljene trte, prodam. Anton Bovhan, Gor. Stara vas, Tržišče. 7707
DVRVARNIKO 6x5m, vino in P 126, letnik 1988 neregistriran-vozen, prodam. ☎ (068)85-880. 7709
OBŽAGAN LES za ostrešje, foršprung (oblogo) in mešana drva prodam. ☎ (068)89-252. 7709
SUHA BUKOVA DRVA, 10 m, dve zimski gumi s platišči, dve letni gumi z eno brezplačno 155/70/13 in euro priključek za prikolico prodam. ☎ (068)73-233. 7711
DOLENJSKO BELO vino prodam. ☎ (068)27-850, zvečer. 7720
BELO vino cepljenke prodam. ☎ (068)78-408. 7721
VRTNO LESENO UTO (garažo), dimenzije 4 x 4,5 m, ugodno prodam. ☎ (068)89-707 (129). 7725
RDEČE in belo vino prodam. ☎ (068)85-668, Jože Krašovec, Velike Brusnice 74. 7727
KROŽNO ŽAGO za razrez hlodovine in brusilni stroj prodam. ☎ (065)49-026. 7734
KVALITETNO belo vino ugodno prodam. ☎ (0608)21-310. 7732
VINO, mešanico šipona, pinoja, laškega rizingla, ter sovinjona, ter 100 l šmarnice in lipove deske (3 cm) prodam. ☎ (068)79-847. 7734
SENO prve košnje, balirano v cca 20 kg bale, možna dostava, prodam. ☎ (061)781-425. 7736
BELO in rdeče vino, več sivih telet in Škodo 120 L, letnik 1988, prodam. Anton Maren, Dol. Dobrava 13, Trebnje. 7738
5 m3 HRASTOVH PLOHOV, 3,5 in 8 cm, dve rabljeni okni (140 x 140), 3 rabljena okna (120 x 90) ter balkonska vrata (220 x 80) ter kosilnico BCS prodam. ☎ (068)83-680. 7742
SALONITNE PLOŠČE, 50 cm, 30% ceneje, in strešno okno prodam. ☎ (068)75-528. 7744
RDEČE VINO, cvček in šmarnico, ugodno prodam. ☎ (0608)31-208. 7747
VINO CVČEK in šmarnico zelo ugodno prodam. ☎ (068)75-464. 7749

UČBENIKE za 6. razred prodam. ☎ (068)76-767. 7754
VINO ŠMARNICO prodam po 100 SIT/vl. ☎ (068)75-550. 7758
BELOKRANJSKO BELO VINO in domačo šunko ugodno prodam. ☎ (068)50-140. 7761
PEČNICE za kamin (5x4x2), zelene barve, ugodno prodam. ☎ (068)341-888. 7762
SADIKE LIMON in belokranjsko belo vino prodam. ☎ (068)68-537. 7765
KORUZO v zrnu prodam. ☎ (068)42-514. 7773
DIATONIČNO HARMONIKO Melodija, tri vrstno, Slavkov gumb, šesti bas in otroško Melodijo C,F,Be, nerabljeno, prodam. ☎ (0608)70-170. 7776
ZAMRZOVALNO SKRINJO, 250 l, staro 2 tedna, prodam. ☎ (068)25-492, Žibert. 7778
BELO VINO žlahtnih sort prodam. ☎ (068)89-601. 7780
ŠTRIKOZOLČNE STEBRE, 1 m3 smrekovih desk 2,50 cm in 13 colski gumi voz prodam. ☎ (068)73-219. 7787
OPAZNE BLEB PLOŠČE in plohe zelo ugodno prodam. ☎ (068)342-506. 7798
500 l belega vina prodam. ☎ (068)40-039. 7801
BRUNARICO, 6 x 5 m, novo, komplet, razen notranjosti, prodam za 5.000 DEM. ☎ (061)778-543. 7805
MANJŠO KOLIČINO suhih smrekovih desk, debeline 26 in 50 mm, prodam. ☎ (068)87-291. 7807
GOBELINE iz prejice »Konji v galopu« (50 x 70 cm) prodam. ☎ (0608)80-507. 7808
UČBENIKE za 5. in 6. razred OŠ prodam. ☎ (068)26-197. 7809
BUKOVE KALANE METRE vam dostavim na dom po ugodni ceni. ☎ (068)322-754. 7818
KALANA BUKOVA DRVA z dostavo na dom prodam. ☎ (068)78-466. 7822
KAKOVOSTNO belo in rdeče vino z Maljkova ugodno prodam. ☎ (0608)80-214. 7826
PRISTNO VINO cvček in rizingl (trškogorski okoliš) prodam. ☎ (068)73-327. 7837
PRODAJ KORUZO v zrnu in kupim teličko simentalko, staro do 10 dni. ☎ (068)84-306. 7838
ODLIČNO belo vino prodam. ☎ (065)64-55-33, po 19. uri. 7841
SUHA, mešana drva, žagana in s prevožnim prodam. ☎ (068)78-273. 7843
OKNO INLES termopan (180 x 120), novo, ugodno prodam. ☎ (0608)87-389. 7846
UČBENIKE za prvi letnik ESS prodam. ☎ (068)79-702. 7850
1000 KG PŠENICE prodam. ☎ (068)27-091. 7861
ULTRAPAS plošče (275 x 125), 4 bele in 6 rjavih ter malo rabljeno kombinirano peč za kopalnico prodam. ☎ (068)85-814. 7874
200 l RDEČEGA VINA po 200 SIT in hrastove plohe, debeline 8 in 5 cm prodam. ☎ (068)76-057. 7875
VEČJO KOLIČINO šmarnice in cepljenke ugodno prodam. ☎ (068)79-846. 7878
BELO VINO prodam po 140 SIT. ☎ (068)65-130. 7881
VINO ŠMARNICO po 100 SIT prodam. ☎ (068)65-704. 7884
KAKOVOSTNO RDEČE VINO in žganje prodam. ☎ (0608)62-754. 7887
PIANINO ASTOR, bel, malo rabljen, letnik 1993, prodam. ☎ (068)21-677. 7891
INVALIDSKI voziček ugodno oddam. ☎ (068)44-553. 7895
KOZOLEC, štirikotenski, topler, ugodno prodam. ☎ (068)65-219. 7899
POCINKANO mrežo za ograjo prodam. Gor. Paka 9, po 20. uri. 7906
KORUZO v zrnu prodam. Jože Staršinič, Krasinec 42, ☎ (068)69-223. 7907
HRASTOVE DESKE, prvoklasne, suhe, stare 5 let, 0,80 m3, debeline 3,5 cm, prodam. Anton Penca, Orehovec 26, Kostaševica. 7909
TERMOPAN OKNA, dimenzije (170 x 180), balkonska vrata (80 x 220) z roletami, jugoterm radiator (40 x 240), dve okenski polici 185, ugradno zamrzovalno omaro zelo ugodno prodam. ☎ (068)73-459, popoldne ali (068)322-005, dopoldne. 7921

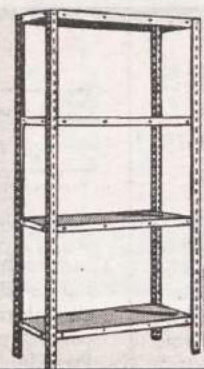
razno

APARTMAJE v Novalji na otoku Pagu, v neposredni bližini morja, vam nudimo po ugodnih cenah. ☎ 0038553 661-458 ali 0038553 661-963. 7506
SOBO in plačilo nudim za pomoč v gospodinjstvu in pri negi starejšega gospoda. ☎ (065)25-890. 7697
INŠTIRAM angleščino. ☎ (068)325-682. 7705
VEČJI PROSTOR za slikarski atelje blizu mesta najamem. ☎ (068)28-303. 7710
V CRIKVENICI ugodno oddam sobe ali apartma. ☎ 0038551 786-181, zvečer. 7719
MATEMATIKO in fiziko za OŠ in srednje šole inštiram. ☎ (0608)33-714. 7735
NA UGODNI LOKACIJI z možnostjo uporabe večjih parkirnih prostorov oddamo v najem pisarniški prostor v izmeri 20 m2. Avto miso Novo mesto d.o.o., Zwittrova 1, Novo mesto, ☎ (068)322-159. 7811
V CENTRU Novega mesta oddam poslovni prostor (25 m2), opremljen, primeren za trgovino. ☎ (068)21-608, po 16. uri. 7816
IŠČEM PROSTOR, 150 do 200 m2, primeren za skladišče in mirno proizvodnjo v Novem mestu. ☎ (0609)628-612. 7831
IŠČEM PARCELO, od 1000 do 1500 m2, primerno za gradnjo poslovnega objekta v Novem mestu ali bližnji okolici. ☎ (068)321-502. 7835

kmetijski stroji

TRAKTOR TV s priključki in strešno opeko, malo rabljeno, ugodno prodam. ☎ (068)87-272. 7722
ŽITNI KOMBAJN Masej Ferguson, tip 99, delovne širine 2,40 m, prodam ali menjam za Golf in prodam vitel GMC. ☎ (0608)21-620. 7723
TRAKTOR TV

**OBIŠČITE NAS -
PRICAKUJEMO
VAS!**

**Gospodinjski
regal
za ozimnico**

2.690 SIT

**Pekač s pokrovko
"Simax" 2,5 lit.**

999 SIT

**Kozarci
za belo
vino
"Castel"
6 kom.**

849 SIT

**Kozarci
za vino
"Bouquet"
zeleni,
modri**

3 kom.

879 SIT

IŠČEMO PROSTOR v centru Novega mesta, primeren za trgovino. ☎ (068)321-501, od 8. do 15. ure. 7836
SPREJEMAMO REZERVACIJE za letovanje v opremljenih prikolicah na morju vselchad od 16.8. in v septembru. ☎ (068)57-800. 7882
FRIZERSKI SALON oddam v najem. ☎ (068)24-637. 7890
POSLOVNE PROSTORE v Trebnjem (2 pisarni) oddam in najem. Jožefa Grošelj, Stari trg 5 A, Trebnje. 7896
VSESTRANSKO POMAGAM starejši osebi ali paru brez naslednikov. Šifra: "ZADOVOLJNI VSI". 7900
NAHAJALIŠČE BALDRIJANA iščem. Čaka vas nagrada. Spročite na ☎ (068)68-137, Hutar, Rožni dl 8. 7904
POSLOVNE PROSTORE na Kastelčevi 9 v Novem mestu oddam. ☎ (068)341-301 ali (068)341-496. 7914
POSLOVNO ENOTO v Novem mestu, vogal Kandjske 28 in Resslerje 1 a, trije prostori, 37 m², 32 m² in 21 m², oddamo. Ogled ali telefon (068)321-366, ob delavnikih dopoldan. 7922

službo dobi

V UREJENEM OKOLJU redno zaposlim natakarico, lahko pripravnico. ☎ (068)41-089. 7548
STROJNIKA težke gradbene mehanizacije (bager, rovokopač, greder) redno zaposlim. ☎ (061)651-421. 7698
VEČ KOMERCIJALISTOV za prodajo oglašnega prostora na področju Dolenjske in Bele krajine, iščemo. ☎ (068)372-471. 7915
VOZNIK tovornjaka kiperja, kategorije B,C,E, dobi redno zaposlitev. ☎ (061)651-421. 7699
MIZARSKA DELAVCA ali delavko takoj zaposlim za delo na mizarških strojih. ☎ (068)84-422. 7717
PIČERIJIA v Novem mestu zaposli dekleta za strežbo in peko pic. ☎ (0609)646-294. 7792
SLUŽBO DOBI avtomehanik. Zavežljene delovne izkušnje. Peugeot servis Milan Velkavrh, Prečna, ☎ (068)321-063. 7817
PEČARSKI MOJSTER iz okolice Novega mesta sprejme mlajšega pomočnika, ki ima veselje do tega poklica. Možnost izučitve oz. priučitve. Ponudbe s kratkim življenjepisom pošljite pod Šifro: "PERSPEKTIVEN POSEL". 7844
ZAPOSLIM DEKLE za delo v gostinskem lokalu. ☎ (068)85-623. 7862
IŠČE ŽENSKO za enkrat tedensko pospravljanje. ☎ (068)22-843. 7871

ženitne ponudbe

BELOKRANJKO, resno, pošteno, nekadiško, lahko mamica, želi spoznati 53 letni Ljubljčan, upokojen. Ponudbe pošljite pod Šifro: "CUSTVEN". 7733
KOLIKO TRUDA ste pripravljene vložiti za cca 4.000 DEM mesečno? Zadržujemo, da ste zanesljivi, urejeni, dinamični, komunikativni in brez večjih obveznosti. ☎ (0608)81-536. 7877
OKREPEČVALNICA »Pri Bučkotu« v Beli krajini, zaposli prijazno dekleta za delo v strežbi. ☎ (068)53-218, dopoldne. 7920

Odkupimo Krkine delnice po najugodnejši ceni. Tel. 068/41-061, 341-522, 28-694.

službo išče

IŠČEM DELO voznika B, C in E kategorije, samo po Sloveniji. ☎ (068)68-035. 7892

stanovanja

V KRŠKEM prodam dvoipolsobno stanovanje (70 m²), CK, telefon, balkon, takoj vseljivo. Cena 65.000 DEM. ☎ (0608)32-660. 7731
ENOSOBNO STANOVANJE družini brez otrok ali samski osebi oddam. ☎ (068)76-508. 7763
V CENTRU Škocjana oddam sobo. ☎ (068)76-029. 7803
ENO-ALI DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu ali na Otočcu vzamem v najem. ☎ (0609)652-426. 7873
ŠTUDENTSKO STANOVANJE čim bližje Poljanske ceste v Ljubljani, za 200 DEM, iščem. ☎ (068)52-718. 7905

živali

MLADE bele peteline, stare 6 mesecev, domače reje, težke cca 6 kg, prodam. ☎ (068)49-711. 7802
PSIČKO pasme angleški špringer španjel prodam. Stara je 3 mesece, rjava bele barve, odličnih staršev. ☎ (068)75-409. 7821

KOZICE in kozličke za plemo, izredno mlečne pasme, rjave, iz kontroliranega tropa, prodam. ☎ (068)49-616. 7839
ČREDO OVAC, prašiča cca 100 kg in 0,5 m³ hrastovih plohov, debeline 5 cm, prodam. Mirko Verbič, K Roku 50, Novo mesto. 7845
TELIČKA SIMENTALCA, starega 14 dni, prodam. ☎ (068)83-522. 7847
TELIČKO sivojavne pasme, primerno za plemo, stara 10 dni, in 300 l šmarnice prodam. Medic, Birčna vas 42, Novo mesto. 7851
TELICO SIMENTALKO, 8 mesecev brejo, prodam. ☎ (068)81-189. 7858
MLADE PUJSKE, primerne za odojke ali nadaljnjo rejo, in teličko, staro 8 tednov, prodam. ☎ (068)83-439. 7863
BREJO KOBILLO in žrebe, staro 6 mesecev, prodam. ☎ (068)41-014, Karolina Kranjc, Dol. Vrhpolje 14, šentjernejske. 7865
TRI TELIČKE, stare 10 dni, prodam. ☎ (068)89-778. 7867
KRAVO frizijko, brejo 8 mesecev, v A kontroli, prodam. ☎ (068)49-715. 7876
DVA BIKI, težka cca 300 kg, in 20 m drv prodam. ☎ (068)66-512. 7879
TELIČKA sivojavne barve, starega 10 dni, prodam. ☎ (068)45-563. 7880
ČRNOBELEGA BIKKA, starega 10 dni, prodam. ☎ (068)84-341. 7883
ODOJKE prodam. ☎ (068)84-113. 7885

TELE, staro 14 dni prodam. ☎ (068)65-012. 7886
PUJSKE, od 30 do 35 kg, prodam. ☎ (0608)69-331. 7901
24 AŽ PANJEV z močnimi družinami na 10 s prodam. ☎ (068)68-185. 7903
BIKA in kravo za zakol, teličko staro 12 tednov in belo vino prodam. ☎ (068)40-170. 7915
TELIČKO, staro 7 dni, prodam. ☎ (068)83-071. 7917
TELIČKO sivko, staro 10 dni, prodam. ☎ (068)45-335. 7918
SPREJEMAMO NAROČILA za vse vrste piščancev, enodnevnih in večjih. Valilnica Senovo, Mio Gunjilac, ☎ (0608)71-375. 6557
MLADE NESNICE, jarkice, hisec, rjave, tik pred nesostjo, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije: Jože Zupančič, Otovec, Črnoemelj, ☎ (068)52-806, Gostišče Krulc, Mostec, Dobova, ☎ (0608)67-587, Vera Čož, Slepšek 22, Mokronog, ☎ (068)49-711. 7359
GOSI, stare 5 tednov, bomo prodajali 9.8.1997 na sejmišču v Šentjerneju. Cena 1400 SIT/kom. Naročila sprejemamo na ☎ (067)88-058 ali (067)88-114. 7431
BREJO TELICO po izbiri in kozolec (10 x 6 m) prodam. ☎ (068)81-231. 7712

KOBILO, staro 5 let, pripuščeno, prodam. Franc Banič, Konec 18, Novo mesto. 7713
LEGLIO resastih istrskih goničev, vrhunskih staršev, starih dva meseca, prodam. ☎ (061)864-504. 7714
TELIČKO SIVKO, staro 8 dni, in frizijko, staro 5 tednov, prodam. Marjan Parkež, Vihre 2, Mirna Peč. 7718
TELICO SIVKO, brejo 6 mesecev, prodam. ☎ (068)42-704. 7724
DVA PRAŠIČA, cca 130 kg, in teličko, staro 9 tednov, prodam. ☎ (068)49-484. 7740
ČRNOBELE TELIČKE, stare teden dni, prodam. ☎ (068)78-282. 7743
SIVO TELIČKO, staro 1 teden, prodam. ☎ (068)324-477. 7746
PRAŠIČA, 160 kg težkega, prodam. Franc Šinko, Gor. Brezovica 7, Šentjernejske. 7750
BIKKA SIVKA, težkega 200 kg, za nadaljnjo rejo prodam. ☎ (068)28-142. 7757
ČRNOBELEGA BIKKA, starega 14 dni, prodam. ☎ (068)78-052. 7764
BIKKA ŠAROLE, težkega 120 kg, prodam. ☎ (068)44-685, zvečer. 7766
KRAVO SIVKO s teličkom, starim 5 tednov, ponovno pripuščeno prodam. ☎ (068)45-296, po 15. uri. 7768
ČISTOKRVNE mladičke pasme nemški ovčar prodam. ☎ (068)89-466. 7769

TELICO SIVKO in simentalco, obe breji, prodam. ☎ (068)78-213. 7770
KRAVE in telice, A kontrola, pasne, prodam. ☎ (061)872-038. 7772
TELIČKO, staro 10 dni prodam. ☎ (068)75-005. 7774
KOZE z mlekom, kozla in nekaj mladičev za zakol prodam. Kupim pa tele, staro 10 dni. ☎ (068)87-532. 7775
KRAVO za zakol, staro 7 let, prodam. ☎ (068)85-612. 7781
MLADE KRAVE, breje in nebrije, prodam. ☎ (068)78-091. 7782
KOZLIČKA srnaste pasme, lepega, za nadaljnjo rejo, starega štiri mesece in pol, prodam. ☎ (068)41-314. 7783
TELICO in kravo po izbiri prodam. ☎ (068)83-373. 7788
KRAVO in telico, breji, obe sivki, in vilice za okrogle bale prodam. Lukšič, Novomeška 52, Straža. 7789
KRAVO sivko, brejo 9 mesecev, in telico sivko, staro leto in pol, za zakol ali nadaljnjo rejo, prodam. ☎ (068)321-307. 7793
VEČ PUJSKOV za odojke in nadaljnjo rejo prodam. ☎ (0608)78-056. 7793

OBČINA SEMIČ

OBJAVLJA NA PODLAGI ODLOKA O NADOMESTILU ZA UPORABO STAVBNEGA ZEMLJIŠČA JAVNI POZIV ZA VLOŽITEV NAPOVEDI ZA ODMERO NADOMESTILA ZA UPORABO STAVBNEGA ZEMLJIŠČA

Na podlagi 58. in 61. člena Zakona o stavbnih zemljiščih (Ur. l. SRS št. 18/84, 32/85 in 33/89) in odloka o nadomestilu za uporabo stavbnih zemljišč v občini Semič (Uradni list RS št. 32/97) obveščamo občane in pravne osebe, da morajo kot neposredni uporabniki (lastniki ali imetniki pravice razpolaganja ali najemniki) zemljišč oz. stavb ali delov stavb na območju občine Semič plačati nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča.

Da bi lahko v skladu z zakonom in odlokom obračunali nadomestilo, so po 12. členu Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnih zemljišč v občini Semič dolžni za stanovanjske in poslovne površine v občini Semič prijaviti.

- 1. Površino stanovanjskih prostorov v m²** (čisto tlorisno površino sob, predsob, hodnikov v stanovanju, kuhinje, kopalnice, šrambe in drugih zaprtih prostorov, kot so kleti, kotlarne, delavnice za prosti čas, kabineti ipd., ter čista tlorisna površina garaže za osebne avtomobile).
- 2. Površino poslovnih prostorov v m²** (čisto tlorisno površino poslovnega prostora in vseh prostorov, ki so funkcionalno povezani s poslovnim prostorom - skladišča, sanitarije, hodniki in ostali zaprti prostori).
- 3. Tlorisno površino poslovnih površin na prostem** (nepokrita skladišča, parkirišča, delavnice na postem in podobno) v m².
- 4. Naslov oziroma lokacijo stanovanjskih in poslovnih prostorov zaradi različnega obračuna glede na naselje oziroma ulico.**

Obrazci za izpolnitev bodo zavezancem dostavljeni po pošti v roku 30 dni od objave tega poziva.
Kdor ne bi dobil obrazca v tem času, ga lahko dvigne na upravi občine Semič ali zanj zaprosi pisno.
Obrazce je potrebno izpolniti in vrniti skladno z navodili, ki so priložena.
Občane opozarjamo na določbe 14. člena odloka, v kolikor se ne bi odzvali na poziv, ali v kolikor bi navajali netočne podatke.

Župan
IVAN BUKOVEC

Mestna občina Novo mesto

razpisuje prosti delovni mesti

- višjega strokovnega sodelavca** na področju urejanja stavbnih zemljišč v sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora
- pravnega svetovalca** na področju stavbnih zemljišč v sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, in posebnih pogojev, določenih v 4. členu zakona o delavcih v državnih organih (Ur. l. RS št. 15/90, 5/91, 18/91, 22/91, 2/91-I in 4/93), izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka strokovna izobrazba (VII/1) gradbene smeri
- 5 let delovnih izkušenj
- poznavanje osnov računalništva in praktično znanje za delo z osebnim računalnikom
- upravni strokovni izpit iz gradbene stroke
- visoka strokovna izobrazba (VII/1) pravne smeri
- 5 let delovnih izkušenj
- poznavanje osnov računalništva in praktično znanje za delo z osebnim računalnikom
- upravni strokovni izpit

Kandidati, ki še nimajo opravljenega upravnega strokovnega izpita, ga morajo opraviti najkasneje v enem letu po sklenitvi delovnega razmerja.

Delovno razmerje s polnim delovnim časom bo sklenjeno s pogojem uspešno opravljenega 3-mesečnega poskusnega dela. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev je potrebno poslati na naslov: **Mestna občina Novo mesto, Seidlova cesta 1**, v zaprti kuverti, z oznako **"Razpis delovnega mesta"** v roku 8 dni od dneva objave tega razpisa.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni najkasneje v 30 dneh po poteku roka za prijavo.

Mestna občina
Novo mesto

Vse, kar želite izvedeti o sebi in svoji prihodnosti. Zaupajte najboljšim!
090/41-29
090/42-38

SPONA MIZARSKO OKOVJE

Vabimo vas, da obiščete **NOVO TRGOVINO** z mizarским okovjem v **Novem mestu v Resiljevi ul. št. 1.** Smo edina trgovina s celotnim programom za mizarške delavnice.

- AKCIJSKE CENE:**
- odlična spona s podlogo samo **66,00 SIT/kom** + p.d.
  - kuhinjska delovna plošča samo **2.399,00 SIT/tm** + p.d.
  - vodila za predale 500 mm samo **295,00 SIT/grt**
  - medeninaste kljuge s ščiti že od **1.156,00 SIT/grt** + p.d. in veliko več...

Za mizarje posebni popusti ter dostava v delavnico.
Obiščite nas lahko vsak delovnik od 8. do 13. ure ter od 15. do 18. ure.
Ob sobotah od 8. do 12. ure.
Informacije po telefonu: 068/22-964, mob.: 0609/646-242.

DOLENJSKI LIST

vaš četrtikov prijatelj!

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal

s Trdinovega vrha na kanalu 41

Če želite vsak četrtek v letu prejeti vsebinsko bogat in oglasno odmeven časopis, ki ga bere blizu sto tisoč ljudi, izpolnite naročilnico in jo pošljite na naslov: **Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p.212.** Za vse drugo bomo poskrbeli mi, vi pa pazite, da si ne bo ob četrtkih sosed iz vašega poštnega nabiralnika pred vami "izposodil" vašega Dolenjskega lista.

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:

Ime in priimek: _____ Upokojenec: da ne

Naslov (kraj, ulica, hišna številka): _____

Pošta: _____

Naročnik izjavlja, da naročilo res velja zanj, dokler naročnine ne bo pisno odpovedal, sicer pa bo naročnino plačeval osebno ali s položnico, ki mu jo bo poslal Dolenjski list.
Naročnik bo časopis začel prejemati od prve številke dalje v mesecu: _____ 1997.

Kraj: _____ Datum: _____ Podpis: _____

VI NAM - MI VAM

oglas na kratko s pošto po ☎ 068/323-610 ali 0609/623-116 odmevno objavo v DOLENJSKEM LISTU

GOTOVINSKA POSOJILA ZASTAVLJALNICA MONETA vam nudi kratkoročna posojila! Garancija po dogovoru s takojšnjo realizacija.
Muzejska 3
☎ 068/321-751

ATENA POSREDOVANJE Z NEPREMIČNINAMI!
Rozmanova 16, Novo mesto
☎ 324-622
ODKUP DELNIC Krke, Leka, Petrola in drugih (B tudi za gotovino) po dnevnih cenah in odkupov PID-ov.
MENJALNICA (na zalogi HRK).

POPUSTI V TRGOVINAH NOVOTEKS

Ob Velikem Šmarnu od 8. do 16. avgusta vam v vseh naših prodajalnah nudimo posebne popuste: 15 % popust pri plačilu z gotovino, 12 % popust pri plačilu s čeki (tudi če je več čekov), 10 % popust pri plačilu s plačilnimi karticami. Vabljeni k nakupu!

Mag. Tomaž Teropšič

1988 je prejel štipendijo Raziskovalne in znanstvene skupnosti Slovenije za magistrski študij v okviru projekta 2000 mladih raziskovalcev, sadove uspešno zaključene študija pa je zbral v knjigi z naslovom *Kozjanski odred* (1993).

Teropšič je bil po študiju nekaj časa strokovni vodja Posavskega muzeja Brežice, leta 1993 pa je prevzel direktorsko vlogo. "Poleg strokovnega dela se kar naenkrat srečaš še z ekonomskimi, pravnimi in drugimi vprašanji, skrbijo za kolektiv itd. Najpomembnejša naloga direktorja je usklajevanje želja in potreb sodelavcev, da delo nemoteno teče, da so vse stroške približno enakomerno zastopane. Menim, da ni težko biti strokovnjak na svojem področju, prava umetnost pa je dobro in usklajeno delati z ljudmi. To je občutljivo, a zelo pomembno področje," meni Teropšič, ki to ne pravi kar tako. Odlikujejo ga prijaznost, strpnost in pripravljenost na pogovor.

Dela v Posavskem muzeju, ki velja za enega najlepših vzdrževanih gradov v Sloveniji. Za izvajanje programa potrebujejo obnovljene in vzdrževane prostore, kot vedno pa se zatakne pri denarju. "To pa je temna plat moje službe, čeprav nekaj optimizma prinaša t.i. kulturni tolar," pravi Teropšič.

Osnovno vodilo Posavskega muzeja Brežice je ljudem prijazno pokazati preteklost, kar jim glede na podatek, da na leto pride v muzej približno 25 tisoč obiskovalcev, dobro uspeva. Vsaka skupina ima voden obisk, letos pa so polovico muzejskih sob že opremili z informativnim listom v slovensčini in angleščini, da se obiskovalec lahko znajde tudi sam. Teropšič je ponosen na delo restavradorjev in uspeh turističnih spominkov, s katerimi so na dveh državnih tekmovanjih prejeli kar dve nagradi ter so edini tak muzej pri nas. "Trudimo se tudi, da bi bile naše otvoritve razstav nekaj posebnega. Sestavljene so iz treh delov: bogate in kvalitetnega kulturnega programa, same otvoritve in kasnejše pogostitve. Vse to pritegne več ljudi in otvoritve postajajo družabni dogodki. Teh pa ljudem manjka," meni direktor Teropšič, ki se zaveda, da bo k ugledu muzeja in Brežic pripomogla tudi vrhunska prireditev, kot je festival stare glasbe, ki so ga letos vzeli pod svojo streho. **LIDIJA MURN**

"Ni zanimivejšega, kot je naša preteklost," pravi mag. Tomaž Teropšič, profesor zgodovine in diplomirani etnolog, od leta 1993 pa direktor Posavskega muzeja Brežice, ustanove, ki te dni v čudoviti viteški dvorani gosti 1. festival stare glasbe v Brežicah.

Teropšič sebe predstavi predvsem kot nemirnega raziskovalnega duha, ki ga že od mladih nog zanima vse, kar diši po starosti. "K temu me je na nevsiljiv način spodbujal že oče, ki je imel posluh za zgodovino. Druge možnosti, kot je bil študij zgodovine po končani brežiški gimnaziji, zame sploh niso obstajale," pripoveduje.

Po končanem študiju na Filozofski fakulteti v Ljubljani leta 1983 bi se moral kot štipendist brežiške izobraževalne skupnosti zaposliti v prosveti, toda ker ni bilo primernega mesta, je prvo službo nastopil v Muzeju političnih zapornikov, internirancev in izgnancev v Brestanici, po devetih mesecih pa je njegov službeni dom postal Posavski muzej Brežice.

Zanimajo ga tako raziskane kot še nedotaknjene teme. "Kajti ena resnica je veljavna le, dokler se ne spremeni z novimi dokazi," razlaga Teropšič, ki se je usmeril predvsem v raziskovanje novejših zgodovine, kjer se pojavljajo vedno novi viri. Zadnje čase ga vznemirja vojaška zgodovina Slovencev. "Če hočeš biti dober raziskovalec, se moraš najprej naučiti obrtništvu, kar vidim, da mnogim mojim kolegom manjka. Mene so to profesorji naučili, kar mi je prišlo prav tudi pri pisanju magistrske naloge," pravi. Leta

Izlet naročnikov Dolenjskega lista

V soboto, 23. avgusta, gremo na Vršič

Čas je že, da vas, dragi naročniki, po poletnem mrtvilu spet povabimo na že tradicionalne izlete, ki jih v sodelovanju s turistično agencijo Mana pripravljamo za naše naročnike, pa tudi ostale. Tokrat bomo rajzali na Vršič.

Odhod bo z novomeške avtobusne postaje v soboto, 23. avgusta, ob 6.30. Mimo Ljubljane se bomo peljali do Kranjske Gore, kjer bo krajši postanek za kavo, in pot nadaljevali do Vršiča. Tu si bomo poleg naravnih lepot ogledali rusko kapelico in šli naprej do Trente, kjer si bomo vzeli čas za ogled muzeja Triglavskega narodnega parka. V Bovcu se bomo ustavili na kosilo in si na povratku proti domu v Kobaridu ogledali še muzej (oddelek soške fronte). Prihod v Novo mesto bo v večernih urah.

Cena izleta za naročnike Dolenjskega lista je 4.800 tolarjev, za ostale 5.800 tolarjev. Vstopnina za oba muzeja se plača na kraju samem.

Prijave sprejemamo do ponedeljka, 18. avgusta, na telefonskih številkah:

068/321-115 in 342-136

Na izlet vas vabita

GASILSKA VESELICA V TRŽIŠČU

TRŽIŠČE - Prostovoljno gasilsko društvo vabi v soboto, 9. avgusta, ob 20. uri na šolsko igrišče v Tržišče na veliko veselico z bogatim srečelovom. Za prijetno razpoloženje in ples bo igral ansambel Mira Klinca, tržiški gasilci pa bodo postregli z malkovsko kapljico in z jedmi z žara. Dobrodošli v Tržišču!

Dr. Juro Adlešič na "seznamu"

Med tremi Slovenci s seznama Zveze švicarskih bank o imetnikih bančnih računov, na katerih po drugi vojni ni bilo več prometa, je tudi nekdanji ljubljanski župan dr. Juro Adlešič

ADLEŠIČI - Kot je nedavno sporočila Zveza švicarskih bankirjev, so pri zadnjem pregledu računov, odprtih pred letom 1945, našli dodatnih 17 milijonov švicarskih frankov, ki bi lahko pripadali žrtvam fašističnega nasilja. Po zadnjih podatkih so med njimi tudi trije Slovenci in sicer Feliks Moskovič iz Ljubljane, Vilko Larič iz Maribora in Juro Adlešič iz Adlešičev. Sicer pa so švicarske banke doslej odkrile več kot 2.000 računov, ki so jih pred letom 1945 odprli tuji državljani, njihovi imetniki pa se niso oglasili najmanj deset let. Na teh računih je za več kot 60 milijonov frankov.

Dr. Juro Adlešič se je rodil 7. maja 1884 v belokranjskih Adlešičih. Bil je odvetnik in od leta 1935 ljubljanski župan. Leta 1942 je odšel v ZDA, od koder se je leta 1965 vrnil najprej v Ljubljano, nato pa v rodno Adlešiče, kjer je 29. septembra 1968 tudi umrl. Pokopali so ga na adlešičkem pokopališču. V njegovi rojstni hiši v Adlešičih še živijo njegovi sorodniki. Bernardka Adlešič, žena Jurrova pranečaka, se še dobro spominja, kako je stric leta 1965 prišel k njim. "Dali naj bi ga namreč v enega od ljubljanskih domov starejših občanov, kamor pa ni hotel iti. Raje si je izbral njemu tako ljubo Belo krajino, kjer si je želel umreti. Kako ljubi so mu

bili Adlešiči, pove tudi to, da je vedno hotel vedeti, kaj se dogaja pri nas, zato si je redno dopisoval z bratom Ivanom, stariš očetom mojega moža, ki je ostal doma na kmetiji," pove Bernardka ter prinese fotografije in spričevala dr. Adlešiča, ki jih hrani z vsem spoštovanjem.

Bila je precej presenečena, ko je zvedela, da ima stric račun v švicarski banki. Ne spominja se, da bi ga kdaj omenjal, vsaj nje ne. "Pred drugo vojno je imel Juro v Ljubljani veliko nepremičnin, ki so bile po vojni nacionalizirane in ko se je vrnil iz Amerike, je bil zelo reven. Iz ZDA je prinesel le to, kar je imel na sebi. Bila sem začudena, ko sem videla, da je imel zakrpan celo žepni robček.

Bernardka Adlešič

Dobival je skromno ameriško pokojnino," pravi Adlešičeva. Dr. Adlešič sicer ni imel svojih otrok, vendar pa je sedaj po njegovi strani že okrog 60 dedičev, predvsem pranečakov, po ženini strani pa en nečak. A nihče od njegovih sorodnikov ni dobil še ničesar od njegovega premoženja. "Mislim, da bi moralo biti v švicarski banki kar precej denarja, da bi vsak od sorodnikov dobil vsaj omembe vredno vsoto. Vendar mi na srečo nismo lakomni in tudi ne računamo, da bi dobili kakšen denar, še manj, da bi obogateli. Seveda pa se ga tudi branili ne bi," je iskrena Bernardka.

Dr. Jura Adlešiča se še zelo dobro spominja tudi adlešičski kronist Alojz Cvitkovič. V zadnjih treh letih svojega življenja, ki jih je preživel v Adlešičih, ga je Cvitkovič večkrat s svojim fičkom popeljal po Beli krajini. Čeprav je bil dr. Adlešič bolj redkobeseden, pa se mu je nekajkrat tudi odvezal jezik in takrat je Alojz od njega zvedel marsikaj zanimivega. 8. septembra 1941 so partizani napadli italijanski oskrbovalni voz, ki je peljal iz Črnomlja v Griblje.

Naslednji dan, bila je nedelja, pa so Italijani prišli v Adlešiče in aretirali 38 nedolžnih moških ter jih odpeljali v novomeške zapore. Vsak dan je bil vsak deseti obsojen na ustrelitev, vendar do streljanja ni prišlo, ker je dr. Adlešič posređoval pri šefu civilne oblasti za Ljubljansko pokrajino Grazioliju in po dveh tednih so Adlešičane izpustili.

"Dr. Adlešič je šel leta 1942 v Italijo pod pretvezo, da gre na zdravljenje, tamkajšnje nune pa so mu pomagale odpotovati v Ameriko, kjer je delal na farmi. V domovino se je vrnil z listino, na kateri je pisalo, da ne sme več nazaj v Ameriko. Žena Vera Popovič pa je ves čas ostala v Sloveniji in se je po vojni preživljala kot operna pevka. Po vojni so mu odvzeli naše državljanstvo, ker so mu očitali, da je bil po okupaciji Italije član sosveta, ki se je zavzemal za priključitev Slovenije Italiji ter da je simbolično izročil ključke mesta Ljubljana Italijanom. Ker pa razen teh očitkov ni imel nikaršnih drugih grehov, so mu po smrti vrnili državljanstvo, da so lahko opravili zapuščinsko razpravo," se spominja dr. Adlešiča Alojz Cvitkovič. Dr. Juro pa mu je pripovedoval tudi, kako je bil še kot ljubljanski župan na obisku pri županu New Yorka. Povabil ga je, naj mu vrne obisk, a mu je njujorški župan odgovoril: "Ne bo me, ker ste vi v moji deželi moji ljudi pozdravili v našem jeziku, jaz pa tega v vašem jeziku ne znam. Zato raje ne pridem."

M. BEZEK-JAKŠE

Črnomaljka Anita prva spremljevalka

Tudi po lepem tekmovalstvu v Kopru ostaja na trdnih tleh

ČRNOMELJ - Zadnji julijski konec tedna je bilo v Kopru tekmovalstvo za naslov najlepše na Koprski noči. Žirija je med petnajstimi mladenkami odločila, da je najlepša Mateja Tomažinčič iz Izole, njena prva spremljevalka pa je postala 17-letna Anita Šobar iz Črnomlja.

Anita Šobar, dijakinja 1. letnika črnomaljske šole za podjetniško poslovanje, si že dve leti nabira izkušnje kot manekenka v novomeški agenciji Helena models, zato ji je bilo tudi nekoliko lažje stopiti pred strogo žirijo na lepem tekmovalstvu. Poleg tega je lani cel mesec delala kot manekenka v Milanu. Zadnji dve leti je občasno nastopala tudi na lepem tekmovalstvu, nazadnje pa je na Otočcu postala miss Alpe-Adria hit casino.

Nagrade, ki jih je dobila kot prva spremljevalka, so bile sicer skromne, računala pa, da se bo koprski uspeh poznal vsaj pri manekenskem delu. "Nekaj ponudb sem že dobila," pravi Anita, ki je si-

Anita Šobar

cer povsem vsakdanje dekle, kot njene vrstnice. "Sicer pa trdno stojim na tleh. Zavedam se, da si moram pridobiti poklic in da je manekensko lahko le dodatno delo, nikakor pa ni moč pričakovati, da bi se z njim lahko preživljala, zlasti še, ker je bolj kratkega veka."

M. B.-J.

HARMONIKARJI PRIHAJAJO V ZAMOSTEC

ZAMOSTEC - V soboto, 9. avgusta, se bo ob 17. uri začelo v gostišču Urška v Zamostcu pri Sodražici že 5. tradicionalno srečanje harmonikašev Urška 97. Prireditelji, člani kluba Urška, pričakujejo množičen obisk mojstrov tipk od vsepovsod. Najboljši v vseh skupinah bodo prejeli lepe spomnike, ki jih je v lesu izdelal domači kipar Drago Karel Košir. Za nastop v Zamostcu se lahko prijavite na tel. številko (061) 865-072.

M. G.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Plačane spalnice ni - Vojaški rok kot delovna doba? - Nedostopen viniški slap - Zakaj niso prej opazili črne gradnje? - "Pobirajo denar za meliorizacijo, delajo pa nič!"

Živahno uro s telefonskimi klici bralecev našega časopisa je v četrtek pričel Alojz Novak iz Novega mesta z dokaj nenavadnim problemom. Ž ženo sta pred tremi meseci pri novomeškem podjetju Salon pohištva Simax kupila novo spalnico. Takoj sta plačala ves znesek (135 tisoč tolarjev) in obljubili so jima, da bodo spalnico pripeljali in montirali sami v dveh tednih. Toda to se še danes ni zgodilo. "Klicala sva že v podjetje, pa se nihče nikoli ne oglasi. Menda je lastnik Robert Nenadovski prevarant in je že izginil, poznavajo pa še nekaj kupcev, ki so ravno tako ostali brez pohištva. Morda bi bilo prav, da se združimo vsi tisti, ki smo bili opeharjeni," je dejal Novak. Načelnik operativne na UNZ Novo mesto Jože Podobnik svetuje, naj se Novak in ostale stranke, ki so bile deležne tvrstnih Nenadovskih "podvigov", oglasijo pri njih, da bodo natančneje ugotovili, za kakšna kazniva

dejanja gre. S sabo naj prinesejo potrebno dokumentacijo.

Franci Knafelj iz Krškega meni, da bi veljalo vnovič razmisлити o tem, da bi se tudi služenje vojaškega roka štelo v delovno dobo. Andrej Pirkovič že vrsto let prihaja na dopust v Vinico, saj je domačin. Zelo ga moti, da je od letos viniški slap nedostopen. "Čeprav je bilo kopanje ob več sto let starem grajskem mlinu lepo in prijetno, so to letos le sanje. Lastniki mlina so prepovedali vstop v Kolpo. Prehode ob Kolpi so zagradili s plankami in verigami, po bivši plaži za sončenje pa posadili koruzo. Ni kaj, skrbni gospodarji! Toda ali ni to sramota za vso Vinico? Turisti se zgražajo, saj reka menda ni zasebna last," pravi Pirkovič.

Franci iz Krškega je naš dolgotletni naročnik in pravi, da vedno prebere to zanimivo rubriko. Strinja se s Francijem iz Novega mesta, da pravi Slovenec moral biti tudi malo šovinist. Krčan pravi, da je pri nas že toliko tujega, da sploh ne več, ali si v Sloveniji ali v drugi državi. Povsod, v vseh medijih sama angleščina. "Če smo že toliko vložili v osamosvojitve Slovenije, bi sedaj morali bolj paziti nanjo!" je dejal.

Kljub temu, da Ivan Krize že vrsto let živi v Gornji Radgoni, še vedno rad bere Dolenjski list in je nanj že 40 let naročen. Moti pa ga, da zadnje čase časopisa ne dobiva redno. Na naši naročniški službi so dejali, da prav gotovo en izvod naslovijo tudi nanj, kje se potem izgubi, ni jasno. Morda gre krivca iskati na tamkajšnji pošti. Ivan pravi, da sedaj ne bo plačal položnice, pač pa jo bo ob koncu leta, in sicer bo od zneska odstrel neprejte številke. "Plačal bom tisto, kar bom dobil," pravi. Sicer se mu zdi Dolenjski list dober časopis, zelo pa ga moti, da je, odkar imamo novo tiskarno, v dveh de-

lih. "En del kar pade ven in potem sploh ne vem, kaj je kaj," pravi.

V zvezi s prispevkom v prejšnji številki "Za martinovo napovedana otvoritev črne gradnje" se je oglašil bralec Jože iz Prečne. Pravi, da gre večkrat skozi Zalog in da objekt na mestu starega mlina ni mogel zrasti v šestih tednih. "Zakaj inšpektorji opazijo objekt, za katerega ni vseh potrebnih dovoljenj, šele takrat, ko je že veliko zgrajenega in vložnega veliko denarja? Zakaj prej ne poskrbijo za odločbo, ko bi bilo lažje prepovedati črno gradnjo, če gre za zavarovano področje? In če je sekretar občinskega sekretariata za varstvo narave in urejanje prostora Miloš Dular, ki se vsak dan pelje v službo skozi Zalog, videl to gradnjo, zakaj ni prej ukrepal? Tudi ko sem sam gradil hišo, sem šele po petih letih dobil gradbeno dovoljenje. Inšpektorje bi bilo treba poslati kako drugače služiti kruh, to delo jim očitno ne uspeva," je menil Prečančan.

Razburjen je v četrtek poklical še Alfonz Jaki iz trebanjske občine, ki je, kot je dejal, zelo razočaran nad občinsko in državno oblastjo in njihovo nepoštenostjo. "Lani decembra so s trebanjske občine pobirali denar za melioracijska dela na treh področjih: Rakovniško polje, Jeseniščina in Volčje Njive, toda dela se še nikjer niso začela. Zemlja je vse bolj zaraščena ipd. in ne vem, zakaj se ne dela. Sicer pa lahko država živi na račun kmetov, kaj? Ko pa ji treba pomagati...", je dejal kmet iz Trebnjega. Na trebanjski občini so povedali, da pravi naslov za ta problem niso oni pač pa država. Ministrstvo za kmetijstvo izdaja v zvezi s tem odredbe in lani so res že pobirali denar. Z občine so klicali na ministrstvo, zakaj se dela ne začnejo, tam pa so jim pojasnili, da je premalo denarja in da bo treba še počakati do letos. L. M.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Prislunihni vam bomo, zapisali, morda dati kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozornost prislunil.

SPOMIN - Nagrobnik na grobu dr. Jura Adlešiča

• Slovenci živimo med seboj v sožrtju. (Sršen)

TOPLIŠKE POČITNICE PO ANGLEŠKO

DOLENJSKE TOPLICE - Po uspešnih Veselih počitnicah so se pred kratkim v Taboru mladih v Dolenjskih Toplicah začele počitnice Po angleško, ki se jih udeležujejo 106 slovenskih srednješolcev in osnovnošolcev. Novomeška občinska zveza prijateljev mladine, ki je organizator teh počitnic, pričakuje mlade iz 31 krajev, ki bodo pod vodstvom mentorjev študentov angleškega jezika - preživeli 10 dni po angleško. Skozi igro, zabavo in pesem bodo spoznavali angleški jezik, navade in običaje. Pomerili se bodo tudi v kvizu v znanju angleščine, pripravili pa jim bodo tudi igre brez meja, ogled arheološkega najdišča Cvinger, gozdne poti Rožek, piknik in še marsikaj.

Vsak teden ena

Iz zbirke anekdot Slavka Klančičarja

Dvojniki

Nekdanji vodja razvojno-tehnične službe na direkciji Gozdnega gospodarstva Novo mesto, inženir Tone Šepce, je imel v sosednjem IMV-ju precej bolj iskanega dvojnika po imenu in priimku. Na vozila je bilo potrebno takrat dolgo čakati in nestrpni kupci so kdaj po pomoti poklicali tudi nepravilnega Šepca. "No, danes me je spet nekdo, tokrat iz Srbije, prav močno ozmerjal, ker še vedno ni dobil obljubljenega avtomobila," je povedal pri malici. "In kaj si mu rekel?" "Naj ga pride kar takoj jutri iskat!"